

Husmødre på nett

En kvalitativ analyse av husmorbloggeres selvpresentasjon og identitetskonstruksjon

Gunhild Karlsen

Masteroppgave i sosiologi ved Institutt for sosiologi og
samfunnsgeografi
Det samfunnsvitenskapelige fakultet

UNIVERSITETET I OSLO

Vår 2013

© Gunhild Karlsen

2013

Husmødre på nett

En undersøkelse av husmorbloggeres selvpresentasjon og identitetskonstruksjon

Gunhild Karlsen

<http://www.duo.uio.no/>

Trykk: Reprosentralen, Universitetet i Oslo

Sammendrag

Internett og sosiale medier blir en større og større del av vår hverdag, og dette påvirker oss på forskjellige måter. Bloggen står i en særstilling i det som kalles Web 2.0; en mer ”brukervennlig versjon” av internett, som gjør det lett for de fleste å uttrykke seg og delta i for eksempel sosiale medier. Enkelte definerer blogging som å skrive dagbok eller journal på internett, mens andre påpeker den praktiske og relasjonelle siden ved blogging: Blogging er noe man gjør, en måte å iscenesette seg selv på, og kan sees som en forlengelse av en selv. Blogging skaper nye møteplasser og nye fellesskap.

I denne masteren har jeg analysert husmorbloggeres selvpresentasjon og identitetskonstruksjon på internett. Kvinners uttrykksmåte på internett er interessant sett i lys av både husmorhistorie fra langt tilbake i tid og den likestillingspolitikken vi har hatt i Norge de siste 50 årene. Disse to skaper bakgrunn og kontekst for dagens husmorblogger, og for hva de ytrer gjennom sine blogger og hvilke husmorlige trekk de viser frem. Jeg har arbeidet ut i fra følgende problemstillinger:

- 1) Hvordan presenterer kvinner seg selv via husmorblogger på internett, og hvilke trekk fremheves i deres identitetskonstruksjon?*
- 2) Hvordan påvirker bloggmediet identitetskonstruksjonen som deles på bloggene; hvilke begrensninger og muligheter får form å si for narrative?*
- 3) Hvordan påvirker bloggmediet muligheten for å danne fellesskap via internett?*

Jeg har fulgt 15 blogger i mitt arbeide med oppgaven. Noen av disse bloggerne kaller seg husmorblogger, andre ikke, men felles for dem alle er at de innehar trekk som kan karakteriseres som kvinnelige eller feminine, og spesielt huslige: Hus og hjem, oppussing, strikking, hekling og søm, matlaging og baking er i fokus. I tillegg er alle etablerte med mann og barn. Mitt avgrensede datamateriale består av innlegg fra disse 15 bloggene, i hovedsak fra perioden vår og sommer 2012. Jeg har også gjort et forarbeid som består av min egen husmorblogg. Denne opprettet jeg for å øke min egen forståelse både for bloggmediet, med alle dets utfordringer og muligheter, og for bedre å forstå kvinnene som velger å bruke tid og krefter på blogging. Dette forarbeidet kan kalles et feltarbeid på nett, og har strukket seg ut i tid til å bli et langsgående prosjekt. Tanker og opplevelser herfra, og deriblant kontakt med andre bloggere, spiller en viktig rolle i analysen, siden det skaper bakgrunn for min forståelse av bloggene og blogging.

I arbeidet har jeg i hovedsak støttet meg på narrativ teori, metode og analyse. Bloggen som medium skaper egne rammer for narrativiteten, blant annet i forhold til kommentarfeltene, og derfor har jeg lagt vekt på å følge narrativ teori og metode som er tilpasset dette. Blant flere sosiologiske teorier står Erving Goffmans teorier om selvpresentasjon sentralt. Narrativer er tett knyttet til identitet og subjektivitet, og narrativ metode er mye brukt innen en symbolsk interaksjonistisk tradisjon. Spesielt viktig blir Goffmans begreper om frontstage og backstage. Av identitetsteorier er det spesielt Berkaaks (2002) forståelse jeg støtter meg på, men også andre identitetsteorier benyttes.

I første analysekapittel bruker jeg tematisk narrativ analyse for å vise hva de kvinnelige bloggerne skriver om, og hvilke identitetstrekk de fremhever på bloggene. Her legger jeg særlig vekt på selvpresentasjonstekstene og enkelte blogginnlegg. Funn som fremheves her er blant annet hvordan yrkestilknytning ikke nevnes som identitetstrekk, hvordan hobbyer er med på å konstruere identitet, og hvordan bloggene skaper romfølelse på internett.

I andre analysekapittel viser jeg til en sjangerspesifikk form jeg fant på bloggene, som kan sammenlignes med tradisjonell narrativ strukturforståelse, men som likevel må sees som noe nytt. Denne formen, eller strukturen, finnes i mange blogginnlegg, og kan forståes som noe kvinnene skaper og opprettholder i fellesskap. Her kommer identiteten spesielt til syne i noe jeg kaller personlig vri.

I siste analysekapittel ser jeg nærmere på hvordan kommentarer og kommentarfelt påvirker både bloggene, og også narrative som skapes på bloggene. Her settes fokus på kvinnefellesskap, og jeg viser hvordan gamle vennskap og nye relasjoner begge får plass i dette. Her er hovedfunnet at jeg ikke fant en eneste negativ kommentar, av 3753 kommentarer på 419 blogginnlegg.

Forord

Å få bruke et helt år av sitt liv på å fordype seg i et tema man selv velger og syns er mest interessant i hele verden, ser jeg som et stort privilegium! Arbeidet har for det aller meste vært gøy, til tider altoppslukende og et par ganger ufattelig energikrevende. Når året nå er over, står jeg igjen med en følelse av takknemlighet og glede over å ha fått bruke denne tiden på det jeg syns er mest spennende akkurat nå – sosiale medier og kvinners uttrykksmåte på internett.

Min største takk går til veileder Anne Krogstad, for klare tilbakemeldinger, god kritikk, de riktige kommentarene og kloke ord på veien.

Takk til Signe, Maia, Ragnhild og mamma for gjennomlesing og gode kommentarer, til Marthine, for utallige kollokvier, støtte og felleslesedater, og andre medstudenter for kaffedrikking og diskusjoner. Takk til Torjus og Silje for Machjelp, og til gode kollegaer på Universitetsbiblioteket for søkehjelp og oppmuntring. Og en stor takk til resten av gjengen: Familie og venner, for festlige samtaler, fôring og morsomme innspill.

Og sist, men ikke minst, tusen takk til husmorbloggerne! Uten dere ingen master. Vi blogges!

Innholdsfortegnelse

SAMMENDRAG	III
FORORD	V
INNHALDSFORTEGNELSE.....	VII
1 INNLEDNING	1
1.1 TEMA OG PROBLEMSTILLING	1
1.2 BAKGRUNN.....	3
1.3 OPPGAVENS STRUKTUR OG OPPBYGGING	4
2 BAKGRUNN OG HISTORIE.....	7
2.1 HUSMORHISTORIE	7
2.1.1 <i>Husmødrene på 1800-tallet</i>	7
2.1.2 <i>"De glade 50-årene"</i>	10
2.2 HUSARBEID SOM ARBEID	13
2.3 HUSMORLIV I ENDRING – I VÅR TID	16
2.3.1 <i>Husmorromantisering?</i>	17
2.4 OPPSUMMERING	18
3 TEORETISKE REFLEKSJONER	19
3.1 BLOGG – HISTORIE OG FENOMEN	19
3.1.1 <i>Tidligere bloggforskning</i>	22
3.2 NARRATIVITET I BLOGGER	26
3.3 SOSIOLOGISKE TEORIER	31
3.3.1 <i>Identitet</i>	31
3.3.2 <i>Identitet som performativitet</i>	34
3.4 OPPSUMMERING	36
4 METODISKE VALG OG IMPLIKASJONER.....	37
4.1 FORARBEID	38
4.2 NARRATIV METODE	41
4.2.1 <i>Narrativ framgangsmåte</i>	41
4.2.2 <i>Bildeanalyse</i>	43
4.2.3 <i>Evaluering av narrativ analyse</i>	44
4.2.4 <i>Forskning på internett</i>	45
4.3 ETIKK	45
4.4 PROSESSEN	47
4.4.1 <i>Utvalg</i>	47
4.4.2 <i>Gjennomføring</i>	49

4.4.3 <i>Analyse</i>	50
4.5 OPPSUMMERING	50
5 TEMATISK NARRATIV ANALYSE: TEMAER, INNHOLD OG IDENTITET	51
5.1 SELVPRESENTASJON OG IDENTITET	51
5.1.1 <i>Diskusjon</i>	57
5.2 TEMAER OG IKKE-TEMAER	59
5.2.1 <i>"Rom for rom – velkommen inn"</i>	59
5.2.2 <i>"Å hermetisere plommer i dag er uttrykk for eit overskot"</i>	66
5.2.3 <i>Bloggeren i fokus – "jeg, meg og mitt"</i>	67
5.2.4 <i>Diskusjon</i>	68
5.3 OPPSUMMERING	69
6 FORM OG IDENTITET	71
6.1 DIY – DO IT YOURSELF	71
6.1.1 <i>Diskusjon</i>	78
6.2 OPPSUMMERING	79
7 KVINNEFELLESSKAP, KOMMENTARER OG NETTKOMMUNIKASJON	81
7.1 KOMMENTARER – PÅVIRKNINGSKRAFT OG STØTTE	81
7.1.1 <i>Diskusjon</i>	86
7.2 KVINNEFELLESSKAP OG NETTVERK	86
7.2.1 <i>Skjulte lesere og andre følgere</i>	87
7.2.2 <i>Pågående kommunikasjon og nærhet</i>	89
7.2.3 <i>Diskusjon</i>	92
7.3 OPPSUMMERING	93
8 SAMMENFATNING OG KONKLUSJON	95
LITTERATURLISTE	101
VEDLEGG	113

1 Innledning

Internett og sosiale medier blir en større og større del av vår hverdag, og dette påvirker oss på forskjellige måter. Via nettet finner vi nye uttrykksmåter, opprettholder relasjoner, får nye venner og bygger nettverk. Vi er kreative, debatterende, menende og søkende mennesker. Bloggen står i en særstilling i det som kalles Web 2.0; en mer ”brukervennlig versjon” av internett, som gjør det lett for de fleste å uttrykke seg og delta i for eksempel sosiale medier. En blogg kan handle om et hvilket som helst tema og er enkel å opprette. Enkelte definerer det som å skrive dagbok eller journal på internett, mens andre påpeker den praktiske og relasjonelle siden ved blogging; blogging er noe man gjør, og dermed en forlengelse av en selv. Det er en måte å møte andre, skape nye fellesskap og iscenesette seg selv på.

I denne masteroppgaven skal jeg se nærmere på kombinasjonen av gammel historie og ny uttrykksmåte ved å se på husmorblogger som fenomen. Husmorhistorien strekker seg tilbake til tidenes morgen, men i dag er det ”husmoræraen” på 1950- og 1960-tallet som utpeker seg som ”typisk” når man snakker om husmødre. Blogging er et nytt fenomen som oppstod rundt slutten av 1990-tallet. Kan så disse forenes? Faktum er at de gjør det, i dagens husmorblogger. Her investerer kvinner tid, krefter og følelser i en uttrykksmåte som er 100 prosent offentlig. Her møtes de, søker inspirasjon og støtte, og her skaper de fellesskap. De temaene de velger å ta opp kan karakteriseres som huslige, og de sidene ved livet de velger å dele, kan i stor grad sies å være de lykkelige, vellykkete og perfekte.

1.1 Tema og problemstilling

I arbeidet med masteroppgaven har jeg tatt utgangspunkt i følgende problemstillinger:

- 1) Hvordan presenterer kvinner seg selv via husmorblogger på internett, og hvilke trekk fremheves i deres identitetskonstruksjon?*
- 2) Hvordan påvirker bloggmediet identitetskonstruksjonen som deles på bloggene; hvilke begrensninger og muligheter får form å si for narrative?*
- 3) Hvordan påvirker bloggmediet muligheten for å danne fellesskap via internett?*

Problemstillingene åpner opp for å se på noe essensielt ved blogging, nemlig fasade, som er ett trekk ved identitet, og på hvordan man kan fremstille seg selv på internett. En blogg inneholder kun de sidene ved en person som bloggeren velger å vise fram. Å se på hvordan kvinnene bak disse husmorbloggerne framtrer, hva de skriver om, og hva de *ikke* skriver om,

vil gi en pekepinn på hva som anses som viktig i livet for disse kvinnene. Bloggene er i aller høyeste grad selvpresentasjon, iscenesettelse og dermed identitetskonstruksjon. I tillegg vil det å se nærmere på hvilke muligheter og begrensninger bloggmediet fører med seg i forhold til identitet og narrativitet, være et viktig tilskudd til bloggforskning. Å bruke narrativ teori, metode og analyse åpner opp for å se fortellingene som deles på bloggene i et teoretisk rammeverk. Fortellinger danner ”grunnmønstre i den meningsdanning som binder livsløp sammen og gir handlinger mening” (Frønes 2001: 89), og er dermed viktige å gi plass i forskning.

Hvorfor er det viktig å se nærmere på fenomenet husmorblogging? Jeg har blitt møtt med både smil og interesse rundt oppgaven min. Sosiologien, og annen samfunnsforskning, tenderte tidligere mot å være mannsfokustert. I og med at kvinners gjøren og laden lenge ble sett som noe ”utenfor”, både utenfor samfunnet og utenfor interessefeltet til forskere, har kvinners stemme vært svakere i det store bildet. Tidligere kvinnelige sosiologer har skapt rom for oss som kommer etter, ved å forske på kvinner og kvinneliv. Som eksempler her kan jeg nevne Marianne Gullestad med klassikeren *A Kitchentable Society* (1984), eller *Sociology of Housework* ([1974]1985) av Ann Oakley. Dorothy Smith har med blant annet boken *Writing the social* også markert seg som en av de mest kjente kvinnelige sosiologene, med fokus på kvinners liv og virke. At jeg i møte med andre har følt at jeg har måttet forsvare valg av forskningsfokus, har også ført til at jeg har jobbet for å plassere min oppgave i en større tradisjon. Forskning viser at blogging i stor grad er et kvinnefenomen (Bortree 2005: 28). Blogging blir i Norge sett på som en hobby¹, og det er det jo også, men det kan også forstås som et uttrykk for noe større og viktigere enn som så. Blogger skaper fellesskap, og husmorbloggerne jeg har fulgt deler hverdagslivets gleder og små lykkelige øyeblikk med verden. De ønsker å få inspirasjon av andre og å inspirere andre, å bli sett og fulgt, og de ønsker å delta i et felleskap av likesinnede.

Høsten 2012 raste det en større debatt i media om hvorfor kvinner blogger om trivialiteter, der bloggere selv har tatt til motmæle.² På den ene siden kan man hevde at det er bemerkelsesverdig at disse kvinnene i vår tid må rettferdiggjøre sine valg rundt hva de skriver. Dette kan vise til hvordan kvinner stadig må kreve sin plass i samfunnet, og kreve å

---

¹ I USA er de største bloggene gjerne politiske eller mer markedsorientert enn de er i Norge og Skandinavia (Lövheim 2011a-b/2012).

² Eksempler fra Aftenposten og Dagbladet: <http://www.aftenposten.no/meninger/Hvorfor-blir-de-provosert-6953806.html#.UVxEyhmJly4>, <http://www.aftenposten.no/meninger/Livslogn-og-balansekunst-6949207.html#.UVxFCBmJly4>, <http://www.dagbladet.no/2012/07/13/kultur/debatt/kronikk/mammablogger/perfeksjon/22534908/>.

få uttrykke seg som de ønsker. På den andre siden er dette også et feministisk spørsmål. Feministbloggere har påpekt hvordan all denne hverdagslykken vil påvirke kvinner selv negativt, i og med at det skaper høyere krav til *alle* kvinners hverdagslykke: Hva med alle de som ikke rekker å bake ”cupcakes” eller aldri har et eller annet nyoppusset rom?³

I tillegg har det også vært en diskusjon, dels i akademia og dels i media, om hvorvidt vi går mot en ny husmoræra.⁴ Enkelte har pekt på at det foregår en husmorromantisering (Hagemann og Kitterød på NRK Dagsrevyen 11.12.2012; Aarseth 2010), en opphausing av huslige og kvinnelige sysler. Det kan sies å være ”(...) eit oppsving i interessa for kvinnelege syslar, (...) ei ny interesse for ”det nye husmorlivet”, og det blir feil å bagatellisere dette” (Danielsen, i Nilssen 2012: 169). Tall viser derimot at kvinner ikke er mer hjemme i dag enn de var for noen år tilbake, og trenden må sies å være *fokuset* på ”cupcakes” og husmorblogger, ikke at flere velger å gå hjemme som husmødre (Kitterød og Rønsen 2011), selv om noen også i dag velger det.⁵

1.2 Bakgrunn

Hvorfor er *jeg* så interessert i dette? Jeg fascineres av blogging som fenomen, av at så mange bruker tid og krefter på å skrive og drive en blogg, og ikke minst at vi mennesker er så nysgjerrige på andre at vi bruker tid på å lese blogger. Jeg er interessert i hva slags relasjoner man danner når man møtes kun på nettet, gjennom blogger. Familie og hjem er temaer jeg også har interesse for; hvordan gjøres ”hjem” nå i forhold til tidligere? Husmorrollen har interessert meg siden jeg var liten og bestemor fortalte fra husmorskolen, men fascinasjonen har også endret seg til å gjelde forskjellige aspekter ved både samfunn og familie. Selv er jeg oppvokst på landet, der normen er å gifte seg ung og få barn før man fyller 30, i alle fall i min nære krets. Nydelige hvite blondegardiner og strikke- og interiørprosjekter går hånd i hånd med den ene lykkelige fødselspermisjonen etter den andre, og livet på landet ser ut til å være på stell. At jeg selv har valgt annerledes, med lang utdanning og en liten leilighet i storbyen, blir enda tydeligere i møte med mitt oppvekstmiljø. Og likevel finnes disse forventningene i meg, forventninger om det livet mine søsken og venninner lever. Hvorfor ønsker jeg, som

---

³ Et eksempel på bloggere som har hatt en klar stemme i denne debatten er Frøken Makeløs, og i disse innleggene henviser hun også til andre deltagere i debatten; <http://frokenmakelos.com/hvorfor-sammenligner-kvinner-seg-med-andre-kvinner/>, <http://frokenmakelos.com/hvorfor-blogger-kvinner-om-trivialiteter/>, <http://frokenmakelos.com/derfor-blogger-kvinner-om-trivialiteter/>.

⁴ Dette ble blant annet tatt opp på NRK Dagsrevyen 12.11.2012 i et intervju med forsker Ragni Hege Kitterød og historiker Gro Hagemann. Temaet tas også opp i Olaug Nilssens bok *Kjøkenbenkrealisme* (2012).

⁵ For eksempel har NRK et innslag om hvordan det å være husmor har blitt sexy: <http://www.nrk.no/nyheter/distrikt/rogaland/1.10977311>

høyt utdannet kvinne og feminist, dette husmorlivet? Hvorfor vil jeg bruke tid på loppemarkeder og strikking, brødbaking og hagearbeid, jeg som har tilgang til alle urbane kulturtilbud rett utenfor døra?

Det viktigste aspektet i forhold til egen bakgrunn, og forventinger om fremtiden, er hvordan forskeren selv påvirker forskningsprosessen. Det er noe selvsagt i at man ønsker å forske på noe man finner interessant. Men denne selvsagtheten bør gå hånd i hånd med en forståelse av at egne interesser kommer fra et sted, har en opprinnelse og grunn, og at dersom man ikke også er klar over dette, kan det gjøre forskningen dårligere. Hvordan jeg som forsker påvirker forskningsprosessen er dermed et etisk anliggende, som jeg kommer tilbake til i metodekapitlet. Innledningsvis kan jeg nevne at det viktigste er at man anerkjenner sin egen posisjon, og samler og analyserer dataene med denne posisjonen i bakhodet (Bold 2012: 54).

Kvinneres stilling i samfunnet før og nå og spørsmål rundt kjønn, forskjell, likestilling og samfunn har vært i mitt interessefelt i en årrekke. Dette har også preget valg av studieretning, fag og fordypning, og det preger meg som person. Husmorblogger blir for meg en uttrykksmåte kvinner tyr til og velger, av forskjellige mer eller mindre åpenbare grunner, og for meg er de dermed interessante både i seg selv og i en større sammenheng. Derfor velger jeg å se nærmere på dette fenomenet.

1.3 Oppgavens struktur og oppbygging

Oppgaven starter med et bakgrunnskapittel der jeg redegjør for husmorhistorien i vårt land fra midten av 1800-tallet og fram til i dag. Hovedvekten vil likevel ligge på "husmoræraen" som var i 1950- og 60-årene. Jeg vil også her komme nærmere inn på diskusjonen om hva husarbeid er i forhold til yrkesarbeid. Både husmorhistorien og arbeidsdiskusjonen danner bakgrunn for videre valg av teori og metode, og derfor velger jeg å tilegne dette et eget kapittel.

Kapittel tre er et teorikapittel der jeg skal gå nærmere inn på bloggteori og blogghistorie. Her skal jeg også vise til tidligere bloggforskning, som jeg i analysen skal diskutere mine egne funn opp mot. I dette kapitlet introduserer jeg narrativ teori, og ser spesielt på hvordan bloggen som medium skaper andre rammer for narrativiteten, blant annet i forhold til kommentarfeltene. Derfor har jeg lagt vekt på å følge narrativ teori og metode som er tilpasset dette, i tråd med Eisenlauer og Hoffmann (2010). Blant flere sosiologiske teorier står Erving Goffmans teorier om selvpresentasjon sentralt. Narrativer er tett knyttet til

identitet og subjektivitet, og narrativ metode er en vanlig metode innen symbolsk interaksjonistisk tradisjon, der også Goffman hører hjemme. Det at jeg velger å bruke Goffman plasserer også mitt arbeid i en sosialkonstruksjonistisk tradisjon (Holmedal 2012: 22), der fokuset ligger på det sosialt skapte ved samfunnet: ”Sosiale fenomener ansees her verken som gitte, konstante eller nødvendigvis funksjonelle, men snarere som formet og omformet gjennom aktive fortolkninger og definisjoner som fester seg når mennesker samhandler”(Store Norske Leksikon: http://snl.no/sosial_konstruksjonisme). Spesielt viktig blir Goffmans begreper om frontstage og backstage, og blant andre identitetsteorier er det særlig Berkaaks (2002) fire identitetsforståelser jeg støtter meg på.

I fjerde kapittel skal jeg beskrive mine metodiske valg, og det innebærer å se nærmere på hvordan jeg faktisk har gått frem i mine arbeider med husmorbloggerne. Her kommer etikk og hensynstagende til bloggerne inn, sammen med en beskrivelse av de 15 bloggene som mitt datamateriale består av, og mitt arbeid med dem, der utvalget, prosessen og gjennomføringen av datainnsamlingen gis plass. Først i metodekapittelet kommer også en del der jeg beskriver forprosjektet mitt i nærmere detalj: Min egen husmorblogg. For meg ble forprosjektet avgjørende for å skape forståelse for blogging generelt og husmorblogging spesielt, og det har vært enormt lærerikt. Denne fremgangsmåten støttes også av andre: ”Blogging is as much about reading other blogs as about writing your own, and the best way to understand blogging is to immerse yourself in it” (Rettberg 2008:1).

Bakgrunnskapittelet, teorikapittelet og metodekapittelet vil sammen legge grunnlaget for analysedelen. Disse tre kapitlene skal koble mine fire hovedbegreper sammen: husmor – identitet – narrativitet – og blogging. Å være husmor er og var tett knyttet til kvinnelig identitet, og narrativitet har alltid vært en måte både å beskrive og skape sin identitet på. Bloggingen skaper spesielle rammer for narrativiteten, og til sammen utgjør altså disse fire en spennende kombinasjon jeg skal se nærmere på i mine analyser.

I første analysekapittel skal jeg ved bruk av tematisk narrativ analyse vise hvilke temaer disse kvinnene skriver om, og hvilke identitetstrekk som fremheves i de utvalgte narrative som finnes i bloggene. Her legger jeg spesielt vekt på selvpresentasjonstekstene og enkelte blogginnlegg. Funn som fremheves her er blant annet hvordan yrkestilknytning ikke nevnes som identitetstrekk, hvordan hobbyer er med på å konstruere identitet, og hvordan bloggene skaper rom på internett.

I andre analysekapittel viser jeg til en sjangerspesifikk form jeg fant på bloggene, som kan sammenlignes med tradisjonell narrativ strukturforståelse, men som likevel må sees som

noe nytt. Strukturen finnes i mange blogginnlegg, og kan forståes som noe kvinnene skaper og opprettholder i fellesskap. Et annet funn jeg viser til her er hvordan identiteten kommer til syne i noe jeg kaller personlig vri.

I siste analysekapittel ser jeg nærmere på kommentarer og kommentarfelt og hvordan disse påvirker både bloggen, og også narrative som skapes på bloggene. Her settes fokus på kvinnefellesskap, og jeg viser hvordan gamle vennskap og nye relasjoner begge får plass i dette. Her er hovedfunnet at jeg ikke fant en eneste negativ kommentar, av 3753 kommentarer på 419 blogginnlegg.

Oppgaven avsluttes i kapittel åtte med en sammenfatning og diskusjon av mine analyser, samt en påpekning av interessant og nødvendig videre forskning. Arbeidet med masteren har åpnet opp for mange interessante perspektiver jeg helst skulle ha sett på, men som det ikke er mulighet for. Blant disse vil jeg nevne et økonomi- og markedsperspektiv i forhold til bloggenes verdi som reklameplass, som krever videre forskning. Det samme gjelder forholdet ansikt til skjerm, som jeg heller ikke har fått mulighet til å gå grundig inn i. Våre liv preges av internett, PC-er, sosiale medier og vi møtes stadig mer via skjerm. Dette kan komme til å få ringvirkninger vi bare så vidt har sett starten på.

2 Bakgrunn og historie

I dette kapittelet skal jeg ta for meg ”det bakenforliggende”, det vil si husmorhistorien i Norge fra ca 1850 og fram til i dag, og jeg vektlegger i dette husmorens storhetstid på 1950- og 60-tallet. På grunn av plassbegrensninger, kan jeg ikke gå dypt inn i for eksempel klaseskiller, men jeg prøver å trekke fram det viktigste ved husmorlivet uavhengig av klassetilhørighet, nemlig arbeidet. Jeg skal også i dette kapittelet vise til en debatt om hva *arbeid* er i forhold til hva *husarbeid* er, som har vært med på å forme vårt syn på husmødre før og nå, og også se på tall for husarbeidsfordeling i dag. Jeg bruker plass på alt dette fordi jeg mener det er en viktig kontekstualisering for å forstå dagens husmorblogger. En kontekstualisering betyr å ta på alvor det faktum at et narrativ påvirkes av hva slags omgivelser det fortelles i. Det betyr noe for meningen at en fortelling fortelles i en bestemt kontekst, og ikke i en annen (Gubrium og Holstein 2009: Part III).

2.1 Husmorhistorie

I et langsiktig perspektiv faller kvinners høye yrkesdeltagelse i dag godt inn i et mønster som går helt tilbake til steinalderen. Forskning tyder på at kvinner skaffet mer av levebrødet gjennom sin sanking enn mennene gjorde gjennom jakt. Disse grunntrekkene i kjønnsrollemønstre fortsatte etter at jordbrukssamfunnet og bondesamfunnet vokste fram, der kvinner og menn delte arbeidet som forsørger (Avdem 2001: 10-11). Omsorgsarbeid for gamle, syke og barn har tilfalt kvinnene i alle tider, sammen med arbeidet knyttet til produksjon, foredling, forvaltning og servering av mat, i tillegg til produksjon og vedlikehold av klær, redskaper og annet til husholdningen. Mesteparten av dette arbeidet foregikk i hjemmet. Ettersom byene vokste fram ble kvinnerollene forskjellige i ulike samfunnsklasser, og arbeiderklassekvinner måtte ta arbeid også utenfor egne hjem i større grad enn tidligere. I dag er det vanlig at både kvinner og menn er i arbeid utenfor hjemmet, og dermed er den korte perioden da normen var at kvinner var hjemmeværende husmødre, et unntak som kanskje bekrefter regelen. I tiårene etter andre verdenskrig var gifte kvinner husmødre på heltid i et omfang som kvinner aldri har vært verken før eller siden (Avdem 2001: 11). Denne perioden kan dermed kalles husmorperioden og står altså i en særstilling historisk sett.

2.1.1 Husmødrene på 1800-tallet

På 1800-tallet var naturalhusholdninger vanligst, og den industrielle revolusjon og pengeøkonomiens inntog fra midten av dette århundret fikk enorme innvirkninger også på

kvinner liv. *De frigjorte hender* av Mimi Sverdrup Lunden ([1941]1978) er en av de første bøkene om temaet, og er mye sitert av andre. I denne beskrivelsen av tidlige husmødre velger jeg av disse grunnene å støtte meg mest på Lunden. Jeg skal også bruke Anna Jorunn Avdem og Kari Melbys *Oppe først og sist i seng* (1985). Avdem er historiker med kvinneliv og kvinnearbeid som spesialfelt, og Melby er professor ved NTNU og har blant annet ledet den første komiteen for ”Kvinner i forskning”.

Lundens husmødre bor på store gårder med mange ansatte under seg i form av ”jenter”, onnearbeidere og andre kvinnelige arbeidere knyttet til for eksempel storrengjøring, bakst, slakteperioder eller annet periodearbeid i forbindelse med høytider og årets gang. Å drive en stor husholdning er krevende arbeid, og det trengs mange flittige hender i mange timer hver dag for å dekke behovet til alle som hører til på garden. Arbeidet består av rengjøring, oppvask, bæring av alt vann som brukes i både fjøs og hus, klesvask, klesproduskjon, matlaging og ellers drift av gård, fjøs og hage (Avdem og Melby 1985: 21-25; 38-42). Nesten alt man forbruker, spiser eller trenger produseres på gården, men det krever at kvinnene er i arbeid normalt fra fem om morgenen til seine kvelden, og i travle perioder enda tidligere oppe og seinere i seng. Det var ikke uvanlig at menn ”sleit ut” både to og tre koner (Lunden 1978: 35), og en enkemann trengte å gifte seg på nytt, fordi husmoren var aldeles uunnværlig. Hun var arbeidsleder og sjef, og holdt en styrende hånd over alt som skjedde i og rundt hus, hjem og gård.

Å drive en større husholdning, som til vanlig kunne bety 15-20 personer og i travle perioder enda flere, innebar å skaffe mat til alle som arbeidet der (Avdem og Melby 1985: 34-37). For å gi et eksempel betydde det å bake brød at man skulle høste og tørke kornet, male det selv, eller frakte det til og fra mølla. Dårlig mel krevde annen behandling enn godt mel (Lunden 1978: 35-37). I tillegg til mat skulle det også produseres klær. Ull- og linforedling var tidkrevende sysler. Sauene skulle gjetes, fores og klippes. Ulla skulle vaskes, sorteres, kardes og spinnes. Lin skulle dyrkes, høstes og så foredles. Tråd skulle spinnes, før man i mørke kveldsstunder endelig hadde tid til å sette seg ned og sy, veve eller strikke noe av garnet og tråden (Avdem og Melby 1985: 30-33; Lunden 1978: 30-32). Alle klær ble laget i hjemmet, og når man vasket tre ganger i året, krevde det mye klær. Man skulle også koke såpen man trengte til å vaske både klær, hus og mennesker. I mørketiden trengtes lys for å se og gjøre håndarbeidet, og lysene ble selvfølgelig produsert av kvinnene (Lunden 1978: 45-48).

En viktig bieffekt av strikking og sying på kveldene var at mange kvinner satt samlet i samme rom og snakket sammen (Lunden 1978: 33-34). Samtalene innebar kunnskapsoverføring. De eldre lærte opp de yngre gjennom historier og forklaringer, og kunnskap gikk i arv mellom generasjoner. Det ble snakket om mat, sykdommer, hygiene, barn og mer filosofiske og religiøse temaer. Dette kan sammenlignes med utdanning, og inngikk som en viktig del av livet for kvinnene i naturalhusholdninger. Dette var også starten på forskjellige kvinneforeninger, som seinere vokste fram i Norge. Utdanning og fagskoler fantes ikke, ”de lærte av mor” (Lunden 1978: 14).

En syssel man kan undres over at kvinnene fikk tid til, er brev og dagbokskriving; ”(...) likevel ser vi at mange av dem, trass i slitet, trass i det uoverkommelige husarbeidet, ikke sviktet sine åndelige forpliktelser” (Lunden 1978: 115). De skrev av bøker de likte og sendte avskriftene til venner og slektninger. De diktet selv og fortalte, og de kritiserte. Dette vitner om kvinner som kulturbærere og kulturspredere, og viser til rommet der kvinnene arbeidet og snakket sammen som et levende kultursentrum. ”Vi kan vanskelig vurdere høyt nok den rollen kvinnene spilte som bærere av tradisjonen – familietradisjon, bygdetradisjon, den folkloristiske tradisjon. Det var hos kvinnene (...) at Asbjørnsen og Moe og Eilert Sundt søkte det de var ute etter av overlevert stoff og av konkrete opplysninger – og fant det” (Lunden 1978: 116).

Den industrielle revolusjon og framveksten av Christiania og Bergen på slutten av 1800-tallet fører med seg store endringer i kvinnearbeidet. For det første utpeker klasseskillene seg i byene, hvor arbeiderklassekvinner og landskvinner tar arbeid hos rike familier. Sammenfallende med dette skjer en degradering av kvinnearbeidet, og en rik kvinne skulle nå slippe å slave på kjøkkenet. For det andre driftes husholdninger annerledes i byer enn på landet, og man var ikke lenger selvberget. Mat og utstyr ble kjøpt inn i stedet for å produseres, og mye kunnskap gikk med dette tapt. Det lønte seg ikke lenger å produsere selv, og fabrikkenes inntog førte med seg en sterkere pengeøkonomi og en massesysselsetting av kvinner, og menn for den saks skyld. ”(...) de unge tar til å søke til byene og fabrikkene i stedet for å sitte hjemme ved rokken og veven” (Lunden 1978: 31-32).

Beskrivelsene over vitner om et liv fylt av tungt arbeid. Men kvinnes sentrale plass i husholdningen er viktig; kvinnene var uunnværlige og ble sett som eksperter på sine områder. Med endringene i samfunnet kom nye krav til hygiene, helse og utdanning, og det ble vanskelig for kvinnene å leve opp til disse kravene. Det var menn som tilbød den nye kunnskapen, og det var menn som anklaget kvinnene for å mangle denne kunnskapen.

Kvinner arbeid gikk fra å være det viktigste arbeidet som ble gjort til å bli ubetydeligheter (Lunden 1978: 153).

2.1.2 "De glade 50-årene"

1950- og 60-tallet er preget av en rask utvikling. De to verdenskrigene, og de økonomiske vanskelighetene i mellomkrigstiden, påvirket arbeidsinnsats og arbeidskår for både menn og kvinner i samfunn og i hjem. I denne delen støtter jeg meg i hovedsak på en annen av Avdems bøker om husmødre, *Husmorparadiset* (2001), som tar for seg kvinneliv og kvinnearbeid på 1950- og 60-tallet, og Hilde Danielsens *Husmorhistorier* (2002). Danielsen er kulturviter og redaktør i *Tidsskrift for kjønnsforskning*.

Etterkrigstiden gir oss noe vi ikke har sett før: Den hjemmевærende husmoren. "Hjemmet som helhet er i noe større grad assosiert med kvinnen enn med mannen. (...) Hjemmet er et sted kvinner går inn i og mannen kommer ut av" (Gullestad 1989: 53), og kvinnene plasseres med andre ord i den private sfære. "De glade femtiårene" er et uttrykk alle har hørt, men "om de egentlig var så lette og problemfrie er tvilsomt: De var vel egentlig det motsatte" (Avdem 2001: 15). Folk var glade fordi krigen var over, landet skulle bygges og man hadde noe å stå sammen om. Men samtiden var også preget av en enorm boligmangel og store samfunnsendringer. Det var med andre ord en sosial og kulturell brytningstid.

Den sosiale optimismen påvirket ekteskapet. Folk flest hadde stor fremtidstro og bedre økonomiske kår, og dermed giftet de seg som aldri før. Et nytt trekk i forlengelsen av dette var at det i større grad ble en automatikk mellom det å være gift kvinne og husmor. Normen om at gifte kvinner i etterkrigstida skulle være husmødre stod sterkt. Var man gift var man også husmor, nærmest per definisjon (Avdem 2001: 16-17, 28). På grunn av arbeidsledighet i mellomkrigstiden hadde både Arbeiderpartiet og LO vedtatt et prinsipp om at ikke begge ektefellene burde være i lønnet arbeid. Årsakene til "husmoriseringa" var altså flere, og vi har aldri før eller seinere hatt så mange gifte kvinner og så mange husmødre som i denne tiden i Norge (Avdem 2001:17).

De fleste norske husholdninger gjennomgikk en omfattende rasjonalisering fra 1800-tallet til tiden etter andre verdenskrig, men likevel var husmorens arbeid tungt (Danielsen 2002: 103-105, 108-109; Houg 1978: 17). Enkelte oppgaver kan ikke rasjonaliseres, for eksempel omsorgsarbeidet. Barnets plass og betydning i familien var i endring, og oppdragelse og omsorg for barna var fortsatt husmorens oppgaver. Før var barndom en kort affære, og unger måtte tidlig ut i arbeid. Nå gjorde de nye holdningene det nødvendig å "investere" både tid og penger i barna på en annen måte enn tidligere (Avdem 2001: 48-53;

Danielsen 2002: 81). "Alt for barna" var gjeldende motto, og dermed følte antagelig mange kvinner at de sviktet barna dersom de tok seg jobb utenfor hjemmet (Avdem 2001: 51).

Byene vokser i denne perioden, og familiene tvinges inn i små leiligheter, langt fra familie, slekt og venner. Kvinnene flyttet fra "det fysiske slitet på småbruket til en ny form for "slit". Stress og psykiske problemer ble en folkesykdom" (Avdem 2001: 23). Rollen som husmor var så omfattende og krevende at mange var urolige for at husmødrene skulle bli "altfor tidleg utslitne" (Avdem 2001: 54). Hjemmet var kvinnens ansvar, og leilighetene var ofte små, upraktisk innredet, tungvinte å holde i stand og å holde rene. Mange rom hadde flere funksjoner. Det var uvanlig å ha soverom, så stuen og slagbenken i kjøkkenet ble gjort om til soverom og seng om kvelden (Avdem 2001: 54-61). Kvinnen i huset var oftest den som hadde mest innflytelse på innredning, noe som kanskje fortsatt gjelder i dag (Nyholt 2007; Rolness 1995), og det var også kvinnen som oppholdt seg mest i hjemmet, og dermed brukte det mest (Gullestad 1989: 53; Gullestad 1992).

Det var lenge uvanlig med innlagt vann, og elektrisitet ble introdusert fra slutten av 1800-tallet, først gjennom lypæra. Utover på 50-tallet fikk husmødrene strykejern, elektrisk komfyr og støvsuger. Alt ble sett på som "reint revolusjonerande framsteg" (Avdem 2001: 62-64, 66-67). Kjøkkenets utforming og innredning var viktig og ble både forsket på og utviklet. "På tvers av politiske skillelinjer og samfunnsmessige posisjoner og praksisfelt var kjøkkenet i noen tiår på 1900-tallet et sentralt element i et omfattende framtidsprosjekt" (Hagemann 2010: 304-305). Statistikk viste at "ei vanleg husmor gjekk to mil kvar dag", mens på et bedre kjøkken kunne "ho spare 280 skritt berre under middagskokinga" (Avdem 2001: 71). Det ble understreket at et rasjonelt og praktisk kjøkken var å foretrekke, ingen unødvendige pyntegjenstander skulle forekomme (Danielsen 2002: 54-56; Hagemann i Asdal og Jacobsen (red.) 2009). Hjemmet kunne også forstås kjønnsdelt; deler av hjemmet var "mer assosiert med det ene kjønnet enn det andre. Kvinnene har i særlig grad kjøkkenet som sitt domene, mens mennene har kjelleren, garasjen eller bilen" (Gullestad 1989: 53). Fokuset på kjøkkenet ga både negative og positive ringvirkninger for kvinnene: På den ene siden ble de gjennom dette fokuset behørlig plassert i den kjønnskomplementære familiestrukturen som var rådende på denne tiden, og i hvert sitt kjøkken ble de langt mer isolert enn kvinner i primærnæringer og familiebedrifter tidligere hadde vært. Men på den andre siden ble tidligere usynliggjort arbeid løftet fram i lyset, og dette så mange husmødre som en "velkommen oppvurdering av sitt arbeid" (Hagemann 2010: 305). Matlaging var som før kvinnenes domene, det samme gjaldt rengjøring og vask av hus, barn og klær (Avdem 2001:84-120;

Danielsen 2002: 56-69). Oppvasken var et kapittel for seg, og statistikk viste at ei husmor brukte 14 prosent av arbeidstida si på oppvask.⁶

”På eit år vaska ho, når familien talde fire medlemmer, 5600 glas og koppar, 12600 tallerkenar, 2450 fat og 17000 knivar, gaflar og skeier. Tre veker av året stod ho ved oppvaskbalja, og i denne tida gjekk omtrent 5 tonn porselen gjennom hendene hennar” (Danielsen 2002: 13).

Arbeidsfordelingen i husarbeidet mellom mann og kone var skjeivfordelt, og statistikken fra etterkrigsårene viste at norske menn så og si aldri vasket opp. Hele 54 prosent gjorde det aldri, mens 62 prosent av mennene i byene hjalp til en gang i blant. Av disse var 2/3 bare på kjøkkenet ”for å halde kona med selskap” (Avdem 2001: 111-113).

Et av moderniseringens paradoks var at med ”(...) økning i bruken av innredningstekstiler, vaskefrekvens og levestandard, økte arbeidet med klesvasken samtidig som det ble avprofesjonalisert” (Døving og Klepp 2010: 369). Bedre råd førte til flere plagg enn før, og nye normer om hva som var skittent og reint gjorde at man måtte vaske oftere (Avdem 2001: 120). Klesvask var et kvinneyrke, og å ha vaskekone var en sjeldenhet. Å holde hjemmet fint og reint var viktig, og man kunne bli sett ned på av andre husmødre dersom man slurvet med slike ting. Reglene for ”trappevask, risting av teppe eller korleis klesvasken skulle hengjast opp, danna ein slags kulturell orden for heile det vesle samfunnet, i alle fall for husmorfellesskapet” (Avdem 2001:106). Det letteste var å holde seg inne med spillereglene som ble skapt innad i kvinnefellesskapet. Og kvinnefellesskapet førte også goder med seg:

”.. det er en av fordelene ved å pusse vinduer. Det krever at noen ser det. Gunnar ser det ikke. Så for hans skyld kunne det gjerne gro igjen. Men fru Grundt over gangen ser det. Og derfor stikker jeg over og ber henne på kaffe, og hun kommer og sier: - Nei, så blanke vinduene Deres er, fru Svendsen! Hvordan får De dem så blanke?” (Avdem 2001: 106).

I tillegg til disse arbeidsoppgavene var det fortsatt vanlig å sy, strikke og hekle klær til familien. Dette var fremdeles ikke hobbyaktiviteter, men aldeles nødvendig arbeid (Avdem 2001: 123). Godt håndarbeid var også et identitetsspørsmål hvis man ser på den kjente ”utstyrslista”: Et viktig prosjekt for enhver ung jente og kvinne på 1950-tallet, ja, kanskje den ”viktigaste investeringa ei ung jente gjorde i si eiga framtid, bortsett frå den kunnskap og ferdigheiter som ho gjorde i alt ho lærde seg. Ho visste at kvart einaste plagg ville kome godt

---

⁶ Statistikken er riktignok fra England, men forholdene var like i Norge (Danielsen 2002: 13).

med når ho ein gong skulle få sitt eige. Og gjennom snirklete, broderte monogram på putevar, laken, handkle eller andre plagg fortalde kvinnene dessuten noko om seg sjølv og det dei stod for, om sitt eige syn for kvalitet og det som var vakkert, til alle som seinare fekk sjå det” (Avdem 2001: 132).

Arbeidsoppgavene til de nye husmødrene var alt i alt færre enn de hadde vært tidligere, noe som betydde mindre slit, men som samtidig gav et smalere grunnlag for autoritet og verdsetting (Avdem 2001: 24). Færre oppgaver betydde også at husarbeidet ble spesialisert og profesjonalisert.

2.2 Husarbeid som arbeid

Samtidig med husarbeidets profesjonalisering, kjempet de fleste for at kvinnes arbeid skulle verdsettes for det det var. De eneste som mente kvinner også burde ut i lønnet arbeid, for dermed å bli mer likestilte og selvhjulpne, var Norsk Kvinnesaksforening. Disse vant ikke fram, og husmorrollen ble styrket gjennom en økt satsing på husmorutdanning. Dette skulle gi en solid faglig bakgrunn for kvinnes arbeid, både praktisk og teoretisk, samtidig som husmoridentiteten ble formet (Avdem 2001: 25-26). Det offentlige var sterkt engasjert i denne utdanningen, gjennom veiledningstjeneste i husstell, opprettelse av Statens opplysningskontor i husstell, i medier og gjennom film. Husmorfilmene er en egen sjanger i filmtradisjonen, og stod sterkt fra 1950-tallet (Avdem 2001: 26; Myrstad 2010). Både statlige og private institusjoner gjorde et samstemt forsøk på å ”definere husarbeid som noe *mer* enn bare husarbeid. Det handlet om *kunnskap, arbeid, identitet og forbruk*” (Hagemann og Larsen 2010: 268). I *Hjemmet som arbeidsplass* (Grønseth, Holter og Martinussen 1967) vises betydningen av kvinnes arbeid for samfunnet. Samfunnet så husmødrene som en absolutt nødvendighet, og hadde dermed et ansvar for opplæring og oppfølging. Forskerne så på sammenhengen mellom hva staten tilbød kvinnene i veiledning, og hva husmødrene selv følte at de trengte. På tross av statens verdsettelse vant kvinnene aldri fram i lønnskampen: De ble verdsatt og forhøyet i samfunnet, men ikke på samme måte som menn økonomisk, og heller ikke når det gjaldt andre velferdsstatsgoder, som ferie og fritid (Avdem 2001:139-143).

I årene som fulgte ble husarbeidet stadig lavere vurdert, og en av grunnene var at det ikke passet inn i ”industrisamfunnets verdivurderinger. (...) Det finnes også en rent teknisk forklaring på mangelen av økonomisk beregning av husarbeidets verdi: Det er vanskelig!” (Hegeland 1978: 73). Det statistiske hensynet skapte altså problemer, og problemet går tilbake til starten av folketellingene, i 1801. Hovedpoenget med disse var å telle antall

mennesker i riket og deres alder, men også skille mellom hvem som arbeidet og hvem som ble forsørget (Roll-Hansen 2010: 275). I 1910 ble det innført et skille som førte til at husmødrene falt ut av statistikken, på tross av deres enorme bidrag til bruttonasjonalproduktet: Et skille mellom ”ervert” og ”arbeid”. ”Mens arbeid var et bredt begrep, kunne bare de kalles ervertende som deltok i ervertslivet, som hadde et yrke og dermed inntekt av det de drev med” (Roll-Hansen 2010: 275). Husmorarbeidet telte derfor ikke lenger med i bruttonasjonalproduktet, bortsett fra i årene mellom 1946 og 1948. I 1949 ble tallene tatt ut igjen, med begrunnelsen om at ingen andre land har dem med (Avdem 2001: 142). For 1950- og 1960-åra har man ikke tallfestet husmorarbeidet, men sammenlignet med tidene før og etter, og med det i bakhodet at vi aldri verken før eller etter har hatt flere husmødre i landet, sier det mye om hvor stor verdi dette arbeidet hadde. Verdien av arbeidet til en husmor ble ofte ikke snakket om før hun falt fra: ”Da melder problemet seg hva det koster å erstatte henne” (Avdem 2001: 143).

En annen av grunnene til at kvinnes arbeid ikke ble verdsatt på samme måte som menns arbeid, kan vi finne svar på i storsamfunnet. Husarbeid består per definisjon av ”oppgaver påkrevet i ethvert samfunn til alle tider, for å opprettholde samfunns- og familieliv. På den måten representerer dette arbeidet en historisk kontinuitet” (Roll-Hansen 2010: 278), og er altså noe vi ikke kan komme utenom. Hvorfor skjedde da denne nedvurderingen? I Norge gikk debatten langs to hovedspørsmål: For det første om husmødrene arbeidet og skapte verdier i bred forstand, altså om de bidro til samfunn og økonomi, og at de dermed ikke fikk lønn som fortjent. For det andre om hva slags verdier som ble skapt; ”om dette skulle regnes som ”myke” eller ”harde” verdier, altså om husholdsoppgaver kunne klassifiseres som arbeid(...)” (Holter 2010: 336).

Ann Oakley ([1974]1985) skrev i *The Sociology of Housework* om husarbeid som arbeid. Kvinners plassering i hjemmet, og menns plassering i arbeidslivet usynliggjorde kvinners arbeid. Kvinner hørte *hjemme* i familien, mens menn hørte til *ute* i arbeid, og denne atskillelsen medførte en tankegang om at menn arbeider, mens kvinner ikke gjør det. Derfor kunne ikke husarbeid være arbeid, og det er den manglende lønnen som skiller disse fra hverandre (Houg 1978: 15-17; Oakley 1985: 25-26). I Norge ”bar debatten preg av vilje til å anerkjenne kvinnene som familiens arbeidere. Deres arbeidsresultat var økonomisk sentralt” (Holter 2010: 339), men de fikk ingen økonomisk uttelling for det. Samtidig var feministiske røster klare; at kvinner står ansvarlige for husarbeid alene er en form for utbytting, og tjener

mennene mer enn det tjener kvinnene. ”Kjærlighet og ekteskap blir for kvinnen et mål, mens det for mannen er en ressurs” (Engelstad 1976, i Holter 2010: 339).

Forståelsen av husarbeid som noe annet enn arbeid gjaldt også i sosiologien selv; en kvinne var husmor, kone eller mor. Dette er roller, et viktig sosiologisk begrep⁷, og disse spesifikke feminine rollene innebærer at kvinnen samtidig ikke er en arbeidstager, selv om det var kvinners hovedarbeidsrolle (Oakley 1985: 17, 29). Kvinnen *er* familien, men hun er kone, mor eller husmor, hun *arbeider* ikke (Oakley 1985: 17). Selv om det er det hun egentlig gjør:

”Women today are considered to have two choices – to work or to stay at home. This implies that staying at home does not involve work. Yet at a time when the rest of the industrialized world is moving towards a forty hours per week, women, many of whom may work at least eighty hours per week, are encouraged to regard this as not being work” (Oakley 1985: 27).

Og problemet er ikke bare skapt av menn; ”the most serious consequence (...) is a failure to represent the meaning of housework to the actors (actresses) themselves” (Oakley 1985: 27).

Disse beskrivelsene er fra en annen tid og en annen kontekst enn i dag, men langtidsvirkningene av disse diskursene kan fortsatt sees i vårt samfunn. De fleste vil i dag si at husarbeid er arbeid som også må gjøres, på linje med lønnet arbeid, men husarbeidets *status* er fortsatt ikke på linje med lønnsarbeidets. Når både menn og kvinner flest er fulltidsansatte i yrkeslivet, må nødvendigvis husarbeidet fordeles på en annen måte, men basert på nye tall om menns deltagelse i husarbeidet, er det tydelig at endringer tar lang tid (Kitterød og Rønsen 2011; 2012). Økonomisk sett har husarbeidet fortsatt stort omfang. I følge enkelte er omfanget større enn både helse- og sosialsektor og oljevirksomhet til sammen (Reiakvam og Skoglund 2009, i Holter 2010: 345). I enkelte lag av befolkningen har det blitt vanligere å ansette noen for å gjøre husarbeidet, og dette påvirker også hvordan vi tenker om husarbeid (Alsos og Eldring 2010). Samtidig viser statistikken at kvinner fortsatt gjør mesteparten av husarbeidet selv (Kitterød, Rønsen og Seierstad 2011; Kitterød og Rønsen 2011; 2012), og ”(d)erfor er kvinner flest fremdeles husmødre, enten på deltid eller overtid” (Wærness 2000, i Kitterød og Rønsen 2011: 11-12).

---

⁷ Rollebegrepet defineres nærmere i delkapittel 3.3.2 om identitet, og er et av Erving Goffmans viktige begrep fra hans teorier om selvets performativitet.

2.3 Husmorliv i endring – i vår tid

Fra 1970-tallet øker kvinners yrkesdeltagelse betraktelig av mange grunner. Både store samfunnsmessige endringer, økonomiske og utdanningsmessige og også kulturelle omveltninger skjer samtidig: Manglende betaling for husarbeidet, skatteregler, lite ferie og fritid og en rask utvikling gjorde arbeidet stadig enklere og husmødrene mer profesjonalisert. Profesjonaliseringen av husarbeidet førte samtidig til en nedvurdering av det, i og med at menn i enda større grad nå ble sett som ”eksperter” som skulle lære opp kvinnene (Avdem 2001: 148,152,154). Også samfunnets stadig økende fokus på det individuelle stemmer dårlig overens med et ideal om selvoppofrelse for å ta vare på andre (Danielsen 2002: 175-176). Å bli sett som arbeidende selv om man var hjemme var en lang kamp som aldri kom helt i mål. Så begynte barnehageutbyggingen å skyte fart, og sammen med utdanningseksplasjon, studentopprør, kvinneopprør og nye debatter førte dette til at de tradisjonelle kjønnsrollene ble kraftig utfordret (Avdem 2001: 156). Husmorperioden var over.

I 2011 var antallet husmødre rekordlavt i følge Kitterød og Rønsen (2011; 2012). De opererer med tre definisjoner av husmødre: For det første de som betrakter seg hovedsakelig som hjemmearbeidende, og som ikke er yrkesaktive overhodet. For det andre de som betrakter seg som hovedsakelig hjemmearbeidende, uansett om de er yrkesaktive eller ikke, og for det tredje de som betrakter seg som hovedsakelig hjemmearbeidende, men som er opptil 20 timer yrkesaktive per uke, og dermed også ser seg selv som yrkesaktive. Basert på disse definisjonene, og ved å se på alle samboende eller gifte kvinner mellom 25 og 59 år, mener de tallet er mellom to prosent⁸ og ni prosent⁹ (Kitterød og Rønsen 2011: 11-12). De faktiske husmødrene er dermed forsvinnende få i vårt samfunn, samtidig som media og andre instanser peker på en fornyet interesse for husmorrollen (Kitterød og Rønsen 2011: 9). Husmorbloggeres plassering i dette bildet er dermed interessant å se nærmere på.

Det vanligste for kvinner i dag er å være yrkesaktive, og kvinner er også mye raskere ute i arbeid etter fødsel enn for bare 10 år siden. Dette kan henge sammen med barnehageutbygging og fedrekvoten. Ser man nærmere på tallene viser det seg også at kvinner er raskere ute i *deltidsstillinger* (Kitterød og Rønsen 2012). Dette tyder på at det fortsatt er kvinner som står for størstedelen av hus- og omsorgsarbeid. Andre tall som også tyder på dette er det faktum at dersom kvinner i fulltid øker sin yrkesaktivitet, så øker også deres mannlige partnere sin yrkesaktivitet. Det er altså en positiv sammenheng, og ikke en negativ,

---

⁸ Dette er de som ikke er yrkesaktive overhodet.

⁹ I dette tallet er de som er opptil 20 timer yrkesaktive i uka tatt med.

som man kanskje kunne forvente (Kitterød, Rønsen og Seierstad 2011). Så selv om norske kvinner har økt sin yrkesdeltakelse de siste årene, er det fortsatt vanlig å arbeide deltid, og få arbeider mer enn vanlig fulltid (40 timers uke). Og dersom mor går fra deltid til heltid, så påvirker det ikke fars arbeidstid i noen retning. Tidsbruksundersøkelser viser at ubetalt husarbeid fortsatt i vår tid utgjør nesten 40 prosent av bruttonasjonalproduktet¹⁰ (Avdem 2001: 142). Hvem sitter da igjen med husarbeidet? De parene i dag som ikke deler husarbeidet likt, oppfatter dette som et nederlag, og opplevelsen er også knyttet til skamfølelse. For mannen er skammen blandet med lettelsen over å slippe. For kvinnen er den dobbelt: ”Hun må både gjøre jobben og skamme seg over at hun gjør den” (Døving og Klepp 2010: 368).

2.3.1 Husmorromantisering?

Det har vært hevdet at det i dag foregår en romantisering av husmorperioden, både i media og i akademia, som jeg viste til i innledningen.¹¹ Selv kun 50 år tilbake i tid er kvinners liv radikalt annerledes enn i dag, og endringene har skjedd så raskt at det er vanskelig å forstå hvordan denne romantiseringen kan finne sted. Beskrivelsene av husarbeidet i dette kapittelet skaper en sterk kontrast til en eventuell romantisering av husmorlivet. Denne kontrasten skal jeg benytte for å bedre forstå dagens kvinner og deres selvframstilling gjennom bloggene. Romantiseringen kan tenkes å påvirke kvinner til å ønske seg tilbake til hjemmet på tross av at nesten all familiepolitikk har vært likestillingsorientert de siste tiårene. Kontantstøtten her til lands er interessant i dette øyemed, og er kanskje den eneste politiske ordningen som virker i motsatt retning (Ellingsæther 2007; 2011). Denne kan også sees som en etterdønning fra husarbeidsdebatten (Holter 2010: 344).

Unge kvinner har grepet de mulighetene som gradvis åpnet seg i løpet av 1900-tallet, og fulgt trangen til å bli moderne: ”Gjennom å insistere på eget forbruk og egen seksualitet har unge kvinner kunnet bli moderne subjekter, med et eget handlingsrom (...)” (Nielsen og Rudberg 2006: 18-19). Kvinner og menn har i dag muligheten til å velge ”utradisjonelt” i forhold til tidligere kjønnsroller (Aarseth 2011). Spørsmålet da blir hvorfor noen forherliger den gamle husmorperioden? Vi har så mange andre muligheter; hva er det man drømmer om å komme tilbake til? Svaret kan være at det er lite som tyder på at kvinner drømmer om å komme tilbake (Aarseth 2010; Kitterød på NRK Dagsrevyen 12.11.2012), men samtidig kan husmorbloggerne tenkes å være en del av denne husmorromantiseringen.

---

¹⁰ ”Vår tid” her er da forstått som 2001, som var da boka fra Avdem kom ut.

¹¹ Eksempler fra media om denne debatten har jeg vist i Innledning, side 3.

Noen av årsakene til at husmoren forsvant dreier seg om de iboende dilemmaene som lå i husmorlivet i den funksjonsdelte kjernefamilien. Med dagens briller er det kanskje en tendens til å se det harmoniske i husmorfamilietilværelsen; far var på arbeid, mor var hjemme og få skilte seg. Men harmonien bunnet i at kvinnene underordnet sine egne ønsker og behov i stor grad (Danielsen 2002: 176). Husmødrene på 50-tallet var dobbeltarbeidene husmødre på 70-tallet, med ansvar for hus og hjem, og yrkestilknytning. Døtrene deres valgte bort husmorlivet (Danielsen 2002: 177-178), og har samtidig avvist

”mor som kompetansemønstre. De som i voksen alder har bevart et positivt forhold til matlaging eller håndarbeid, ser ikke dette som en *arbeidskompetanse*, men som en *hobby* det kan være fint å kople av med i en stressende hverdag” (Nielsen og Rudberg 2006: 126).

I dag har vi kanskje et nytt ideal, ”superkvinner”, som skal ha både familie og karriere. Kvinnene er presset i mange retninger, fordi alt alltid kan bli bedre, renere, ryddigere og finere, og kravene til mor er fortsatt høyere enn de til far. En ny tendens er at endel menn også har dårlig samvittighet fordi de ikke gjør nok i hjemmet, eller er bedre fedre eller ektemenn (Danielsen 2002: 180). ”Superkvinnen” forholder seg til dagens forventninger om renslighet; urenslighet er knyttet til skam, og egner seg ikke ”for besøk eller selskap eller for å avbildes. Det viser at man er dårlig vertskap og dårlige omsorgspersoner” (Døving og Klepp 2010: 373). Samtidig er en annen skam knyttet til det å ikke vaske selv. Å sette bort vaskingen strider mot forestillingen om det likestilte samfunnet. En tredje skam er som nevnt at mannen ikke deltar på lik linje med kvinnen, mens en fjerde skam er knyttet til det å faktisk like husarbeidet (Døving og Klepp 2010: 373). ”Superkvinnen” blir i tillegg møtt av ”Det perfekte hjemmet”, presentert i presse og i sosiale medier, som er rent og velstelt, ”men hvordan dette oppnås kommer ikke frem” (Døving og Klepp 2010: 371). På grunn av alt dette måles ”superkvinnen” ofte opp mot ”det nostalgiske husmoridealet”, og husmorens harmoniske tilværelse og rene hjem (Danielsen 2002: 10).

2.4 Oppsummering

I dette kapittelet har jeg sett nærmere på husmorhistorien fra 1800-tallet og frem til i dag, og ved å peke på husmødrenes krevende og varierte arbeidsoppgaver, endringer i samfunnsforholdene og utviklingen i husmorrollen har jeg forsøkt å veve et bakteppe som mine analyser av et utvalg av dagens husmorblogger kan sees i forhold til. Jeg har også vist til husarbeidsdiskusjonen og diskusjonen om en eventuell husmorromantisering, og disse vil også prege analysene.

3 Teoretiske refleksjoner

I bakgrunnskapittelet gjorde jeg rede for en av samfunnets ”store fortellinger”, nemlig husmorhistorien. Store fortellinger er med på å skape oversikt og ryddighet: ”Fortellingene ordner verden” (Frønes 2001: 122), og skaper mening for oss. I dette kapittelet skal jeg se nærmere på teorier om blogging og identitet, for å bedre grepet om de små fortellingene som fortelles på husmorbloggerne. Aller først skal jeg presentere blogger og blogging, både historisk og teknisk. Her vil jeg også vise til tidligere bloggforskning som er relevant. Deretter skal jeg se på narrativ teori, spesielt i forhold til de forskjellige tekstenhetene man finner på en blogg: Selvpresentasjonen, blogginnlegget og kommentarfeltene. Her følger jeg Eisenlauer og Hoffmann (2010) tett. I tredje del vil jeg se nærmere på utvalgte sosiologiske teorier om identitet. Her vil jeg også se på Goffmans teorier om iscenesettelse av selvet.

3.1 Blogg – historie og fenomen

Ordet blogg kommer fra ordet weblogg, som betyr logg eller journal ført på internett. Blogging er et relativt nytt kommunikasjonsmedium og fenomen, og den første bloggen kom i 1997, i form av en lenkelogg. En lenkelogg fungerte som et filter, et sted en person samlet, klassifiserte og ”ryddet” på internett, for at andre skulle få oversikt, og de første bloggene gikk derfor under navnet filterlogg (Jackson 2011: 41-42). Fra 1998 inngikk flere av disse enkeltbloggerne i et større nettsamfunn, og bloggsfæren var skapt. Bloggsfæren er definert som den totale sum av sammenkoblete blogger som finnes på verdensveven (Eisenlauer og Hoffmann i Hoffmann (red.) 2010b: 82). I 1999 ble gratisprogrammet *Blogger.com* lansert, som gjorde at man kunne skape sin egen blogg uten å ha spesielle datakunnskaper. Dette åpnet dørene for at alle, og ikke bare ”nerdene”, kunne blogge. Seinere kom *Blogspot.com*, og fra 2000 har det vært en eksplosiv økning i antall blogger (Jackson 2011: 41-49).¹²

En offisiell definisjon av blogg er:

”A frequently updated Web site consisting of personal observations, excerpts from other sources, etc., typically run by a single person, and usually with hyperlinks to other sites: an online journal or diary” (Soanes and Stevenson 2003, i Hoffmann 2012: 14).

---

¹² For å få en følelse av hvor rask veksten har vært, kan det nevnes at det på slutten av 2003 var registrert ca 100 000 blogger på nettstedet www.technorati.com, i juli 2004 var det tre millioner, og mens veksten har roet seg noe, er det fortsatt en økning. I april 2007 hadde nettstedet over 70 millioner blogger registrert (Rettberg 2008: 29-30). Nettstedet www.technorati.com registrerer og teller blogger.

Å definere blogger kan være vanskelig fordi de endrer form, bruk og innhold ettersom brukerne tilpasser dem sine behov (Bell i Weber og Dixon 2010: 98). danah boyd retter kritikk mot den teknologiske måten å definere blogger på, som den sitert over. Hun mener man ikke bare må se på innhold eller på teknologiske termer for å definere en blogg, men at blogger må forståes både som et medium og et biprodukt av at mennesker uttrykker seg (boyd 2006: uten sidetall). En rent teknisk definisjon av blogg mister det sosiale aspektet ved blogging, og fanger heller ikke opp hvordan bloggere selv internaliserer bloggingen. Dermed blir de mest kjente og brukte definisjonene mer til hindring enn til støtte for bloggerne. Hennes forståelse vil medføre at man forflytter det analytiske fokuset fra mediet i seg selv, til de sosiale og praktiske sidene knyttet til blogging (boyd 2006). På denne måten kan man definere en blogg som en forlengelse av bloggeren, og dette aspektet vises gjennom det praktiske ved bloggingen, nemlig at blogging er noe man *gjør* (boyd 2006). Denne forlengelsen av selvet kan også gjelde PC-bruk generelt. Vår identitet påvirkes av forholdet ansikt - skjerm. Gary Small og Gigi Vorgan understreker hvordan “(t)he screen, keyboard and mouse become extensions of the individual - a hardware/software link to the global, Internet-connected world” (Small og Vorgan 2009: 51). Datamaskiner påvirker med andre ord måten vi tenker om oss selv (Turkle 1984; 1995; 2011). Fordi datamaskiner er vanligere nå enn før, og inngår som en del av hverdagslivet til de fleste, vil man interagere med disse i økende grad, også på måter som gjør maskinen til en forlengelse av en selv, ”a mirror of the mind” (Turkle 1984: 5). Dermed har datamaskiner og internett entret både personlighets- og identitetsutviklingen vår. Vi interagerer med datamaskinene som vi ville med et tenkende vesen, og vi tenker på oss selv med datamedierende begreper (Turkle 1984: 7). For eksempel kan man si at ”det er fullt på harddisken”, mens man mener at man ikke har plass til en tanke til i hodet. Dette påvirker identiteten vår, og Turkle er en av de som har et mer pessimistisk syn på hva internett gjør med oss, fordi det kan sies å fortrenge ”fellesskapsbasert deltakelse” (Enjolras, Karlsen, Steen-Johnsen og Wollebæk 2013: 35), altså sosial omgang ansikt til ansikt. Internett og skjerm legger visse føringer for hva vi kan oppnå når vi møtes og skaper nye relasjoner kun via skjerm. Andre peker på hvordan internett og relasjoner man bygger på nettet alene, kan føre til en ny nærhet. Bekjentskaper man får gjennom internett kan føles veldig nære, og dette peker på at skjermen ikke nødvendigvis er til hinder (Skinstad 2008).

Blogger kjennetegnes av en stor variasjon når det gjelder form, utseende og innhold. Tilgang og utvidelse av Web 2.0 (chatterom, permalinker, meningsmålinger, kommentarfelt og så videre) har hatt enorm påvirkning på hvordan bloggerne ser på bloggene sine, og også

på hvordan de er strukturert og hva de brukes til. Web 2.0 defineres av Beer og Burrows (2007) som: "a supposedly second upgraded version of the web that is more open, collaborative, and participatory", altså en mer åpen og brukervennlig versjon av internett. Å se blogger på boyds måte åpner opp for å forstå forskjellene i layout og uttrykksstil, uten å måtte definere noen blogger som "utenfor", slik tilfellet kan være med en teknisk definisjon. boyds praktiske definisjonen fanger også opp noe essensielt for min oppgave, i og med at man ser bloggen som en forlengelse av bloggeren selv, og dette må sies å være et uttrykk for identitet. Andre har også påpekt at blogger ikke kun må sees som et karakteristisk symbol på vår tids individualisering. De kan også sees som kollektive måter å bygge identitet på i nåtidige samfunn, der det å uttrykke seg selv er en relasjonell teknikk (Cardon, Delaunay-Téterel, Fluckiger & Prieur 2007).

Bloggers utseende og layout kjennetegnes altså av stor variasjon, men allikevel er det mange som ligner hverandre i oppsett (Flaaten 2005: 9). En grunn til dette er at det finnes forslag til layouts på de forskjellige bloggportalene, og at man dermed kan sette sammen trekk fra disse som man vil (Sima og Pugsley 2010: 293). Man kan også kjøpe sitt eget domene, og designe bloggen uten noen andre begrensninger enn sin egen fantasi. Det er likevel vanlig med en hovedoverskrift øverst, og deretter blogginnlegg plassert i midten nedover siden, med mindre tekstenheter på sidene, enten bare på høyre eller bare venstre side, eller begge. Presentasjonen av bloggerne finnes ofte høyt oppe på en av sidene på bloggen, lett synlig og sentralt, noe vi ser av bildet under. Bildet er fra forprosjektet mitt, som omtales nærmere i metodekapittelet.

Blogger er dermed både kjennetegnet ved at de ligner hverandre, og ved at de er aldeles forskjellige. Derfor kan det være gunstig å trekke opp noen grenser mot nærliggende fenomener, som privat dagbokskriving på den ene siden og offisielle tekster, for eksempel i form av nettaviser, på den andre siden (Flaaten 2005: 9-14, 21-26). Hoffmann deler inn blogger etter meningen med bloggingen, og opererer med følgende sjangre: "Internet diary", "friendship blog", "career weblog" og "commercial weblog" (Hoffmann 2010a: 32-38). Andre inndelinger gjøres etter tema, form, komposisjon eller semiotiske former (Eisenlauer og Hoffmann 2010: 82-83), eller man kan dele inn i personlige, kommersielle, profesjonelle eller organisatoriske blogger (Flaaten 2005: 15-16). Husmorblogger vil falle inn under kategoriene personlige blogger, "internet diary" eller "friendship blog".

Det vil også være hensiktsmessig allerede her å avklare et skille mellom husmorblogger, mammablogger og rosablogger. Jeg mener både den tekniske og den relasjonelle forståelsen av blogger er viktige, og bruker begge i min forståelse av blogger. Husmorblogger definerer jeg ut i fra mine utvalgskrav når det gjelder familieforhold og bloggtemaer. Disse viser jeg nærmere i metodekapittelet. Mammablogger har mye til felles med husmorblogger, men karakteriseres av et mer entydig fokus på barn og småbarnsperioden. Rosablogger derimot, er ofte skrevet av tenåringer eller unge kvinner i 20-årene, og handler om mote, klær, hår og sminke.

3.1.1 Tidligere bloggforskning

I en kort forskningsprosess som en masteroppgave er, er det viktig å diskutere sine funn opp mot tidligere forskning. Et trekk som kjennetegner den svenske bloggsfæren, og etter min mening den norske, er at unge kvinner driver noen av de mest populære og kjente bloggene (Lövheim 2011a: 3). På bakgrunn av dette kan man si at unge kvinner er nøkkelaktører i både bloggans historie og nåtidens bruk av blogger. På tross av dette er forskning på kvinners blogger og bloggepraksiser fortsatt et relativt sjeldent fenomen, men noe finnes. Jeg vil her i hovedsak vise til forskning på blogger skrevet av kvinner, fordi dette kan sammenlignes og diskuteres opp mot mine egne funn.

Bloggforskning ser ofte på temaer og innhold, og fokuserer på hva bloggerne skriver om. Blogging gir bloggerne et forum der de kan presentere sine ideer, sin kreativitet og seg selv, og få tilbakemeldinger på dette. Det å skrive om hverdagslige hendelser kan påvirke identiteten, fordi det skaper refleksjon (Webb og Lee i Moravec 2011: 246). En innholdsanalyse av svenske toppbloggere, altså blogger med høye besøkstall, mange følgere og stort antall kommentarer, viser at hverdagsliv var det mest vanlige temaet, tett fulgt av

sminke og mote. Hverdagslivsoppdateringer får dermed en nøkkelposisjon i kvinnes identitetskonstruksjon. Kvinnene presenterte seg selv som vanlige jenter, som på tross av sin påvirkningsmulighet gjennom bloggen, fokuserte på vanlige problemer og bekymringer, men også gleder som leserne ville kjenne seg igjen i (Lövhelm 2011a: 6-8). Yngre bloggere har påpekt hvordan de skrev om ting de ikke turte å snakke om ansikt til ansikt, og at bloggen ble et sted de derfor skrev om hva som helst (Bortree 2005: 33). Dette førte til sterkere bånd mellom bloggerne og de av leserne som allerede var deres venninner, mens det ikke nødvendigvis var slik for ukjente lesere. Bloggen ble likevel sett som et ”trygt” sted å uttrykke seg. Flere påpeker hvordan bloggere gjennom taktiske valg konstruerer sine online-uttrykk, og dermed skaper ”polerte” versjoner av sin egen identitet (Sima og Pugsley 2010; Stern i Buckingham 2008).

I mammablogger er også narrativer om dagliglivet og familien viktig, i tillegg til refleksjoner rundt det å være mor (Powell 2010: 40). I sin studie av tre store amerikanske mammabloggere, ser Powell på hvordan konstruksjonen av bloggen, og herunder layout, møter leserne. Ulike layouts og dermed ulike tekstenheter skaper rammer rundt overskrifter, arkiver, kommentarer og bilder. Disse likhetstrekkene er likevel individualisert, slik at hver blogg er merket av bloggerens individualitet (Powell 2010: 44).

Lopez (2009) kaller mammablogging ”a radical act”, og mener disse mødrene er med på å redefinere moderskapet via blogg sfæren. Hun påpeker det store antallet mammablogger, og at enkelte slike kan få enorme mengder treff hver dag.¹³ Disse bloggene utfordrer det tradisjonelle skillet mellom menns og kvinners sfærer, ved å bruke sin stemme i den offentlige sfæren (Lopez 2009: 731). Å være mor er umulig å gjennomføre på en perfekt måte, og ved å se på de mammabloggerne som ikke presenterer seg selv som ”supermødre” introduserer Lopez et politisk aspekt. Disse bloggene har et iboende potensial til å være frigjørende og nyttige for alle kvinner ved å vise ”den stygge siden av moderskapet” (Lopez 2009: 244). Kvinners blogger kan også sies å skape etiske rom i samfunnet (Lövhelm 2011b). Ved å skrive om sine personlige erfaringer, skaper bloggerne rom for etiske forhandlinger og tenkning rundt forskjellige temaer med sine lesere, for eksempel i kommentarfeltet. Dette fører til diskusjoner av vanlige verdier i samfunnet (Lövhelm 2011b: 348-351).

Det finnes også viktige forskningsfunn rundt kommentarer og nettverksbygging. Det er forsket på hvordan bloggerens identitet, motivasjon og blogginnhold påvirker hverandre og

---

¹³ Tallene hun opererer med er fra USA: Av 133 millioner blogger som fokuserer på familieliv, er 36% skrevet av kvinner og 16% av menn. De mest populære mammabloggene har mer enn 50.000 treff daglig (Lopez 2009: 730).

også har et symbiotisk forhold til bloggnettverk, slik at disse nettverkene også virker tilbake på både identitet og innhold (Webb og Lee 2011). Identitet kan forstås som noe som blir utspilt, og dermed vil bloggen med dens publikum fungere som en interaktiv forlengelse av identitet:

”Online environments, like blogs, take performance to another level by adding a public audience. Self-performance becomes a mix of public and private, of backstage and frontstage behaviors. Events occur under the audience’s gaze, while other events occur backstage and are not discussed on the blog. However, both arenas can impact a bloggers identity” (Webb og Lee 2011: 246).

Bloggene former på denne måten online-samfunn rundt spesifikke temaer, ideer eller aktiviteter (Webb og Lee 2011: 247). Bloggsamfunnet gjør bloggingen verdt det; en gruppe tilsynelatende ukjente blir over tid til nye bloggvenner, der støtte spiller en stor rolle. Blogging, og annen nettbasert kommunikasjon, kan med andre ord føre til formingen av sterke og nære relasjoner mellom blogger og lesere (Enjolras m.fl. 2013; McKenna og Seidman, i Walker og Herrmann 2005: 95-97; Skinstad 2008; Webb og Lee 2011: 248-250). Ved å være en del av et større nettverk, ligge i hverandre leselister og kommentere på hverandres poster er bloggerne med på å definere sine egne nettverk, vise at de aktivt lytter og støtter hverandre (Lopez 2009: 742).

Kommentarene er det trekket som i all hovedsak åpner opp for relasjonsbygging (Lövheim 2011a: 11). Linking er mindre viktig enn kommentarer og besøk, og en mindre brukt strategi for å skape bloggnettverksfølelse eller blest om bloggen (Lövheim 2011a: 13). Kommunikasjonen med leserne kan sees som ”emphatic communication”. Dette er en form for dialogisk kommunikasjon der hovedpoenget er å utveksle empati gjennom å uttrykke og opprettholde verdier om likhet og gjensidighet mellom blogger og lesere (Lövheim 2012: 3). Tidligere studier har indikert hvordan kvinnelige bloggere er mer opptatt av å bli verdsatt og støttet av sine lesere enn mannlige bloggere er, og at kvinnelige bloggere forsøker å gjøre seg like sine lesere, enten gjennom humor, å vise til like verdier eller vise fram sine svake sider. Leserne på sin side, tilbyr støtte og bekreftelse (Lövheim 2012). Lövheim finner at positive kommentarer ofte tar opp og responderer til følelsene bloggeren har uttrykt og vekket i sine lesere, og dette understreker bloggerens posisjon som rollemodell. Dette ansvaret fører igjen til forventninger rundt hva slags følelser bloggeren ”har lov til ” å uttrykke (Lövheim 2012: 6-7).

Bloggere har ofte også erfaringer med negative kommentarer, uavhengig av innhold eller stil på bloggen (Lövheim 2011a: 11). I møte med negative kommentarer spilte noen av bloggerne på lesernes medfølelse, og ba om forståelse for at de også kun er mennesker, det vil si at de forsøkte å vekke empati og likhetsfølelser (Lövheim 2012: 9). I forbindelse med negative kommentarer kom avveiningen om hvorvidt det var verdt å blogge videre eller ikke. Dette viser at formen for kommunikasjon som foregår mellom lesere og bloggere i populære personlige blogger er mer kompleks enn tidligere studier har påpekt (Lövheim 2012: 13).

Brake (2012) fant i sin studie av 23 personlige bloggere fra England lite engasjement eller interesse rundt leseraspektet; bloggerne svarte i intervjuer at leserne rett og slett ikke betydde så mye for dem. Denne forskningen peker på hvordan blogging også kan være viktig for bloggeren på bakgrunn av annet enn det å skape seg et nettverk eller få bekreftelse på den man er. Noen blogger for å blogge, og det er skriveprosessen i seg selv som er viktig. Her blir uttrykksmåte og kreativitet spesielt viktig. Bloggeren blir sitt eget viktigste publikum (Sima og Pugsley 2010: 300; Stern 2008: 103-105).

I sin analyse av 40 tenåringsjenters blogger fant Bortree (2005) vekslende forståelse blant bloggerne av et større "usynlig publikum", altså lesere som ikke gir livstegn fra seg, og som man derfor ikke har oversikt over. Noen tenkte ikke så mye på leserne, mens andre bloggere var klar over at bloggene kunne leses av et større publikum. Dermed krevde bloggingen en forhandling av balansen mellom selvpresentasjonen man kunne føre overfor venner og overfor fremmede, i ett og samme forum (Bortree 2005: 34; Sima og Pugsley 2010: 297-299).

Et tredje viktig funn rundt kvinners blogging er koblingen til marked og økonomi. "Advertisers are "snatching up real estate" on popular mommyblogs to capitalize on the phenomenon" (Webb og Lee 2011: 245). Mange bloggere blogger kun som hobby, men bruker likevel så lang tid på bloggingen at det kan skape prioriteringsproblemer i forhold til bloggerens vanlige arbeid. Men bloggingen kan også utgjøre en liten biinntekt. For andre blir bloggen en hovedinntekt, gjennom økonomisk godtgjørelse i form av reklameinntekter (Lövheim 2011a: 6). Toppbloggere sa de følte at de fortjente å få noe tilbake, i form av penger, fordi de postet ofte og delte av sitt personlige liv. Samtidig kunne reklamen føre til at bloggen ble mindre "dem selv", i og med at sterkere markedskrefter da la føringer for bloggens utseende og noen ganger temaer. Dette var også et aspekt de følte måtte diskuteres i samarbeid med leserne (Lövheim 2011a: 10). Dette har konsekvenser for bloggerne. De må forhandle spenninger mellom det å ha et personlig innhold på bloggen, oppdatere ofte og

beholde en intim relasjon med sine lesere, samtidig som de har et profesjonelt og kommersielt aspekt.

I bloggforskningen presentert ovenfor er det sett på innhold, nettverksbygging og kommentarer og koblingen til marked og økonomi. I analysekapitlene skal jeg fokusere mest på innhold og kommentarer, og mindre på det økonomiske aspektet. Dette er likevel et så viktig aspekt at jeg ønsker å inkludere det her.

3.2 Narrativitet i blogger

En blogg består av forskjellige tekstenheter som til sammen skaper en fortelling eller et narrativ. Blogginlegget er den viktigste tekstenheten på bloggene, men det er ikke det eneste stedet for tekst på en blogg. Selvpresentasjonsteksten og kommentarene er også viktige bidrag til helheten. For å se på narrativitet i forhold til blogger vil jeg dele inn etter de forskjellige tekstenhetenes narrative karakter, og jeg skal først se på narrativiteten i selvpresentasjonene og blogginnleggene. I innlegg og selvpresentasjoner brukes som regel førsteperson og enkel fortid og perfektum i verbene. Dette er vanlig i skrevne tekster, og man kan derfor si at dette ligner tradisjonell narrativ form (Eisenlauer og Hoffmann 2010).

Ordet narrativ har latinske røtter i ordet *narrare*. Narrare kommer opprinnelig fra termen *gnarus* som betyr å vite eller ha kunnskap om, eller ”å være vis”, og dette peker på en tett kobling mellom kunnskap og narrativer. Narrativ analyse har mange former, brukes i mange analytiske praksiser og har røtter i forskjellige sosiale og humanitære disipliner (Creswell 2007: 53). Labov og Waletzky (1967) understreker det kronologiske aspektet, altså en lineær forståelse av narrativer. Kronologien kan ikke endres uten at betydningen også endres. Hendelser får med andre ord mening på bakgrunn av plasseringen i en fortelling (Riessmann 1993:18-19). Fullt utformet innebærer et narrativ i følge Labov følgende elementer, som hver har sin funksjon: For det første *oversikt* (abstract), som er en oppsummering av det essensielle i narrativet. For det andre *orientering*, som beskriver tid, sted, situasjon og deltagere. For det tredje *kompliserende hendelser*, dette gjelder både rekkefølgen hendelsene fortelles i, og også et brudd med rekkefølgen i form av en avgjørende hendelse som snur fortellingen. For det fjerde en *evaluering*, som innebærer en vurdering av hendelsenes viktighet og mening, i tillegg til fortellerens holdning. For det femte en *løsning*, og for det sjette *coda*, en slutt som returnerer perspektivet til nåtid. Med disse strukturene konstruerer fortelleren en historie om en førstehåndsopplevelse eller erfaring, og forstår eller tolker viktigheten av hendelsene i denne erfaringen eller opplevelsen. Blogginnleggene og

selvpresentasjonene kan sees som tradisjonelle narrativer, og i tradisjonell forståelse av narrativer er strukturene viktige. Uten strukturer blir ikke narrative historier, men løsrevne brokker av informasjon. For bloggene som helhet blir dette en kunstig og lite fruktbar forståelse av narrative, selv om enkelte tekstenheter på bloggen kan tolkes i tråd med dette. I analysekapittelet skal jeg derimot vise en bloggspesifikk narrativ form jeg fant i blogginnleggene, og sammenligne denne med Labov og Waletzky's strukturer.

Kommentarfeltene på bloggene medfører et samarbeidsperspektiv som åpner opp for å forstå narrativer på en annen måte enn den tradisjonelle forståelsen. Denne forståelsen har fått kritikk for å være mangelfull, fordi den ikke ser fortelling som interaksjon mellom deltagere, men mellom strukturer og elementer, og den mangler dermed et mellommenneskelig perspektiv (Eisenlauer og Hoffmann 2010). En fortelling kan forstås som noe som blir til i samarbeid med andre, og dermed blir et narrativ noe man skaper sammen. De som deltar i samtalen blir ”medforfattere”. Denne forståelsen følger Mikhail Bakhtin: ”(...) the life of the text, that is, its true essence, always develops on the boundary between two consciousnesses, two subjects” (Bakhtin 1986, i Ochs og Capps 2001: 3). For Bakhtin er lesere medforfattere, og selve handlingen å lese ser han som en dialog mellom en tekst som allerede er produsert og en reaktiv tekst som leseren selv skaper i møtet med teksten. Dette skillet er nyttig i møte med bloggene, som kan sies å skapes med leserne i tankene; en helt avgjørende del av det å blogge er å skaffe seg lesere.¹⁴ Dette kan sees ved at en andel av leserne også kommenterer på bloggene, og ikke bare leser. Lesernes og kommentatorenes bidrag er dermed viktig for bloggnarrativene.

For å utheve samarbeidsperspektivet peker Ochs og Capps på hvordan man i hverdagslige samtaler i veldig stor grad bytter på å være forteller og tilhører, noe som bryter med tanken om at man inntar forskjellige roller og beholder dem i møte med en fortelling. Dette viser igjen hvordan det i naturlig forekommende samtaler skapes narrativer på måter som klassisk narrativ analyse ikke klarer å fange opp (Ochs og Capps 2001: 3). I *Living Narrative* fokuserer Ochs og Capps på ordinære og hverdagslige samtaler som samtalepartnere bruker for å skape mening rundt livets hendelser, heller enn på polerte narrative framføringer. De peker på viktigheten av at man skaper en fortelling *sammen med noen* (Ochs og Capps 2001: 2). Det finnes flere viktige trekk ved samtalenarrativer, blant annet fortellbarhet (Ochs og Capps 2001: 33; Shuman i Holstein og Gubrium 2012: 129).

---

¹⁴ Som poengtert under gjennomgangen av tidligere bloggforskning, finner altså Brake (2012) et annet fokus på lesere enn dette. Jeg diskuterer dette videre i analysen.

Enkelte narrativer tåler å bli fortalt igjen og igjen, og har dermed høy grad av fortellbarhet. I tillegg blir man gjennom sosialisering ”lært opp” til å fortelle historier på en riktig måte, slik at man oppnår å bli trodd (Loseke i Gubrium og Holstein 2001; Polletta, Chen, Gardner og Motes 2011: 114-118). Ochs og Capps (2001: 36-37) påpeker også grad av ”embeddedness”, altså i hvilken grad narrativet forholder seg til konteksten og diskursene rundt selve narrativet. Kontekst og mening har en viktig plass i narrativ analyse (Riessmann 1993: 19-20), fordi narrativer ikke bare forteller om tidligere hendelser, men også om hvordan individer forstår disse hendelsene. Det historiske øyeblikk, rase, klasse og kjønn er viktige deler i en analyse, det samme er sosiale diskurser og politikk. For husmorbloggerenes del betyr dette at de ikke står utenfor for eksempel dagens likestillingsdiskurs, eller husarbeidsdiskursen, slik jeg har beskrevet i bakgrunnskapittelet. Et annet eksempel er en stor diskusjonen i vårt samfunn om hvordan kvinner, og menn, skal disponere sin tid i forhold til arbeid og hjem. Denne kan ofte sees i mediene, både de tradisjonelle og de sosiale.¹⁵

I likhet med tradisjonell narrativ teori fremheves lineariteten også hos Ochs og Capps (2001: 40-41; Frønes 2001: 90-91). Poenget er at flere av de sidene ved narrativer man finner i tradisjonell narrativ teori, også kan benyttes i samtaleperspektivet, men i den tradisjonelle forståelsen står disse i fare for å oppfattes for strengt og rigid. For eksempel vil en kausal forståelse av hendelser være en del av et polert narrativ, som er skreddersydd for analyse, men hverdagslige narrativer er sjelden slik. Å forstå samtalenarrativer og hverdagslige narrativer innebærer å gå utenfor disse rammene, for å se etter trekk på hvordan narrativer skapes i samarbeid mellom flere (Ochs og Capps 2001: 57).

Dette er interessant fordi det åpner opp for å tenke på narrativer på en mindre rigid og statisk måte, og fordi det fanger inn leserens posisjon i forhold til bloggene (Beyl 2011: 4-8). danah boyd (2006) peker på hvordan blogging er en ”n-to-?”-praksis, altså en eller flere forfattere som skriver for et uvisst antall lesere. boyds poeng er at man ikke kan definere en blogg som et visst antall forfattere som når ut til et visst antall lesere. Både én forfatter og mange forfattere er vanlig, og antall lesere kan være svært vanskelig å fastsette. Hvem som

---

¹⁵ Et eksempel på dette kan være intervjuet med Marte Krog i bladet *Mamma* nr.11, 2012. I intervjuet skal hun ha uttalt hvordan det er helt greit at far ikke skifter bleier og at mødre må ”ta seg sammen og trene mer”. Utsagnene skapte enorm debatt, både på nettaviser og i blogginnlegg etter dette: <http://www.vg.no/nyheter/innenriks/artikkel.php?artid=10072330>, <http://www.side2.no/underholdning/article3542494.ece>, <http://komikerfrue.no/2013/01/10/kjaere-marthe-krogh/>, <http://mammanett.no/forum/showthread.php?88042-Marte-Krogh-Livet-p%E5-solsiden!-Misforst%E5tt-kj%E8nnsrolledebatt>. Mediene har også måttet beklage i ettertid: <http://www.vg.no/nyheter/innenriks/artikkel.php?artid=10119564>

leser kan man heller ikke si noe om, men tankegangen åpner opp for å se på lesernes påvirkning av bloggenes narrativer. I mine data virker det plausibelt å slå fast at det kun er én forfatter bak hver blogg.

Som leser av en blogg er man ikke i direkte kontakt med forfatteren bak bloggen. For å skille mellom faktisk forfatter, som er logisk og fysisk skilt fra teksten, og den fortelleren man fornemmer i teksten, som er en del av teksten (Gripsrud 2011: 208-209), kan man bruke Chatmans (1983) modell. Klammene markerer rammene for den skrevne teksten (Gripsrud 2011: 212):

Faktisk forfatter → [implisitt forfatter → (forteller) → (tilhører) → implisitt leser] → faktisk leser

Den implisitte forfatter er vår forestilling om den egentlige forfatteren, som vi som lesere konstruerer ut fra diverse indikasjoner i tekstene. Dette knyttes til tanker om en norm, holdning eller ideologisk verdi som man fornemmer ligger ”under” eller ”bak” teksten (Gripsrud 2011: 211). Skillet mellom den impliserte forfatteren og fortelleren er et analytisk skille, og vil flyte over i hverandre i en ikke-analytisk sammenheng. Oppsummert skapes det dermed tre instanser på sendersiden i en kommunikasjonsmodell for narrativer: En faktisk forfatter utenfor teksten, en implisitt forfatter og en forteller innenfor teksten. På mottakersiden vil hver av disse ha sitt motstykke: En faktisk leser utenfor teksten, en implisert leser og en tilhører innenfor teksten (Gripsrud 2011: 211).

Det som gjør denne modellen interessant er for det første perspektivet om at man ikke kan vite noe om den faktiske forfatter, selv om de fleste har åpne profiler. På internett kan man i stor grad være enten anonym eller fremstille seg selv som hvem man vil. Når det gjelder husmorbloggerne vil jeg hevde at de fremstiller seg som de vil, uten at man kan regne med at fremstillingene er aldeles løse fra kvinnene bak bloggene. Selv om solskinnshistoriene velges ut og deles, så er det ikke nærliggende å tenke at noen av disse kvinnene er menn, for eksempel. Motsatt kan man også tenke at det er enda viktigere å være tydelig på hvem man er på internett. Man kan også skille mellom pålitelige og upålitelige fortellere. Graden av narrativ autenticitet er vanskelig å avgjøre fordi bloggere kan veksle mellom dette uten at det merkes (Eisenlauer og Hoffmann 2010: 84).

Eisenlauer og Hoffmann (2010: 79) nevner fire bloggspesifikke narrative trekk, nemlig multilinearitet, fragmentering, interaktivitet og multimodalitet. Disse trekkene utfordrer det tradisjonelle sosiolingvistiske mønsteret og de konvensjonelle framgangsmåtene

for narrativ analyse. Narrativitet ser ut til å være spesielt viktig i blogger, nettopp fordi bloggere vanligvis bruker fortellinger for å rapportere de siste nyhetene til et virtuelt publikum. Det viktigste poenget er at de mange datatekniske mulighetene og formene for narrativitet som bloggdiskursen tilbyr, gjør andre narrative framgangsmåter for ”trange” (Eisenlauer og Hoffmann 2010: 83). Dermed bør alle disse fire trekkene tas med i betraktningen når man skal si noe om online-narrativitet.

Multilinearitet beskrives som muligheten til å velge sin egen ”lesesti”. Internettekster henger sammen på multilineære måter, og lesere kan velge sin egen vei gjennom narrative (Eisenlauer og Hoffmann 2010: 87). For eksempel vil ikke brukere eller lesere av blogger finne én predeterminert, enkel, kausal og temporal leserekkefølge eller orden i bloggens fortelling, men mange. Dermed finnes ikke en forforstått, enkel eller lineær tilgang til online-narrativer i det hele tatt: Begynnelse, midt og slutt er flytende, og ikke fast. Narrative er da potensielt åpne for endring fra både bloggere selv og lesere.

Fragmentering, eller en fragmentert struktur, er noe som kjennetegner alle blogger. Bloggnarrativitet kan brytes ned i mange tekstenheter, som også kalles noder. Disse er koblet sammen av hyperlinkrelasjoner og er mulige å koble sammen til meningsfulle helheter. Online-historier består først og fremst av korte, multilineære fragmenter som kan kobles sammen på et seinere stadium (Eisenlauer og Hoffmann 2010: 88-89). Dette forutsetter interaktivitet, som er det tredje kjennetegnet. Fragmentering refererer til en strukturell oppbygging på blogger som fører til multilineære lese måter, mens interaktivitet refererer til leseres deltagende rolle i bloggnarrativene. En måte å interagere på kan være ved aktivering av linker. På denne måten kobles leserne til en uendelig rekke tilleggsinformasjon eller bakgrunnsinformasjon om karakterene i historien. Hvor mye hver enkelt får ut av dette avhenger av hvor aktiv hver enkelt leser er. Det kan være aldeles nødvendig å skaffe seg bakgrunnsinformasjonen for å få historien korrekt (Eisenlauer og Hoffmann 2010: 90-92).

Multimodalitet er det siste kjennetegnet og det refererer til kombinasjonen av forskjellige ekspressive uttrykk, for eksempel bilder, foto, audio (lyd) og film, som kan brukes i teksten. Dette er egentlig ikke noe nytt, men sammenlignet med tradisjonelle tekster er datamedierte tekster teknologisk sett mye mer egnet til å lagre, gi tilgang til, skaffe og kopiere forskjellige tekster og bilder. Digitale medier kan i tillegg bruke video og lydfiler, noe tradisjonelle skrevne tekster ikke kan. Web 2.0 gjør det mulig for amatører å bruke lyd og film i sine tekster, uten å være spesielt datakyndig, og det er enkelt å sette sammen tekstene med forskjellige virkemidler. Det krever verken dyrt utstyr eller ekspertise (Eisenlauer og

Hoffmann 2010: 92). En absolutt konsekvens for online-narrativitet er dermed et kvantitativt og kvalitativt skifte fra rent verbale tekster til multimodale tekster. Disse fire konsekvensene utfordrer tradisjonelle narrative tolkninger og analysemåter, både Labov og Waletzky (1967) sosiolingvistiske syn på språklige narrativer og samtaleperspektivet som Ochs og Capps (2001) bruker.

Eisenlauer og Hoffmann (2010) tenker seg en stilisert forståelse av narrativitet, et narrativt kontinuum, på en linje mellom den sosiolingvistiske tilnærmingen og samtaletilnærmingen. Bloggnarrativer kan sies å ligge mellom disse to, og dermed ha med seg trekk fra begge. Den sosiolingvistiske forståelsen kjennetegnes av en aktiv forteller, høy grad av fortellbarhet, relativt atskilt fra kontekst, kausal og lineær oppbygging og et konstant og klart moralsk standpunkt. Samtaletilnærmingen kjennetegnes ved at flere fortellere skaper fortellingen sammen, varierende og ofte lavere grad av fortellbarhet, relativt tett knyttet til ytre kontekst, multilineær oppbygging og vag eller flytende moral. Disse fem kriteriene er viktig for å analysere bloggnarrativer. En fullverdig analyse må kartlegge hvor den enkelte blogg ligger på alle fem kriterier, og deretter plassere den i et kontinuum mellom den sosiolingvistiske forståelsen og samtaletilnærmingen. Dette er ikke mulig å gjøre i et relativt lite prosjekt som en masteroppgave er, men jeg skal bruke deler av deres tankegang i min analyse.

3.3 Sosiologiske teorier

En stor del av denne masteren omhandler blogging og narrativitet. En annen stor del skal handle om identitet, identitetskonstruksjon og selvpresentasjon. Dette er også et stort felt, med en mengde forskjellige teorier, og jeg har valgt ut noen som jeg mener kan tilføre noe til min analyse. I denne delen skal jeg se mer generelt på identitetsbegrepet, og jeg skal også presentere Goffmans kjente teorier om iscenesettelse av selvet.

3.3.1 Identitet

Identitet er et blant annet kulturpolitisk begrep, og har i vanlig dagligtale fire ulike, men nært beslektede betydninger (Berkaak i Gripsrud 2002: 197). For det første brukes det i betydningen opplevelse av sammenheng i eget liv, både biografisk og psykisk. Med andre ord: "En person skal være *den samme*" på alle tidspunkter i sitt livsløp (Berkaak 2002: 196). Den andre betydningen går ut på sammenheng mellom selvets indre kjerne og personens ytre fasade. Den tredje betydningen omhandler forholdet mellom personen og de sosiale omgivelsene, og her skal det også være sammenfall. Dette handler om å beherske kulturelle

koder, og ta del i det institusjonaliserte sosiale livet på vanlig måte, for eksempel ved å delta i arbeidslivet eller beherske språk (Berkaak 2002: 198-199). Dette er også knyttet til tilhørighetsfølelse, altså en følelse av tilknytning til de fysiske omgivelsene. For eksempel har ”hjemstedet” stor betydning. For det fjerde må identitet framstå i kontrast med andre identiteter som oppleves som radikalt forskjellige. Til sammen er dette en binær måte å oppfatte seg selv på (Bamberg i Holstein og Gubrium 2012: 104-105; Berkaak 2002: 200).

Denne binære forståelsen utsettes i enkelte miljøer for press, noe som påvirker identitetsbegrepet slik vi forstår det til vanlig. Berkaak viser med sin etnografiske tilnærming for eksempel til hvordan rockere bryter med den andre betydningen, at det skal være sammenfall mellom selvets indre og personens ytre fasade, nettopp i deres imagebygging og konstruksjon av seg selv som ”stjerner” (Berkaak 2002: 201). Dette kan overføres til analysen av bloggene, og som jeg skal vise, hvordan husmorbloggerne også spiller på sine bedre sider i sin identitetskonstruksjon. Man kan også tenke seg at husmorbloggerne bryter med enkelte forventninger fra samfunnet, og dermed med den tredje betydningen, som er sammenfall mellom person og sosiale omgivelser, også i likhet med rockerne hos Berkaak (2002: 202). I dagens samfunn står feminisme og tanker om likestilling sterkt.¹⁶ Husmorbloggerne kan tenkes å søke identitetsforbilder i kvinneidealer som ligger bak oss i tid, slik jeg har beskrevet husmødrene i bakgrunnskapittelet. Dette kan sees som en lengsel etter røtter og det de oppfatter som den originale og autentiske kvinneidentiteten, i et opphøyet kvinneideal: Superhusmoren. Dette stemmer overens med tanken om at man kan ta andres ”identitet, historier, praksiser og framtoning innover seg og innarbeide dem i egne rollemodeller og identitetsprosjekter” (Berkaak 2002: 210). Berkaaks identitetsforståelser er en gunstig måte å forstå identitet på, og står sentralt i min analyse.

En forståelse av at identitet er en slags iboende ”nærmest stofflig egenskap ved personer, grupper eller andre fenomener” (Berkaak 2002: 213) kalles essensialisering, og er viktig å unngå. Argumentasjon mot essensialisering påpeker at fenomener er kontingente (du Gay 1996, i Berkaak 2002: 213), det vil si avhengige av ytre omstendigheter. Dette understreker forståelsen av hvordan identiteten er situasjonell, noe man kan koble inn og ut alt ettersom hva skiftende situasjoner krever av en (Berkaak 2002: 213). Nyere hjerneforskning har gitt oss ny forståelse for hvordan vi mennesker tenker om oss selv, om vår følelse av personlig identitet, og om hvordan hjernen selv skaper en identitetsfølelse. Hvis man tenker

---

¹⁶ Dette synet må alltså nyanseres noe, men at det å kalle seg feminist har blitt mer gjengs enn tidligere, er tydelig i for eksempel politikeres bruk. Blant annet kalte Jens Stoltenberg seg feminist i 2002, noe som ville vært utenkelig fem - ti år tidligere: <http://www.vg.no/nyheter/innenriks/artikkel.php?artid=6856798>

seg hver person som en gruppe, istedenfor en enkel, uforanderlig personlighet, vil mange ting gi mening, for eksempel måten vi er forskjellig på i møte med forskjellige personer eller situasjoner (Carter 2008: xiii-xiv). Personligheter eller identiteter finnes ikke i et en-til-en-forhold i mennesket, men skapes i følge Carter av hver person i så mange versjoner som trengs. Multiplisitet trenger ikke være et sykdomstegn eller tegn på avvik, men er et vanlig trekk ved mennesker (Carter 2008: xiv).

Identitet forener og splitter oss mennesker. Med andre ord: Mye av vår identitet ligger i vår evne til å gruppere oss i ”vi” mot ”dem”, og vi konstruerer gjerne vår identitet opp mot klare mot-roller (Lowney og Holstein, i Gubrium og Holstein 2001). Dette skaper grenser som gjør det lettere for oss å si noe om hvem vi er (Eriksen 2008: 8). Medfødte egenskaper, som for eksempel kjønn og hudfarge, har en sentral plass i vår identitetsforståelse, men stilt overfor spørsmålet om hvordan man ble den man er, vil de fleste snakke om personlige erfaringer, bevisste valg og sosiale omgivelser (Eriksen 2008: 14). Noen grunnleggende egenskaper tillegges vekt, og da blir andre egenskaper oversett, eller tillagt mindre vekt. Dette er noe av det som gjør mennesket så komplekst. Vi er også aldeles avhengige av å speile oss i andre for å få en egen identitet. ”Gruppeidentitet er ikke bare en sosial nødvendighet; den er også nødvendig for at vi skal kunne bli individer” (Eriksen 2008: 44).

En narrativ forståelse av identitet fanger opp mening, kreativitet og spontanitet, i og med at man gjennom det å fortelle kan forklare og tillegge mening til det man gjør (Benhabib 1999: 341). Gauntlett (2007; 2011) fremhever kreativiteten som et viktig trekk ved identitetsforståelse fordi det viser oss som ulike individer, og mener kreativitet også har sosial mening. Benhabib på sin side understreker et dialogisk narrativt syn på identitet; vi blir et selv i møte med diskursive nett, i det å lære seg hvordan man skal svare når man blir spurt, og det å lære hvordan man skal tilnærme seg andre. Dette gir oss muligheten til å fortelle vår livshistorie i en kontekst: Det er historisk og kulturelt spesifikke historier som påvirkes av et overhengende narrativ, bestående av for eksempel familiestruktur og kjønnsroller. Dette vil samtidig peke på hvordan enhver forståelse av ”kjerneidentitet” er essensialistisk, ahistorisk og usannsynlig (Benhabib 1999: 345). Vår identitet formes ikke i vakuum: ”If we are to understand the self and identity in a postmodern world, we can’t limit our attention to personal life; we must turn directly to the environments in which selves are constructed” (Gubrium og Holstein 2001: 16).

3.3.2 Identitet som performativitet

I Erving Goffmans klassiske teorier fremheves den personlige identiteten, det som gjør et menneske til ”en unik” person:

”Der finnes kun et menneske som til enhver tid passer til det billede, jeg her diskuterer, således at den, der tidligere har passet til det, er den eneste som passer til det nu, og som kommer til at passe til det i fremtiden” (Goffman[1963]1975: 76).

Dette knyttes til identitetsknagger, for eksempel fingeravtrykk eller fotografiske bilder av vedkommende. Samtidig vil mange trekk ved en person finnes hos mange andre, det er kombinasjonen som gjør et individ unikt. Goffman nevner også en tredje oppfatning av unikhhet, nemlig at det finnes en indre kjerne i den enkeltes vesen, men denne oppfatningen tar han ikke med i sin definisjon av personlig identitet:

”Med *personlig identitet* tænkes her kun på ”positive mærker” eller ”identitetsknager”, samt den unikke kombination av person-historiske data, som tilknyttes individet ved hjælp af disse ”knager”, hvorpå hans identitet kan hænges” (Goffman 1975: 77).

Personlig identitet betyr altså at individet kan skjernes fra alle andre.

Goffman bruker begrepet informasjonskontroll om muligheten til å kontrollere hva slags identitetsinformasjon andre får tak i. For å skape tillit og forpliktelse mellom mennesker er enhver relasjon avhengig av en viss grad av bytting av identitetsinformasjon mellom de som inngår i relasjonen (Goffman 1975: 113). Dette er noe av det begrepet personlig identitet fanger opp, en ”subjektiv fornemmelse af sin egen situation og sin egen kontinuitet og karakter, som et menneske bibringes som følge af sine forskellige sociale erfaringer” (Goffman 1975: 136). Et eksempel han bruker er hvordan offentlige personer skaper seg et image. Et individs offentlige image,

”det vil sige, det billede af ham, som står til rådighed for de, som ikke kender ham personlig, nødvendigvis kommer til at afvige en del fra det billede, han fremviser i sine direkte mellomhavender med dem som kender ham personlig. I de tilfælde, hvor et individ har et offentlig image, synes det at bestå af en ret begrænset udvalg af fakta, som i og for sig kan være korrekte, men som pustes op i en sådan grad, at de får tilstrækkelig dramatiske og for nyhedsmedierne passende dimensioner” (Goffman 1975: 94-95).

Dette er relevant i vårt samfunn, der idoldyrkelse er vanlig, men det kan også kobles til bloggere, og ikke bare til kjendiser: Det bildet man skaper seg av offentlige og halvoffentlige personer vil være stykkevis, men aldri helt.

Goffman mener også at identitet skapes i møtet mellom mennesker. En persons ”egentlige” eller ”virkelige” holdninger, oppfatninger og følelser kan man for eksempel bare få kjennskap til på indirekte måte, gjennom hans uttalelser eller gjennom tilsynelatende ufrivillige, talende handlinger. ”(...) en person må handle slik at han bevisst eller ubevisst gir uttrykk for seg selv, og de andre vil på sin side på en eller annen måte få inntrykk av ham” (Goffman [1959]1992:12). Goffman skiller mellom de uttrykk som gis og de som avgis. De som *gis* er stort sett verbale tegn, altså kommunikasjon i tradisjonell forstand. Men et individ *avgir* også mer eller mindre bevisste kroppslige tegn, og det er disse teaterliknende tegnene han er opptatt av. En forutsetning for hans teori er at når en person kommer sammen med andre, ”har han mange grunner for å forsøke å kontrollere det inntrykk de får av situasjonen” (Goffman 1992: 22). Til dette bruker mennesker forskjellige teknikker, blant annet går de inn i roller, som er ”på forhånd fastlagte handlingsmønster som utfolder seg under en opptreden, og som kan presenteres eller spilles også ved andre anledninger” (Goffmann 1992: 22).

Goffmans forståelse av identitet er dermed deler ved en selv som man velger å fremheve i møtet med forskjellige mennesker. Man spiller en rolle, man gjør en opptreden, men man er ingen av delene fullt ut. De rollene man spiller ofte blir til identitetstrekk som andre kjenner en igjen på, og som ved gjentakelse gir anerkjennelse fra andre.

I og med at Goffman bruker teatermetaforen, innføres også et skille mellom en fasade og et ”baksideområde” som jeg velger å bruke i analysen av bloggene. Fasade definerer han som ”det sted hvor opptredenen fremføres” (Goffman 1992: 92). ”Baksideområdet”, eller ”bak kulissene”, defineres på sin side som ”et sted, i forhold til en bestemt opptreden, hvor det inntrykk man søker å gi med opptredenen blir åpent motsagt, som en selvfølgelig ting” (Goffman 1992: 96).¹⁷ Her gis det rom for å være noe annet enn og motstridende til den rollen man utfører frontstage. Dette betyr både at man er mer avslappet og mer ”seg selv” når man er backstage, men det trenger ikke bety at man er helt alene. Man er også backstage sammen med sin nærmeste familie, eller andre man føler seg mer komfortabel med som man ikke må spille en rolle ovenfor. Med andre ord er backstage et område hvor ”den opptredende kan stole på at ingen fra publikum vil skaffe seg adgang”, uten at det er et område for sosial isolasjon (Goffman 1992: 98).

---

¹⁷ Jeg vil i fortsettelsen bruke begrepene frontstage og backstage uten å fornorske.

Et eksempel han bruker for å beskrive overgangen mellom frontstage og backstage er en husmor som serverer middag til venner; hun må både utføre det skitne arbeidet på kjøkkenet, og være ren vertinne. Hun må ”forandre aktivitet, manerer og temperament i det hun går inn og ut av spisestuen. Lærebøker i skikk og bruk gir nyttig veiledning for slike forvandlinger” (Goffman 1992: 104). Goffman påpeker at skillet ikke må forstås svart-hvitt, men at det i en konkret situasjon vil være en ”overvekt av den ene eller andre spillestilen, med en vag følelse av skyld eller tvil vedrørende den kombinasjon som foreligger eller den balanse som må holdes mellom de to spillestilene” (Goffman 1992: 109).

Skillet mellom frontstage og backstage gir et spennende grep for å forstå husmorbloggerne jeg skal analysere. Fra datamaterialet og erfaringer fra mitt eget forarbeid vet jeg at man viser fram utvalgte sider, og da gjerne de gode sidene av livet, på bloggen. Husmorbloggerne, i likhet med de fleste andre, viser ikke fram de sidene de ikke vil. Med andre ord er teorien meget hjelpelig med å forklare hvordan husmorbloggerne i mitt utvalg ”spiller” en versjon av seg selv foran et publikum, mens de også har et område backstage, hvor arbeid, rot og vanlig A4-liv finner sted. Teorien vil også vise på en god måte min identitetsforståelse, nemlig at kvinnene *utspiller* sin identitet *i møte med* blant annet lesere, bloggnettverk og omkringliggende diskurser. Goffman er kritisert for at teorien ikke tar opp i seg viktige strukturelle sider ved sosialt liv, altså hvordan strukturer utenfor oss selv påvirker våre valg og muligheter (Stern 2008: 106). Teorien er med andre ord mikroorientert. Med kontekstualiseringen jeg har gjort i bakgrunnskapittelet er visse strukturer likevel tatt hensyn til, så dette ikke skal skape noe problem. Det er verdt å merke seg at teorien fungerer godt også på ansikt- til skjermforholdet, selv om den omhandler ansikt- til ansiktreelasjoner.

3.4 Oppsummering

I dette kapitlet har jeg introdusert blogging som historisk fenomen, og sett på bloggteori og tidligere bloggforskning. Videre har jeg vist til narrativ teori, og gått inn i hvordan dette kan brukes i forhold til blogging, da spesielt ved å bruke Eisenlauer og Hoffmann (2010). Dette innebar å se nærmere på de ulike tekstenhetene en blogg består av, selvpresentasjonsteksten, blogginnlegget og kommentarene, og hvordan hver av disse kan kobles til narrativitet. Jeg har også introdusert sentrale teorier om identitet i vår tid, og deriblant vektlagt Goffmans teori om selvets performativitet og hans skille mellom frontstage og backstage.

4 Metodiske valg og implikasjoner

En analyse av blogger kan gjøres på mange måter, og ulike metoder vil gi forskjellige svar på forskningsspørsmålene. Jeg ønsker å benytte meg av flere metoder, for å få en så fyldig besvarelse av problemstillingene mine som mulig, innenfor de rammene en masteroppgave gir. Ved å angripe problemstillingen gjennom flere metoder, kan man få en bredere forståelse av fenomenet man studerer. Valg av metode henger også nøye sammen med valg av data. Mine data består av 15 husmorblogger, og jeg vil argumentere for at metodene som beskrives nedenfor vil gi en fyldig analyse av de dataene jeg har. I dette kapittelet skal jeg først vise til grunner til å gjøre narrativ analyse, før viktigheten av et godt forarbeid legges fram. Deretter ser jeg nærmere på narrativ metode, etikk og min arbeidsprosess.

Narrativ metode var et naturlig valg, fordi narrativer er tett knyttet til identitet. Blogger kan både brukes som og analyseres som identitetskonstruksjon, og narrativ metode er egnet for studier av subjektivitet og identitet, siden det fokuseres på og gir rom for ”agency”, som er menneskelige handlingsmuligheter og fantasi. Subjektivitet er et viktig nøkkelord, og metoden er mye brukt i symbolsk interaksjonisme og i feministiske studier (Riessmann 1993: 5). Siden jeg skal bruke Goffmans teorier, er mitt arbeid allerede forankret i en symbolsk interaksjonistisk ramme. Min analyse av husmorblogger vil også innebære et kjønnsperspektiv, i og med at de tilhører en større diskurs som omhandler blant annet kvinner, kjønn, arbeidsliv og arbeidsfordeling i hjemmet. Analysen må sees i sammenheng med endringer i disse diskursene over tid. Deler av den sosiale konteksten som er spesielt viktig for denne oppgaven strekker seg langt tilbake i tid, og er beskrevet i bakgrunnskapittelet.

Narrativer er en del av samfunnet, og er dermed ikke unndratt den sosiale prosessen som foregår overalt til alle tider: De er tildels åpne for å forhandles, stilles spørsmålstegn ved og de vil endres i møte med alternative historier. Noen av de sterkeste eksemplene på dette står i en feministisk tradisjon, nemlig endringsnarrativer kvinner har brukt mot patriarkalske narrative strukturer, for eksempel i feministisk film eller litteraturkritikk (Thwaites, Davies og Mules 2002: 131). Personlige narrativer har i og med disse bevegelsene blitt ansett som mer enn informative fortellinger, noe som åpner opp for historiske, kulturelle, personlige og sosiale prosesser (Holstein og Gubrium 2012; Riessmann 2008). Dette peker igjen på at diskurs og kontekst er viktig, og for denne oppgavens del på hvordan husmorbloggeres stemme i samfunnet er en viktig stemme.

Noen grunner til å se på hvilke fortellinger som deles i sosiale medier, kan være at de for det første sier noe om makt til å forme massenes forståelser, både sosialt og politisk. Det er noens perspektiver som blir hørt, mens andres ikke blir det, og dette handler om maktforskjeller. En annen grunn er at narrativer reflekterer både endring og stabilitet i samfunnet vårt. En tredje grunn er at fortellinger engasjerer oss på emosjonelle, intellektuelle, dypt indrefølte eller kroppsliggjorte, moralske og spirituelle måter (Gillespie og Toynbee (red.) 2006: 83-85). For min oppgave er det interessant at bloggmediet fører med seg noe nytt: Innen rammene bloggverktøyet skaper, skjer en bestemt type selvpresentasjon og identitetskonstruksjon som formes både av bloggmediet og av de narrative bloggerne velger å dele. Overført til sosiale medier generelt og mine blogger spesielt, tar bloggeren med leseren inn i sin konstruerte verden.

Historisk sett er fortellinger et universelt kjennetegn ved menneskelig samhandling, som gjør det mulig å dele erfaringer med andre. Det er et sosialt fenomen, og noe alle mennesker gjør og har gjort til alle tider (Riessmann 1993: 3). Sosiologer burde være interessert i narrativer fordi de, for det første, er fylt av sosiologisk informasjon, og for det andre at mye av våre empiriske bevis har narrativ form (Franzosi 1998: 519). Det handler om å skape mening av erfaring; mennesket bruker fortellinger og dette fører til at man går ut av naturen eller det naturlige, og dypt inn i det menneskelige. Det menneskelige er sosiologisk interessant (Riessmann 1993: 4).

Av nevnte grunner mener jeg valget av narrativ metode i min oppgave om identitetskonstruksjon på husmorblogger er godt begrunnet.

4.1 Forarbeid

For å få en tilstrekkelig forståelse av fenomenet husmorblogging, kom jeg tidlig i prosessen fram til at det ville være viktig å gjennomføre et forarbeid der jeg selv blogger. På denne måten ville jeg drive et feltarbeid på internett, hvor jeg kunne prøve å nærme meg kulturen og miljøet på deres premisser. Bloggere har en tendens til å følge hverandre, og skaper sine egne ”klikker” på nett (Jackson 2010: 20), og dette ser jeg også i mine egne data. Dette var det da viktig å være en del av. Publisering på nett og sosiale medier er med innføringen av Web 2.0¹⁸ blitt lettere tilgjengelig for alle, og dette påvirker kulturen vår sterkt (Jackson 2010: 24). Dette blir også en grunn til å gjøre et forprosjekt. Et teoretisk og empirisk forprosjekt kan føre til at man tidlig i prosessen kan gyldiggjøre problemstilling, forskningsdesign og metode, og

---

¹⁸ Web 2.0 er definert og beskrevet i teorikapittelet, side 21.

dermed går man ikke helt tomhendt inn i forskningen. Den blir forankret utenfor seg selv dersom man benytter seg av anerkjente begreper og tidligere empiri, som støtter opp om og gir tyngde til egen empiri (Widerberg 2010: 220-224; Widerberg 2001: 40-44).

Som jeg skrev i innledningen: "(...) the best way to understand blogging is to immerse yourself in it" (Rettberg 2008:1). For å få bloggingen "under huden" ble det viktig for meg å prøve det selv. Jeg ville kjenne på kroppen om man blir "avhengig" av å blogge, hva slags tilfredsstillelse det gir og hva som driver en til å fortsette. Da jeg avsluttet datainnsamlingen av de andre bloggene, var min husmorblogg etablert og inneholdt et titalls innlegg. Jeg kjente tidlig på hvordan blogging var et ukjent fenomen, jeg var ofte rett og slett usikker på hva jeg skulle skrive, og hvorfor i all verden det jeg eventuelt skrev skulle være interessant for andre å lese. Jeg kjente på at det var vanskelig å skulle dele personlige tanker, og merker at bloggen min fortsatt kan kalles en "fasadeblogg", noe som følger Goffmans teori om frontstage på en overbevisende måte.

Etter et halvt år som blogger gikk ting lettere, men jeg var fortsatt skeptisk til å dele for mye. Jeg ser også at blogger med mange lesere ofte deler sine tilsynelatende innerste drømmer og tanker. For å få mange lesere og følgere gjelder det å gjøre seg selv tydelig på internett, ved å oppsøke, lese og kommentere på andres blogger (Jackson 2010: 25, 60-68, 72-78). Problemet i første omgang er å tørre å gjøre dette, og jeg er forsiktig med å kommentere hos andre, spesielt bloggene i mitt datautvalg. Dette er fordi jeg ikke ønsker å "blande kortene". Samtidig har jeg følt at bloggingen stjaler tid fra alt annet jeg burde gjort. Jeg brukte også lang tid på det tekniske, og synes spesielt å legge ut bilder på bloggen tar mye tid, mye fordi jeg mangler teknisk utstyr. Men viktigheten av bildene overstyrer egen utålmodighet.

Nå inneholder bloggen min 69 innlegg, og over 5000 sidevisninger. Dette høres kanskje mye ut, men i forhold til andre blogger er det fortsatt et lavt til moderat aktivitetsnivå.¹⁹ Dette gjelder spesielt på kommentarfronten. På grunn av statistikken på bloggen, så vet jeg at den leses, men den har til nå ikke skapt den store kommentarkulturen. Noen ganger har jeg fått kommentarer fra ukjente bloggere, og dette har skapt overraskende stor glede. Jeg har gjennom dette fått nye blogger å følge. Som oftest er det venninner og bekjente som kommenterer, og det er også hyggelig. Det er jevn lesing av bloggen, og på en gjennomsnittsdag er det ca 10-15 lesere innom, mens på de dagene jeg har skrevet og reklamert for egen blogg på Facebook, har det vært opp mot 200 sidevisninger på en dag. Min

---

¹⁹ Bloggstørrelse må sies å være et relativt begrep, noe jeg diskuterer nærmere i en fotnote side 87. Aktivitetsnivå, antall følgere, antall kommentarer og besøkstall er alle implikasjoner på en bloggs størrelse.

egen blogg har gjort det svært mye lettere å følge med på datautvalget, også etter at datainnsamlingsperioden var over. Jeg er dermed fortsatt oppdatert på hva bloggerne mine driver med, selv om datainnsamlingen er avsluttet for lengst.

Alle disse følelsene og opplevelsene kommer til å farge min analyse og min forståelse av fenomenet. Jeg ga aldri opp bloggingen, og fikk på en måte trøst i at mange opplever startproblemer (Jackson 2010: 18-20). Album (2010) peker på hvordan det er viktig at metodene må følge nysgjerrigheten, og dette vil jeg si i stor grad gjaldt for mitt forprosjekt, som ble styrt av spørsmål og problemstillinger som dukket opp underveis.

Mine forventninger til forarbeidet var mange. Jeg forventet å møte på problemer med mediet, og at forståelsen for bloggingens natur tok tid å sette seg inn i. Jeg forventet å møte spennende mennesker på nettet, og å finne glede i å følge andres liv tett på. Jeg erfarte tidlig at det er vanskelig å dele sitt eget liv på denne måten, men jeg forventer at det vil føles mer naturlig å skrive historier og legge ut bilder fra mitt liv til hele verdens skue etter hvert. Det jeg ønsket, var å oppnå et ”blikk innenfra”. Siden jeg selv har prøvd, kan jeg bedre forstå mer av hva bloggerne tenker, føler og ønsker å oppnå med sin blogg. Samtidig nærmer jeg meg feltet etter å ha lest meg opp på akademiske artikler og bøker om temaet, og det gjør antagelig også noe med mitt møte med bloggsfæren.

Min egen blogg faller utenfor kravene til husmorbloggerne i mitt datautvalg når det gjelder mann og barn, og det sier noe om min egen førforståelse. Det finnes stereotypier om husmorblogger der ute, noe også jeg hadde. Med andre ord gikk jeg inn i forskningen med en viss førforståelse, og denne er det viktig å være klar over:

” All forståelse viser tilbake til en *førforståelse* som vi ikke kan fri oss fra. Vekslingen mellom forståelse og førforståelse utgjør det Heidegger (1927, § 31) kaller den hermeneutiske sirkel. (...) Denne førforståelsen vil gradvis modifiseres etter hvert som du tilegner deg kunnskap. (...) Idealet er å gå inn i feltet med et åpent sinn, men samtidig med kunnskap nok til å nærme deg feltet på en hensiktsmessig måte” (Fangen 2010: 47).

Men det er også ofte i ”diskrepansen mellom forventning og funn” de interessante dataene ligger (Fangen 2010: 49). Mine førforståelser er dermed viktige for min forskning, og mitt forprosjekt er igjen godt begrunnet.

4.2 Narrativ metode

I teorikapitlet beskrev jeg narrativ teori, og her bygger jeg videre på det. Narrativ analyse, narrativ teori og narrativ metode er tett sammenknyttet, men forholder seg forskjellig til utvalg og prosess, og hører dermed hjemme i forskjellige deler av oppgaven. Narrativ teori skaper et grunnlag og en forståelse for metodevalg og analyse. Narrativ metode gir hint om hvor i dataene man skal lete for å finne svar, mens narrativ analyse er innhold og funn. Som med narrativ teori, er det også en mengde valgmuligheter når det kommer til narrativ metode. Det blir dermed viktig å definere sin egen vei (Bold 2012: 17). I denne framstillingen av narrativ metode støtter jeg meg i stor grad på Katherine Riessmanns klassiske bok fra 1993, *Narrative Analysis*, slik jeg også gjorde i teorikapitlet, og hennes nyere versjon fra 2008, *Narrative Methods for the Human Sciences*. Metoden hun har lagt fram, passer først og fremst for førstehånds intervjudata (Riessmann 1993:69). For skrevne data kan det være nødvendig å benytte seg av andre metoder i tillegg. Jeg er klar over dette, og har i tillegg gjort forprosjektet som beskrevet over. Jeg har også, som vist i teorikapitlet, sett på narrativitet og narrativ teori *tilpasset blogging*, og dette vil også farge metoden. Bloggens medium skaper andre rammer både for teori og metode. Både datamaterialet, i all sin forskjellighet som blogger faktisk er, og metodene er mangfoldige og sammensatte, og det er gjennom denne kombinasjonen jeg skal komme fram til gode svar på mine problemstillinger. Når tilnærmingen er valgt kan man bruke den som en verktøykasse for å velge og analysere data (Silverman 2010: 55).

4.2.1 Narrativ framgangsmåte

De to vanligste narrative analysemåtene er strukturell og tematisk analyse. Disse to er grunnleggende ulike, og vil dermed gi forskjellige funn. Riessmann argumenterer derfor for å gjøre en kombinasjon av begge, der det er mulig (Riessmann 2008: 89-90). En tradisjonell strukturell analyse forholder seg til Labov og Waletzky's (1967) seks elementer, slik jeg beskrev i teorikapitlet, og denne vil se nærmere på hvordan et narrativ er satt sammen for å oppnå fortellerens strategiske mål (Riessmann 2008: 77). For meg er ikke denne framgangsmåten spesielt fruktbar, noe jeg også argumenterte for i teorikapitlet. Det som er interessant, er at jeg har funnet en form som enkelte av blogginnleggene følger, som dermed er sjangerspesifikk, og som kan hjelpe med å få fram bloggernes strategier. Denne formen, eller strukturen, kan sammenlignes med Labov og Waletzky's elementer, men inneholder ikke helt det samme. Jeg skal dermed i analysekapitlet vise hvordan den strukturen jeg fant kan

diskuteres opp mot tradisjonell strukturell narrativ analyse. Samtidig vil jeg igjen understreke at den strukturelle framgangsmåten er for statisk i forhold til leserne og lesernes påvirkning av narrativene. Det blir derfor viktig å påpeke at det Ochs og Capps (2001) tilfører metoden, i form av samtaleperspektivet, fortsatt er viktig for min analyse, slik Eisenlauer og Hoffmann (2010) presiserer.

En tematisk narrativ analyse ser på innholdet i fortellingen, og innholdet er det eksklusive fokuset (Riessmann 2008: 53). Dette blandes ofte med "grounded theory", men en viktig forskjell er hvordan narrativ analyse holder narrativene inntakt, og ikke deler opp historiene for deretter å kategorisere dem. Det å bestemme hvor et narrativ begynner og slutter er et analytisk anliggende, og dette vil påvirke min analyse, i og med at det er jeg som avgrenser dataene. Jeg har bestemt når jeg "hopper inn i" narrativene til de forskjellige husmorbloggerne, og når jeg "hopper av". Forskjellige bloggere skriver om forskjellige temaer, alt etter hvor i livet de er. De som går gjennom tyngre perioder av livet, kan tenkes å enten velge å ikke fortelle om det, eller å bruke bloggen som en måte å avreagere på. Om jeg med min avgrensning får med meg dette er vanskelig å si, og vil være en svakhet ved mitt forskningsdesign. Til mitt forsvar er det kun longitudinelle studier som kan klare å fange opp slike endringer, og slike studier er langt utenfor rammene av en masteroppgave.

Forskjellige måter å samle inn data på fører til forskjellig informasjon, og må dermed tolkes forskjellig (Riessmann 1993: 55). Det finnes ikke et sett regler ved tematisk narrativ analyse, men en rekke forskjellige praksiser og måter å arbeide med narrative data, der hovedfokuset er på "hva" som sies, og ikke "hvordan" eller "til hvem" eller "for hvilken grunn" (Riessmann 2008: 54). Tematisk narrativ analyse egner seg godt for skrevne data, og er en vanlig fremgangsmåte i studier av brev, dagbøker, biografier og historiske dokumenter (Riessmann 2008: 63). For mine blogger virket dette derfor som en naturlig fremgangsmåte. En måte å gjøre det på, er å veksle mellom egne data og andre teoretiske tekster som kan belyse emnet. Forskeren starter på overflaten, veksler fram og tilbake og kontrollerer det hun finner i dataene opp mot det andre har funnet før henne. Andre teorier har en viktig plass allerede fra start, og er med på å forme forskningen. Man går ikke empiriløs eller teoriløs til forskningen, og tilnærmingen skiller seg igjen fra "grounded theory" (Riessmann 2008: 66). Denne fremgangsmåten har jeg valgt, og tidligere forskning jeg har støttet meg på, er som beskrevet husmorhistorie, tidligere bloggforskning og teorier om identitet. Tidligere teori er altså avgjørende som ressurs for forståelse og analyse av narrative data (Riessmann 2008: 73).

Dette viser tilbake til forståelsen av narrativer og kontekst; ingen fortelling står noensinne utenfor kontekst.

Tid og rom er to andre viktige strukturer narrativer forholder seg til. På internett oppfattes disse annerledes enn tid og rom i verden utenfor nett. Bloggene skaper husrom eller hjerterom på en flat skjerm, men de gir fortsatt romfølelse (Markham i Seale, Silverman, Gubrium og Gobo 2007). Tidsaspektet viser seg i hvordan historiene lagres for all fremtid, og at man kan gå bakover i tid, til da bloggen ble opprettet (Jackson 2010: 49, 80- 85). Bold (2012: 25) peker på hvordan historier vil ha forskjellig mening til forskjellige tider og i forskjellige sosiale kontekster. Elliot (2005) definerer narrativer langs tre akser; temporær, meningsfull og sosial. Dette viser at historier forandrer seg, og at konteksten fortellingen fortelles i påvirker fortellerens avgjørelser om hva hun eller han skal inkludere i historien. For narrativ analyse er det helt sentralt å forholde seg til tid, sted og rom, og en fortellings historisitet er sentral for å unngå generelle eller intetsigende analyser (Riessmann 2008: 74).

4.2.2 Bildeanalyse

På bloggene er bildene minst like viktig som teksten, og sammen skaper de en helhet. Å tolke bilder er annerledes enn å tolke tekst, ofte fordi bilder er sammensatt av elementer uten like klare avgrensninger som ord (Gripsrud 2011: 134). Betydning blir et tolkningsspørsmål. Derfor er det vanlig å finne bilder knyttet til tekst, og et viktig analytisk skille går mellom to typer funksjoner som verbalspråk kan ha i kombinasjon med bilder, enten forankring, eller avløsning. Avløsning er når teksten sier noe som ikke framkommer av bildet, med andre ord en tilføring av et nytt betydningselement. Forankring er å peke ut hvilke av bildets mangfoldige betydningsmuligheter som er ment å være den viktigste (Barthes (1967), i Gripsrud 2011: 134). På samme måte virker det andre veien; bildet vil forankre teksten og dette vil forme og påvirke leserens oppfatning av den i en eller annen grad.

En bildeanalyse forsterker forståelsen av hva slags identitet bloggerne konstruerer via bloggene. I våre dager, med digitalkameraer, Smarttelefoner og Instagram, er det mye lettere enn før å uttrykke seg gjennom bilder, og antall bilder man kan ta er ubegrenset. Men de bildene som deles med verden er nøye utvalgt, og dermed viktige.²⁰ Dessverre blir en

---

²⁰ Bilders stadig viktigere plass i sosiale medier, og dermed i samfunnet, vises tydelig i mediene: http://www.aftenposten.no/kultur/Foreldre-kan-heller-ikke-nettvett-7112763.html#_UX_TloKJIy4, http://www.aftenposten.no/nyheter/iriks/Har-lagt-ut-1000-bilder-av-datteren-9-mnd-pa-nett-6781350.html#_UX_TG4KJIy4, http://www.aftenposten.no/kultur/--Nei_-vi-legger-ikke-ut-bilder-av-barna-pa-Facebook-ikke-sa-ofte-i-hvert-fall-7113569.html#_UX_TR4KJIy4.

fullstendig bildeanalyse umulig å gjennomføre, til det er materialet for stort og plassen for knapp.

4.2.3 Evaluering av narrativ analyse

Personlige narrativer er ikke ment å leses som et eksakt opptak av ”hva som hendte”. De er ikke sannhetsspeil av virkeligheten, tvert imot er narrativer overdekket av sosiale diskurser og maktrelasjoner, som også er i endring hele tiden. Fortellere kan sies å strebe etter tre ting:

”Narrative probability – a story that makes sense; narrative fidelity – a story consistent with past experiences or other stories; and aesthetic finality – a story with satisfactory closure and representational appeal” (Sandelowski 1991: 164-165). Sannhet i historier kan ikke sees som

objektiv sannhet, men historier må forstås som sanne likevel, i den forstand at de er sanne for fortelleren, som skaper mening gjennom de historiene hun eller han velger å fortelle.

Narrativer kan sies å konstruere realitet (Sandberg 2009; 2010). Dermed fungerer ikke nødvendigvis tradisjonelle måter å teste reabiliteten på. Mennesker husker dårlig, endrer historiene sine og egne forståelser av hva som skjedde, glemmer og fortrenger, pynter på sannheten, eller lyver. ”Den historiske sannheten” finnes ikke. Dermed blir troverdighet viktig, ikke sannhet.

Med dette som bakgrunn kommer Riessmann (1993: 64-65; 2008: 184-196) fram til fire måter å evaluere narrative analyser på. For det første nevner hun analysens overtalelsesevne: Er forståelsen og tolkningen fornuftig og overbevisende? Dette er best dersom alternative tolkninger er vurdert. For det andre er tilbakemelding viktig, altså å ta resultatene tilbake til de som er studert. Men dette kan også være utfordrende, fordi meninger endrer seg og folk endrer seg. Til syvende og sist er tolkningen forskerens egen, og noe hun må stå for. For det tredje må tolkningen være så ”tykk” som mulig, og man må se etter både det overliggende målet en forteller har med å fortelle, hva fortelleren prøver å oppnå, og det tematiske innholdet, hva som er gjentatt ofte, og som dermed virker viktig. For det fjerde må studien evalueres i forhold til om den blir bakgrunn for andre studier. Dette er en framtidsrettet, kollektiv tanke, som forutsetter et forskningsfellesskap. Kunnskap valideres i fellesskap av forskere. Dermed er det viktig å være åpen om hvordan man kom fram til sine funn, for å muliggjøre tilsvarende analyser i ettertid.

4.2.4 Forskning på internett

Internettforskning er annerledes enn annen forskning fordi internett kan forståes på flere måter. Markham (2007) peker på tre slike forståelser, som former hvordan man går fram ved internettforskning: Å forstå internett som et verktøy, som et sted, eller som en måte å være på. Som et verktøy kan internett øke ens rekkevidde, utvide sansene og komplisere tradisjonell forståelse av tid og rom. Forstått som et sted kan internett sies å inneholde kulturelle rom der meningsfull menneskelig interaksjon foregår, og dermed en forskningskontekst eller et sosiokulturelt miljø som kan studeres i kontekst. Forstått som en måte å være på blir internett mer enn et nettverk av datamaskiner, og internett kan sees som en forlengelse av selvet. Fokuset hos brukerne ligger da ikke i det tekniske, men i uttrykksmåter og forhandlinger av selvet og andres selv gjennom eller ved bruk av internetteknologi (Markham 2007: 331-333). I min analyse av blogger vil jeg forstå internett på alle tre måtene. Bloggene kan forståes som et verktøy bloggerne benytter for å meddele det de ønsker til et publikum, som et sted i måten de skaper rom og som en måte å være på, eller en forlengelse av selvet i møte med lesere og kommentarer.

4.3 Etikk

Narrativ metode kan hjelpe oss å fange stabilitet og endring i identiteter en postmoderne tid, men har både etiske og politiske komplikasjoner (Elliot 2005: 134; Gubrium og Holstein 2001). Å vie oppmerksomhet til narrativer i forskning kan sees i sammenheng med et ønske om å gi en stemme til stemmesvake grupper. Dette kjenner man igjen fra feministisk forskning, men også fra forskning på andre grupper som stiller dårligere i samfunnet (Elliot 2005: 144).

Beckmann og Langer gir en oppskrift for "netnography" eller internettforskning, der de understreker at etiske hensyn i forskning også gjelder internettforskning. Dette innebærer blant annet å gi seg til kjenne som forsker, å sørge for konfidensialitet, å få tilbakemelding fra det nettsamfunnet man undersøker og tenke nøye gjennom skillet mellom privat og offentlig, et skille som er spesielt vanskelig ved internettforskning. Det er også viktig å ta arbeidet tilbake til de det er forsket på når det er helt ferdig, for kommentarer og tilbakespill (Beckmann & Langer 2005).

Av etiske hensyn nevner Bold blant annet at man gjenkjenner sin egen posisjon til forskningen, at man skaffer informert samtykke og at man oppbevarer dataene forsvarlig (Bold 2012: 51). Min posisjon i forhold til forskningen har jeg utdypet i innledningen, og i

beskrivelser av mitt forprosjekt. I forhold til informert samtykke, som er et generelt etisk krav til all forskning, så kommer internettforskningen med nye utfordringer, og ”(r)egelveverket for internettforskning er ikke akkurat krystallklart” (Jakobsen i *Forskningsetikk* 1, 2013: 8-9). Avveiningene forskere må gjøre ligger i spenn mellom personvernloven og ytringsfriheten. Alle man forsker på, også på internett, er beskyttet av personvernloven, selv om tekstene er offentlige. Når det gjelder ytringsfrihet, så er det viktig å huske at bloggere antagelig ikke har tenkt på at tekstene deres kan brukes i forskning. At blogginnleggene ikke er laget i forskningsøyemed, betyr ikke at de ikke kan forskes på. Man må tenke at de som bruker internett til å legge ut personlige ting, forstår og er klar over at tekstene er offentlige og at alle har tilgang, selv om de kanskje ikke har tenkt at de skal brukes til forskning (Bold 2012: 118). Det viktige blir da å hele tiden gjøre en avveining rundt det å krenke andre, ha respekt for de man forsker på, og samfunnsnyttens forskning kan bidra med (Lüders, intervjuet av Ekern i *Forskningsetikk* 1, 2013: 14-15). Blogger er offentlige, men som forsker har man et ansvar uansett (Garcia-Gomez 2009: 615). Jeg vil i alle høyeste grad unngå å skade bloggerne, og mitt poeng er aldri å fremstille disse på en dårlig eller nedverdiggende måte. Jeg ønsker kun å se på historiene de deler, for å kunne si noe mer om kvinners selvpresentasjon på internett. Dette kan bringe ny kunnskap til samfunnet, som også er et viktig poeng i all forskning (Nygaard 2008: 16).

At alt er tilgjengelig på internett gjør oppbevaringen av data lettere. For å ha dataene inntakt, slik de var under innsamlingsperioden, har jeg også skrevet ut alle blogginnleggene og oppbevart disse på et trygt sted under hele prosessen. For å beskytte bloggerne skal jeg i tillegg anonymisere dem. Deltagernes rett til å kunne trekke seg fra et forskningsprosjekt til enhver tid er et etisk og moralsk anliggende og sørger for at noe av kontrollen over data gies til deltagerne, ikke bare til forskeren (Bold 2012: 56). Dette oppnådde jeg, i likhet med Lövheim (2011; 2012), ved å informere mine bloggere på mail om at jeg har sett på deres blogger i forbindelse med min masteroppgave. Dette kommer jeg tilbake til under avsnittet om utvalg.

Etikk er ikke noe som angår en del av prosessen, men noe som må ligge som et bakteppe under hele forskningsprosessen fra datautvalg til rapportering. Alle ledd i en forskningsprosess må være etisk gjennomtenkte. Mitt prosjekt er godkjent av NSD.

4.4 Prosessen

Å arbeide med metode har vært en lang, men viktig prosess. Prosessen startet ikke med forprosjektet, men med utvelgelsen av blogger.

4.4.1 Utvalg

I utvelgelsen av mine blogger satte jeg visse ufravikelige krav til bloggene. Kravene er viktige fordi utvalget er kvalitativt basert. Funnene kommer ikke til å kunne møte noen krav til generalisering, slik kvantitative funn gjør. Dette er ikke et dårligere utgangspunkt, og jeg mener jeg fortsatt kan gjøre funn som er interessante på et høyere nivå enn det individuelle. Med kvalitative data kan man ikke generalisere til populasjonsnivå, men man kan generalisere fra case til teoretisk forståelse (Riessmann 2008: 13).

Mitt utvalg består av blogger valgt ut fra ”et konstruert univers” av husmorblogger (Lopez 2009: 733; Stern i Weber og Dixon 2010: 164). Dette konstruerte universet skapes ved å søke på nøkkelord på forskjellige store søkemotorer.²¹ Søkene ga gode startalternativer. Videre har jeg gått i leselistene på noen av de aktuelle bloggene, og funnet andre husmorblogger gjennom disse. Dette blir kanskje en form for snøballmetode: Uten at bloggerne har anbefalt andre til meg direkte, så sier det noe om hvilke bloggere som får oppmerksomhet og som følges av andre, og derigjennom hvilke bloggere bloggerne selv mener er viktige.

Mine krav til bloggene var at de skulle være skrevet av kvinner, som enten selv definerte bloggene sine som husmorblogger, eller inneholdt flere elementer man kan påpeke som spesielt feminine eller direkte huslige. Det vil si at jeg ikke har sett på rene mammablogger eller interiørblogger, men på blogger der flere temaer får plass: Barn, interiør, mat, hobbyer og familieliv. Enkelte av bloggerne kaller seg selv husmorblogger, mens andre ikke bruker denne betegnelsen. Jeg valgte ut 15 blogger som imøtekommer disse kravene.

Et annet krav til bloggene var at de skulle være aktive, og bli fulgt av andre. Det vil si at jeg ikke tok med bloggere som poster sjelden eller har få følgere. De fleste bloggene har flere titalls følgere, og noen av dem følger hverandre. De har aktive kommentarfelt, og skreiv minst ett innlegg i uka da jeg fant dem, enkelte skriver hver dag. To av bloggene har hatt såkalte ”bloggtørker”, der man ikke skriver på en lang stund. Den ene hadde dette før datainnsamlingen, noe som fører til at datamaterialet fra denne bloggen går lengre tilbake i tid

---

²¹ Søk på ”husmorblogger” på www.blogg.no gir 165 resultater. I Norge finnes ingen helhetlig oversikt over norske blogger. Samme søk på www.google.com gir 2270 treff, og 10400 treff på samme søk uten klammer, altså bare husmorblogger, men her er alt med: Artikler, blogger, innlegg og så videre.

enn de andre bloggene. Denne har vært periodevis aktiv i 2013, men preges av færre lesere og kommentarer sammenlignet med andre blogger i mitt utvalg. Den andre hadde bloggtørke etter datainnsamlingsperioden var over i august 2012, men er høyst aktiv igjen i 2013.

I tillegg til å konstatere at bloggene leses av flere og at kommentarfeltene er aktive, har jeg også analysert kommentarene nærmere. Dette viste seg å være svært interessant, i og med at narrativer blir til i samarbeid mellom ”intervjuer og respondent” (Riessmann 1993), eller i min sammenheng mellom blogger og leser (Eisenlauer og Hoffmann 2010). Ved å se på kommentarene har jeg kunnet si noe mer om kvinnefellesskap i vår tid og også noe om kommentarkultur.

Det finnes ingen fasit på hva som er å blogge ofte og hva som er å blogge sjeldent. I mitt utvalg ser det ut til at alt mellom et par innlegg i måneden til minst ett og gjerne to innlegg om dagen er vanlig. Dette fører til at dataene strekker seg ulikt bakover i tid, avhengig av hvor ofte de forskjellige bloggerne la ut innlegg. Også antall blogginnlegg fra hver blogg varierer. De fleste innehar innlegg fra våren 2012 til august 2012, den med færrest innlegg har 14 og den med flest har 60. De fleste har mellom 20 og 35 innlegg, og gjennomsnittet ligger på 27,8 innlegg.

Geografisk spredning på utvalget har vært viktig for meg, ikke fordi bloggene i seg selv er så forskjellige, men fordi jeg har lyst til å se dette som noe mer enn et Oslofenomen eller Østlandsfenomen. Jeg fant husmorblogger som skrives i hele landet, og jeg har fulgt bloggere fra Østfold, Akershus, Troms, Nordland, Oslo, Rogaland, Telemark, Vest-Agder, Sogn og Fjordane, Sør-Trøndelag og Hordaland, det vil si at 11 av 19 fylker er ”representert”. Fem av husmorbloggerne bor i byleiligheter²², og de resterende 10 bloggerne bor i hus på små steder, enten i kommunesentrum eller andre tettsteder, eller enda mer landlig.²³

I likhet med Lövheim (2011a-b; 2012) har jeg informert bloggerne i ettertid om at jeg bruker deres tekster i forskning, og dette er et viktig etisk anliggende. Jeg ville gjennom denne kontakten forklare hvorfor jeg ikke kunne spørre om lov på forhånd, fordi dette kunne, bevisst eller ubevisst, ha endret deres måte å skrive på eller temaer de skriver om, og at jeg skal anonymisere dem. Alle bloggene i utvalget har fått sitt eget nummer, som jeg refererer til. Jeg fikk sendt mail til totalt 14 av 15 bloggere. På 13 blogger var det mulig å skaffe mailadresse enten via bloggen eller gjennom et googlesøk. På to av bloggene har det vært umulig å finne etternavn, og de har heller ikke opplyst om mailadresse på bloggen. Til disse

---

²² Bergen, Oslo, Bryne og Skien er representert.

²³ Navn på tettsteder velger jeg ikke å oppgi, siden bloggerne da lettere kan gjenkjennes.

to skrev jeg i kommentarfeltet, og ba om en mailadresse. En av disse svarte, og fikk samme informasjonsmail som de andre. Én blogger har jeg dermed ikke klart å komme i kontakt med.

Responsen på mailen jeg sendte ut var i all hovedsak positiv. Samtlige ønsker å lese den ferdigstilte oppgaven, og av de 11 som har svart var 10 utelukkende positive. Flere tilbød seg å svare på spørsmål eller være med å reflektere over temaet, noe jeg dessverre måtte takke nei til, da datamaterialet i seg selv er rikt nok som det er. Men dette er positivt med tanke på videre forskning. Den ene som var negativ var i utgangspunktet mest skeptisk til min definisjon av hennes blogg som husmorblogg. Dette er et interessant funn, som jeg kommer tilbake til i analysen. Etter et utdypende svar fra meg er også denne bloggeren mer positivt innstilt. Ingen av dem ønsket at jeg ikke skulle bruke deres blogg i forskningen.

4.4.2 Gjennomføring

Datainnsamlingen foregikk i juli og august 2012. Det er viktig å understreke at jeg ikke har sett på selve tekstene i bloggene i utvelgelsesprosessen, da dette kunne gjort utvalget ”skjevt”. Jeg har registrert at bloggerne forteller om de forskjellige tingene de opplever i livet, at de skriver om mine kriterietemaer familie, barn, hobbyer, hus og hjem. Men i denne delen av prosessen så jeg ikke på *hvordan* de forteller. Hvilke funn jeg gjør i analysen var dermed helt åpent under innsamlingen. Det var viktig for meg at utvalget ikke skulle farges av hvilke historier jeg trodde jeg kom til å finne, eller av mine fordommer og førforståelser.

Å finne blogger som passet mine kriterier var en krevende leiteprosess. Dataene er mitt eneste analysegrunnlag, og dermed det eneste jeg kan si noe om, men det er ingenting som tilsier at bloggene jeg har valgt ut ikke er representative eller ikke viser husmorbloggfenomenet på en god måte. Jeg brukte to måneder på å finne og velge blogger, før jeg deretter ble kjent med dem bakover i tid. I tillegg startet jeg forprosjektet, min egen husmorblogg, i september. Dette har tatt og tar enormt mye tid, både i form av tanker og prosesser ”bak bloggen”, og selve bloggingen. Forprosjektet har også strukket seg ut i tid og blitt et langsgående prosjekt, og er noe jeg fortsatt gjør. Gjennom egen blogg har jeg også brukt tid på og hatt mulighet til å følge mine utvalgte bloggere nærmere fram til nå, for å se etter store endringer eller andre overraskelser, noe som gir mer tyngde til mine data. På en måte følger jeg fortsatt mine utvalgte blogger, noe som styrker datagrunnlaget, men det er allikevel narrative som ble fortalt på bloggene slik de var i datainnsamlingsperioden som er datagrunnlaget.

4.4.3 Analyse

Analyse er en kompleks prosess, og kan ikke enkelt beskrives i forhold til en klar fremgangsmåte eller en enkel struktur, men vil gjennomgå mange faser før man er framme ved et godt sluttprodukt (Bold 2012: 122). Analysen starter tidlig i forskningsprosessen, og nøkkelementer vil være dyp refleksjon, å sette spørsmålstegn ved åpenbare ting og kritikk av relevant litteratur og tidligere forskning (Bold 2012: 137). Min analyseprosess startet med utvelgelsen av bloggene og forprosjektet. I de tre påfølgende kapitlene skal jeg vise til mine hovedfunn og diskutere disse. I første analysekapittel bruker jeg tematisk narrativ analyse og ser nærmere på selvpresentasjoner og blogginnlegg med et tematisk filter. I andre analysekapittel skal jeg vise en bloggspesifikk narrativ form som jeg fant, og analysere denne opp mot tradisjonell strukturell narrativ analyse. I siste analysekapittel ser jeg på kommunikasjon i form av kommentarer og hvordan dette skaper et kvinnefellesskap eller kvinnenettverk. I alle kapitlene er identitet en avgjørende side, og skal være i fokus i analysene. Denne inndelingen følger også bloggene på et naturlig vis. Som nevnt finnes det tekst i forskjellige former og på forskjellige steder i bloggen, og de viktigste tekstenhetene på en blogg er for det første presentasjonen av bloggeren, for det andre selve blogginnlegget og dets struktur, og for det tredje kommentarene under blogginnlegget.

Mitt forprosjekt, min egen blogg, påvirker alle faser av analysen, selv om dette ikke alltid gjøres eksplisitt. I tillegg vil analysen av bildene få mindre plass enn fortjent, og dette er kun på grunn av rammene en masteroppgave innbærer. Bildene er likevel såpass viktige på bloggene at jeg ikke ser hvordan analysen kunne blitt fullstendig uten dem.

4.5 Oppsummering

I dette kapitlet har jeg lagt fram metodevalg og begrunnet disse, og jeg har gjennomgått hvordan narrativ metode og analyse kan gjennomføres. Jeg har også skrevet om forarbeidet, etikken rundt forskningen og prosessen med å skaffe meg data. Dette gjør oss klare til å gå over i analysedelen.

5 Tematisk narrativ analyse: Temaer, innhold og identitet

I dette kapitlet skal jeg gjøre en tematisk narrativ analyse for se nærmere på innhold og temaer som kan belyse identitetskonstruksjonen som foregår i bloggene.

Nøkkelidentitetsmarkører vil være alle de trekkene kvinnene velger å vise fram i bloggen.

Dette er viktige sider ved dem selv, og *for* dem selv, og det er derfor de vektlegges. Jeg skal først se på selvpresentasjonstekstene, før jeg går inn på temaer som pekte seg ut som spesielt interessante i blogginnleggene.

5.1 Selvpresentasjon og identitet

Bloggers utseende kan, som nevnt i teorikapitlet, være svært ulike. Selvpresentasjonsteksten finnes ofte høyt oppe på bloggen, lett synlig og sentralt. I mitt materiale er denne teksten plassert lett tilgjengelig i alle bloggene, og er dermed noe som tiltrekker seg oppmerksomhet. Det er ofte et bilde av bloggeren i nærheten av presentasjonen. Slik Powell (2010) påpeker, er layout et individualisert trekk ved bloggene, og etter hovedoverskriften og eventuelle underoverskrifter, er dermed presentasjonen noe av det første man ser. Jeg vil derfor argumentere for at disse tekstene er viktige for bloggerne, da alle velger å ha dem med, og siden det i disse presentasjonstekstene er mye informasjon som kan knyttes til identitet. I tabellen under er selvpresentationene fremstilt på en oversiktlig måte.

Tabell 1: Selvpresentasjon

Blogg	Plassering av selv-presentasjon ²⁴	Ansikts-bilde ²⁵	Plassering av navn ²⁶	Bosted	Alder	Yrkes-tilknytning	Mann / barn	Hobby
Blogg 1	Høyre	Ja	Begge steder	Nei	Nei	Nei	Ja	Ja
Blogg 2	Høyre	Nei	I tekst	Ja	Ja	Nei	Ja	Ja
Blogg 3	Høyre	Ja	Begge steder	Nei	Ja	Nei	Ja	Nei
Blogg 4	Høyre	Nei	I blogg-navn	Nei	Nei	Nei	Nei	Ja
Blogg 5	Høyre	Ja	I tekst	Ja	Ja	Nei	Ja	Ja
Blogg 6	Høyre	Ja	Overskrift ²⁷	Ja	Nei	Nei	Ja	Ja
Blogg 7	Høyre	Ja	I tekst	Nei	Nei	Nei	Ja	Ja
Blogg 8	Venstre	Nei	I tekst	Ja	Nei	Nei	Ja	Nei
Blogg 9	Høyre	Ja	I tekst	Nei	Nei	Nei	Ja	Ja
Blogg10	Høyre	Ja	Begge steder	Nei	Ja	Nei	Ja	Ja
Blogg11	Høyre	Ja	Begge steder	Ja	Ja	Ut-danning ²⁸	Ja	Ja
Blogg12	Høyre	Ja	I blogg-navn	Ja	Ja	Nei	Ja	Ja
Blogg13	Venstre	Ja	I tekst	Ja	Nei	Nei	Ja	Ja
Blogg14	Høyre	Nei	I tekst	Ja	Nei	Nei	Ja	Nei
Blogg15	Høyre	Ja	I tekst	I blogg-navn	Nei	Nei	Ja	Nei

Presentasjonene inneholder mange av de samme opplysningene, og kan dermed analyseres tematisk. I alle, bortsett fra én blogg, kommer fornavn på bloggeren tydelig frem. I ni av bloggene er fornavnet presentert enten i selvpresentasjonsteksten, eller i overskriften. Fem av bloggene har fornavnet som del av bloggnavnet, for eksempel ”Hannemor”, ”Grethes Husmorblogg” og ”Trudes verden”²⁹. Fornavnet kan dermed sies å være en viktig del av presentasjonen av en selv, og navn er en viktig identitetsmarkør. I tillegg til fornavn, er alder nevnt i seks av bloggene, mens det i åtte blogger kommer fram på andre måter. Alle bortsett fra én nevner at de har mann og barn i selvpresentasjonsteksten, og hos den siste kommer

²⁴ Med plassering mener jeg layout: Hvor selvpresentasjonsteksten er plassert i forhold til blogginnleggene.

²⁵ Enkelte har bilder av andre ting, for eksempel av hus. Dette teller ikke som bilde, for det viser ikke bloggerens identitet på samme måte, men bevarer noe av deres anonymitet.

²⁶ Med plassering av navn mener jeg hvorvidt navnet er nevnt i presentasjonsteksten, i bloggnavnet, eller begge steder.

²⁷ Navnet er ikke direkte del av bloggnavnet, men en underoverskrift i bloggnavnet. Navnet nevnes ikke i selvpresentasjonsteksten.

²⁸ Bloggeren nevner utdanningen i selvpresentasjonsteksten, men ikke om hun er yrkesaktiv.

²⁹ Disse bloggnavnene er fiktive, for å bevare anonymiteten, men fanger likevel opp det typiske ved slike bloggnavn.

dette fram andre steder. Ikke alle nevner familiemedlemmene med navn, og ofte får bosted tydeligere plass. Ni av bloggene avslører bosted enten gjennom tittel eller i presentasjonsteksten. De resterende seks bloggene avslører bosted andre steder i bloggen. Bosted er dermed et annet viktig trekk ved identitetskonstruksjonen, og noe som ser ut til å påvirke livet til bloggerne på helt sentrale måter. Det er for eksempel forskjell på å bo i byen eller på landet. Som nevnt i metodekapittelet har jeg stor geografisk spredning i mitt utvalg. Den husmorromantiseringen som andre³⁰ har påpekt, synes å passe bedre med et rolig liv på landet, hvor hage, stillhet, plass og tid alle er ord som skaper gode assosiasjoner. Forskjellene er likevel nedtonet i bloggene; rent uttrykksmessig kan man ikke så lett oppfatte ut fra bloggene i sin helhet, om de skrives fra en liten byleilighet eller fra et stort hus på landet. Bildene understreker dette, fordi disse heller ikke avslører bosted. Stort sett er bildene tatt innendørs, i duse og lyse farger, og viser detaljer som blomster på et bord, eller luftige gardiner. De understreker dermed hjemmets betydning, og også ryddighetens og renhetens betydning. En forskjell viser seg i at de som har hage viser fram denne, mens de som bor i byen kan ha innlegg fra turer i skog og mark. Det finnes lite bilder fra selve byene. De med hus har likevel flere rom å vise fram, og dette kan være med på å indikere bosted.

Et viktig funn jeg vil peke på er at ingen av bloggerne nevner hva de jobber med, eller om de i det hele tatt jobber, i disse presentasjonstekstene. En blogger nevner utdannelsen hun har, men ikke om hun har arbeid. Arbeidslivstilknytning er dermed ikke et viktig tema i bloggerens identitet, samtidig som utdanning og yrke må sies å være viktige trekk i vår egen selvforståelse. Andre steder i bloggene og gjennom søk på internett har jeg funnet at samtlige i utvalget har tilknytning til arbeidslivet: Her finnes en eiendomsmegler, en kokk, en politibetjent, butikkselgere, selvstendig næringsdrivende, sykepleiere, lærere og barnehageansatte. Enkelte er i fødsels- eller sykepermisjon, og det er dermed ikke klart hva alle arbeider med. Det som likevel framtrer som betydningsfullt er at dette *ikke* er en gruppe med hjemmeværende husmødre, i ordets opprinnelige betydning. Dette er viktig å påpeke, både for meg, men også for flere av bloggerne: I svarene jeg fikk på min informasjonsmail var det tre som reagerte med overraskelse over å bli kategorisert som husmorblogger og i ett tilfelle en viss fortvilelse over dette. Bloggeren påpekte at hun har 100 prosent jobb, og at bloggen bare er en hobby. Dette kan sees i sammenheng med arbeidsdiskusjonen som jeg hadde i bakgrunnskapittelet. Den opprinnelige arbeidsdiskusjonen går ut på hvordan

---

³⁰ Som nevnt i innledningen, for eksempel Kitterød og Hagemann på Dagsrevyen NRK 12.11.2012, eller Aarseth (2010).

husarbeid ikke ble gjenkjent som arbeid, men det er ikke det viktigste her. Det viktigste poenget er at disse kvinnene ikke er hjemmeværende, og at deres tilknytning til arbeidslivet er viktig for dem, selv om de ikke framhever dette i presentasjonsteksten. Dette kan knyttes til Carters (2008) poeng om at vi har mange identiteter, og at vi benytter oss av forskjellige identiteter i forskjellige situasjoner. Selvpresentasjonene kan sies å være feminiserte, og med det mener jeg at kvinnene velger å presentere seg selv ved å i stor grad fremheve sine feminine eller kvinnelige trekk; de vektlegger typiske kvinnelige hobbyer, sysler og ting man koser seg med, og bruker duse ”jentefarger” som rosa og lilla. Yrkestilknytningen er derimot ikke viktig for bloggen. Her er det andre sider ved en selv man framhever, som da blir sentrale i identitetskonstruksjonen. At de ikke fremhever yrkestilknytning understreker dens perifere plassering i deres feminiserte selvpresentasjoner. Dette er med på å opprettholde det gamle skillet mellom mennenes tilhørighet ”der ute” og kvinnenenes tilhørighet ”i hjemmet”.

At kvinnene er yrkesaktive fører med seg noen økonomiske perspektiver, slik blant andre Webb & Lee (2011) og Lövheim (2011a) peker på. For det første har ingen av disse bloggene store nok inntekter på bloggen til å leve kun av den, og de er dermed avhengige av sin yrkestilknytning.³¹ For det andre finnes også en direkte tilknytning til økonomi i seg selv, gjennom reklame og ”give aways” på bloggene. En ”give away” kan oversettes med et gavedryss eller en ”gi bort”, og dette er et veldig vanlig fenomen på blogger, som kobler blogging tett til reklame og markedskrefter. Her kan man trekke lodd ved å kommentere på innlegget, linke til innlegget, like bloggen på Facebook og så videre. Jo flere ting man gjør, jo flere lodd. Så avgjør bloggeren etter en viss tid og på forskjellige måter hvilke lodd som vinner, og vinneren annonseres i et seinere innlegg. Dette er en form for innlegg som skaper blest om bloggene, som gir mange lesere og som også gir en pekepinn på hvordan disse bloggene er knyttet til et større økonomisk perspektiv. Give awayene er noen ganger laget i samarbeid med butikker eller andre markedsaktører, og blir en meget effektiv form for reklame, som dermed skaper inntekter både for bloggeren og for butikken eller markedsaktøren.³² Her er hovedpoenget at de økonomiske perspektivene får tydelig fram at

---

³¹ Det er veldig få blogger som har stor inntekt i Norge, men det finnes eksempler; <http://www.bt.no/nyheter/innenriks/Blogger-seg-til-inntekter-1891936.html#.UVAEdhkZwy4>, <http://www.nordlys.no/kultur/article6265084.ece>, <http://www.side2.no/underholdning/article3496408.ece> og <http://www.aftenposten.no/nyheter/iriks/Andreas-rosa-verden-7095368.html#.UVBXcBkZwy4>. Det kan også tenkes at kvinnene forsørges av sine menn, og dermed ikke er avhengige av yrkestilknytning, men dette gjelder så vidt jeg kan forstå ingen i mitt utvalg.

³² Det økonomiske perspektivet skal jeg på grunn av plassmangel ikke gå nærmere inn på i denne masteren, men det er et interessant funn, som bør sees nærmere på i fremtidig forskning; her møtes en feminisert kvinnesfære, blogger skrevet av kvinner og lest av kvinner, som i aller høyeste grad må sees som en del av den, tradisjonelt forstått, mer mannlige økonomiske sfæren.

bloggingen kun er en hobby for disse kvinnene, siden bloggene ikke er store nok til at de kan leve av det. Hobbyaspektet kan da sies å være med på å understreke identitetskonstruksjonen; det de velger å skrive om er tett knyttet til deres identitet, og i aller høyeste grad til deres feminine sider. Dette kan forstås med Goffmans identitetsforståelse; identitet blir deler ved en selv som man velger å framheve i møte med forskjellige mennesker (Goffman 1992). I likhet med andres funn, kan man kalle dette polerte identiteter (Sima og Pugsley 2010; Stern 2008). I motsetning til opprettholdelsen av det tradisjonelle skillet mellom mannlig og kvinnelig sfære, ute og hjemme, som skjult yrkestilknytning bidrar til, kan man si at give awayene utfordrer dette skillet.

Et annet trekk ved bloggernes selvpresentasjoner er altså at hobbyene deres nevnes. At de velger å vise fram bilder av hekle- og strikketøy, velstelte hjem og hjemmebakst peker på at huslige sysler er viktige identitetsmarkører i en tid da kvinnens rolle er stadig mer likestilt med mannens, og kan forstås som et bidrag til en eventuell husmorromantisering. Mange understreker interessen for interiør, og enkelte av bloggene i mitt datamateriale kan karakteriseres som interiørblogger, mens andre fremhever håndarbeid, matlaging og familieliv.

Tabell 2: Hobbyoversikt

Blogg	Strikking	Interiør	Hekling	Søm	Matlaging	Borddekking
Blogg 1	X			X	X	
Blogg 2		X			X	
Blogg 3		X			X	
Blogg 4		X				
Blogg 5	X	X	X		X	X
Blogg 6		X				X
Blogg 7	X	X	X	X	X	X
Blogg 8	X	X			X	
Blogg 9		X			X	
Blogg 10		X		X	X	
Blogg 11	X	X			X	X
Blogg 12	X	X	X		X	X
Blogg 13		X		X	X	X
Blogg 14		X		X	X	
Blogg 15					X	

Et eksempel fra Blogg 1 viser hobbyaspektet: ”Jeg elsker å være kreativ, og er spesielt glad i å strikke. Og jeg koser meg med å skape et hjem, der familie og venner kan trives.”

Blogg 11 skriver: ”Eg liker å strikke, male, pusse opp gamle ting, lage kaker og matlaging”.

Blogg 12 skriver :”Jeg er super - glad i å sysle hjemme med matlagning, interiør, foto, syprosjekter, strikking og hekling, borddekking...” Her er det tydelig at det finnes flust av hjemlige hobbyer kvinnene kan engasjere seg i, og det understrekes videre at bloggeren ønsker å dele disse gledene med leserne sine. Blogg 2 forteller hvordan hun ”(...) elsker å dille hjemme og (...) har stadig nye prosjekter på gang.” En blogg har en lengre forklaring på hvorfor hun skriver en blogg:

”Det med at ting skal ha sjel, ha en betydning, er veldig viktig for meg. Det gjør hjemmet mitt til et godt sted å være, et sted jeg og familien min kan trives. Andre ting som skaper trivsel hos meg er å få lov til å bruke kreativiteten (...) Har nylig oppdaget en forkjærlighet for symaskinen. Vil mye heller sy noe selv enn å bare gå ut og kjøpe det. Her igjen handler det om å omgi seg med ting som betyr noe. (...) Prikken over i'en når vi snakker hjemmekos er lukten av nybakst!” (Blogg 13).

Gjennom disse beskrivelsene forklarer denne bloggeren nøyere hvorfor hun blogger og hva som er viktig for henne å nå ut til andre med. ”Jeg blogger fordi jeg vil dele og inspirere” (Blogg 13). Inspirasjon som grunn til å blogge utpeker seg som et viktig funn. Dette eksempelet viser hvordan de trekker fram kvinnelige, hjemlige sysler som viktige, og peker også på ønsket om å dele dette med andre, slik at også andre kan bli inspirert.

Et siste trekk ved presentasjonene av bloggerne jeg vil vise til, er måten de skaper ”rom” på. Dette kan best vises med eksempler, så jeg skal her illustrere med flere sitater. Ni av bloggene skaper ”rom” av bloggen med enkle setninger som: ”Velkommen inn i mitt lille univers” (Blogg 4), ”Håper du vil trives her hos meg” (Blogg 7), ”Håper du vil like deg her inne” (Blogg 9) og ”Så koselig at du titter innom!” (Blogg 14). Disse setningene er eksempler på hvordan internett kan forstås som rom (Markham 2007), men enda viktigere så viser de noe vesentlig ved norsk hjemforståelse, slik blant andre Gullestad (1989; 1992) og Rolness (1995) påpeker i sine analyser av norske hjem. I selvpresentasjonstekstene inviterer kvinnene leserne ”inn til seg”, inn i sin verden eller sitt univers, og skaper gjennom dette en intim, nær og koselig stemning. Det beste eksempelet er kanskje dette: ”Ta deg en kaffekopp og slå deg ned en liten stund, jeg håper du vil trives *her inne* hos meg!” (Blogg 6, min utheving). Denne bloggeren inviterer deg ikke bare innenfor dørene og på denne måten gir inntrykk av å invitere leserne backstage (Goffman 1992), men tilbyr på et vis også en form for servering. Dette gjør at man føler man er på besøk, man har kommet hjem til noen. Man settes i en egen stemning av å lese disse setningene, og man føler sterkere at man er på besøk ”hjemme hos” noen, ikke at man bare leser en blogg. Setningene innbyr til samtale, til å dele og til å se

hverandre, på måter som det kanskje har blitt mindre av i vårt samfunn. Eksempelet fra Avdem (2001: 106), med fru Svendsen som vil vise fram sine nypussede vinduer til nabofruen, peker også i dette tilfellet på et kvinnefellesskap;

”.. det er en av fordelene ved å pusse vinduer. Det krever at noen ser det. Gunnar ser det ikke. Så for hans skyld kunne det gjerne gro igjen. Men fru Grundt over gangen ser det. Og derfor stikker jeg over og ber henne på kaffe, og hun kommer og sier: - Nei, så blanke vinduene Deres er, fru Svendsen! Hvordan får De dem så blanke?” (Avdem 2001: 106).

Sitatet understreker viktigheten av det å se og bli sett, og skaper en følelse av fellesskap, og dette kommer jeg også tilbake til i siste analysekapittel. Basert på kommentarfeltene, så ser det ut til at det nesten kun er kvinner som ”tar seg en kaffekopp og slår seg ned en liten stund for å se hva du har gjort med stua siden sist”, via bloggene. Det viktigste poenget med tanke på romfølelsen, er å understreke hvordan denne, og det at bloggerne skaper denne, fører til at man føler seg mer velkommen og tettere knyttet til den man ”besøker”. Identiteten i dette er knyttet til fremstillingen av bloggeren selv som nær venn eller god person: En som åpner opp hjemmet sitt for andre, og byr på seg selv. Som et moteksempel finner jeg i Blogg 8 at bloggeren ikke skaper den samme romfølelsen med sin selvpresentasjon: ”Fantasibloggen drives av meg, Guro. Jeg er en rødhåret estetiker som bor på Fjellsrud i et grønt 50-tallshus med en tynn mann (...), fine, lille Emma, katten Pus og en samling mokkakopper i pastell” (Blogg 8)³³. Denne selvpresentasjonen viser også identitet på en klar måte, for eksempel i form av navn, bosted og fargevalg, men den skaper ikke rom på samme måte som eksempelet fra Blogg 6.

5.1.1 Diskusjon

I denne delen av kapittelet har jeg sett på bloggernes selvpresentasjoner på bloggene, og omtalt flere trekk ved disse. Tre ting som gjelder samtlige tekster er for det første at de ikke påvirkes eller endres av leserne, slik blogginnleggene for eksempel kan påvirkes gjennom kommentarer. For det andre er det likheter i hvilke temaer som trekkes frem og ikke, og for det tredje kan alle tekstene forstås i lys av Goffmans teori.

For det første betyr det at tekstene ikke påvirkes av leseren at disse tekstenhetene ikke bør forstås som samtaler, men de kan derimot analyseres mer i tråd med tradisjonell narrativ teori (Eisenlauer og Hoffmann 2010). De bærer ikke preg av å være samtalenarrativer som

---

³³ Navn på blogg, blogger og bosted er endret for anonymiseringens del.

skapes gjennom et samarbeid mellom minst to personer (Ochs & Capps 2001). Disse tekstene skiller seg dermed også fra andre tekstenheter på bloggene. Eisenlauer og Hoffmann beskriver multilinearitet, fragmentering, interaksjon og multimodalitet, men ingen av disse trekkene beskriver selvpresentasjonene spesielt godt. Bloggerens presentasjon *av seg selv* står med andre ord *for seg selv* som tekst på bloggene. Tekstene er av kortere eller lengre kaliber, men alle er konstruert for å vise helt essensielle sider ved bloggernes identitet, blant annet navn, alder, familieforhold og bosted. I tillegg ramses det opp interesser og hobbyer, noe som også kan knyttes direkte til identitet.

En tematisk analyse viser, for det andre, hvilke temaer som trekkes frem av kvinnene, og dermed må sees som viktige for bloggerens identitetskonstruksjon, men det viser også fram hvilke trekk som *ikke* fremheves. Dette henger sammen med Goffmans begrep om informasjonskontroll (Goffman 1975; Sima og Pugsley 2010), og også med Berkaaks (2002) forståelse av identitet som sammenheng mellom selvets indre kjerne og personens ytre fasade. Selv om man i selvpresentasjonstekstene kun får se fasaden, må man tenke at fasaden og selvets indre kjerne likevel har sammenfallende aspekter. Dette kan også sees i sammenheng med Goffmans (1975) forståelse av idolars offentlige image: De identitetstrekkene som deles med offentligheten via bloggene ser ut til å ”bestå av en ret begrenset udvalgt av fakta, som i og for sig kan være korrekte, men som pustes opp i en sådan grad, at de får tilstrækkelige dramatiske (...) dimensjoner” (Goffman 1975: 94-95). Noe av det samme påpeker også Berkaak (2002) i sine beskrivelser av rockernes imagebygging, og dette kan også overføres til bloggene. Berkaak påpeker også identitet som sammenfall mellom personen og de sosiale omgivelsene, og derigjennom kulturelle koder og tilknytning som viktige aspekter. Bosted nevnes eksplisitt, og er som vist over, også viktig å fremheve for bloggerne. Dette er da tydelig noe som påvirker deres identitet. I tillegg ser Berkaak identitet som noe som må framstå i kontrast med andre identiteter, som oppleves som radikalt forskjellige. Disse husmorbloggerne kan tenkes å konstruere sine identiteter opp mot radikalt forskjellige kvinneidentiteter, for eksempel ”karrierekvinnen”, ”den enslige kvinnen” eller ”den barnløse kvinnen”. En narrativ forståelse av identitet vil, ifølge Benhabib (1999), komme til syne gjennom det å fortelle og forklare, og tillegge mening til det man gjør, og igjen er det det kvinnene velger å dele som blir viktig i identitetskonstruksjonen. Her får også kreativiteten plass, noe vi ser i fremhevingen av hobbyene (Gauntlett 2007; 2011).

For det tredje kan disse tekstenhetene forstås i lys av Goffmans teori om frontstage og backstage, og jeg vil da peke på hvordan dette passer inn i hans beskrivelser av frontstage.

Tekstene er skrevet for å skape et inntrykk av hvem bloggerne er, i en hyggelig og god tone, og man inviteres i mange tilfeller til og med inn i ”rom” skapt på og gjennom bloggen, slik at man får en følelse av å tre inn i noens hus eller noens verden. Det er likevel en polert verden man inviteres inn i (jamfør Sima og Pugsley 2010; Stern 2008), og det er lite å utsette på bloggernes fasade. Ja, man får innblikk i deres liv, men ofte et oppstilt og renvasket innblikk. Dette kommer sterkere til uttrykk i blogginnleggene, der også bildene er med på å understreke dette, men det gjelder også i stor grad selvpresentasjonene.

5.2 Temaer og ikke-temaer

Mange av selvpresentasjonene skaper på forskjellige måter en romfølelse gjennom setninger som ”Velkommen inn hit” og lignende. En annen måte å skape rom på, som flere av bloggene gjør, er gjennom mer stilrene interiørinlegg. I disse innleggene er bildene av særlig viktig karakter, og man kan bare ane hvor mye tid og krefter det tar å rydde og ordne i forkant av slike ”visninger”. Med mitt eget feltarbeid i bakhodet, hvor jeg selv har brukt tid og krefter på å rydde en del av stua for å få tatt et perfekt bilde som jeg kan dele med verden, vil jeg se nærmere på dette blant annet med utgangspunkt i Goffmans teori om frontstage og backstage. I tillegg vil hans begrep om informasjonskontroll komme til nytte, da det er veldig tydelig kontrollert informasjon som når ut til leserne. Et stort antall innlegg kan karakteriseres som interiørinlegg, og tematisk peker de dermed på hus og hjem som viktige identitetsmarkører for kvinnene. Jeg vil derfor gi disse innleggene god plass i analysen.

5.2.1 ”Rom for rom – velkommen inn”

Interiørinleggene har ofte en overskrift av typen ”stua vår”, ”spiseplassen” eller ”soverommet”. Under overskriften er en innledning med begrunnelse for hvorfor nettopp dette skal vises fram, gjerne fordi det er gjort endringer av liten eller stor karakter, etterfulgt av flere bilder fra forskjellige vinkler som viser det samme rommet, eller den samme sofagruppen, spiseplassen eller terrassen, for eksempel. Det følger gjerne med beskrivelser av oppussing, fargevalg og metoder for hvordan ting er gjort, sammen med lite skjult selvskryt av for eksempel gjennomføring av arbeid, eller hvor lyst og fint det ble med malt gulv. Et innlegg kalt ”Homemade garderobeskap” fra Blogg 6 illustrerer dette. Selve innlegget forteller om prosjektet å bygge et garderobeskap i gangen, og at ”Husbonden” i dette tilfellet har fått slippe til:

”Et litt ANNERLEDES garderobeskap. Et lite hus inni huset ;) For en gangs skyld har Husbonden fått slippe til med sine ideer innomhus, og jeg er særdeles fornøyd med

håndtverket og resultatet! Skapet er bygd av kledningsbord, og har fått hyller, som rommer hele familiens ytterklær, sirlig sortert i merkede oppbevaringsbokser. (...) Her er et bilderas.”

Teksten er etterfulgt av ni bilder av det nye, innebygde garderobeskapet, både detaljbilder og større oversiktsbilder. Til slutt skriver bloggeren: ”Jeg digger det! Hva synes DU?”, og intet mindre enn 50 kommentarer svarer på nettopp dét. Disse innleggene er viktige på bloggene, i stor grad fordi bloggene også kan karakteriseres som interiørblogger, og det er en stor kategori i norsk blogg sfære.³⁴ Dette eksempelet er hentet fra den største bloggen jeg følger, som er en anerkjent interiørblogg, og har mange lesere.³⁵ Enkelte av de andre bloggene er opprettet for at lesere, kjente og ukjente, kan følge bloggeren og hennes familie gjennom husbygging eller oppussing, uten at de selv velger å kalle seg interiørblogger. Alle bloggene i mitt utvalg bortsett fra Blogg 1 og Blogg 15 har innlegg som kan karakteriseres som interiørinlegg, selv om ikke alle er så utpregede som eksempelet fra Blogg 6.

Et viktig funn i forbindelse med disse interiørinleggene er for det første hvordan arbeidet skjules. I enkelte tilfeller får man se før- og etterbilder, men underveisbilder er sjeldent, det finner jeg bare ett eksempel på (Blogg 3). I likhet med yrkestilknytningen som ikke nevnes i selvpresentasjonstekstene, blir arbeidet i blogginnleggene nok et tema som ikke får plass, og dette peker på noe interessant. Denne gangen er det husarbeidet og omsorgsarbeidet som er ikke-temaer, og som dermed ikke kan kalles viktige trekk ved disse kvinnenenes identitetskonstruksjon. Faktisk husarbeid ser ikke ut til å være noe man koser seg med, og er tilnærmet fraværende i mine data. Døving og Klepp (2010) påpeker, som nevnt i bakgrunnskapittelet, også skam knyttet til det å like husarbeid, noe som kan være en forklaring på at dette ikke synes. I tillegg ser det hjemmeværende og husarbeidende perspektivet på husmødre ut til å skremme enkelte i mitt utvalg. Oppussingsarbeid er ikke husarbeid per se, men at dette også skjules er med på å understreke hvordan arbeid i alle former er fraværende. Oppussing står også i en særstilling i den norske hjemskapingen (Gullestad 1989; 1992; Nyholt 2007; Rolness 1995; Aarseth 2010; 2011).³⁶ At arbeidet

---

³⁴ Det er vanskelig å finne korrekt statistikk over blogger i Norge, da vi mangler et nettsted som samler informasjon om samtlige blogger. Nettstedet <http://norskeinteriorblogger.no> har en oversikt over 2000 norske blogger som karakteriseres som interiørblogger, men man må søke selv for å bli registrert; <http://norskeinteriorblogger.no/alfabetisk-oversikt/>

³⁵ Bloggen kan allikevel også karakteriseres som en husmorblogg, da familie, barn og håndarbeid også får plass her.

³⁶ Oppussingens betydning i Norge får også oppmerksomhet i media, da gjerne i et økonomisk øyemed: <http://www.dinepenger.no/vi-pusser-opp-for-60-milliarder-i-aar/20276396>
<http://www.bt.no/bolig/En-av-to-nordmenn-pusser-opp-i-var-2882038.html#.UXeJW4KJIy5>.

skjules står i kontrast til arbeidsdiskusjonen jeg viste til i bakgrunnskapittelet, der kvinner kjempet for at deres hjemmearbeid skulle anses som faktisk arbeid. Det var viktig at vedlikehold og vask av hus og klær, stell av barn og matlaging måtte forstås som arbeid, for å bli verdsatt på riktig måte. Da er det slående at verken husarbeid eller arbeidet bak et nyoppusset rom vises. Det som derimot vises på bloggene er bilder av vakre lyse rom med lekke detaljer. I alle tilfellene forankrer bildene teksten, i følge Barthes' forståelse (Gripsrud 2011), og dette understreker dermed solskinnshistoriene.

I forlengelsen av dette er det slående at også omsorgsarbeidet er nedtonet på bloggene. Barna har en viktig plass, men ikke en eneste bleie er i sikte, ikke en eneste fødselspermisjonsfrustrasjon finnes. Det eneste man får se er stemningsfulle bilder av vakre barn i lykkelige omgivelser. Det er tydelig at arbeidet med barn og barneoppdragelse ikke har fokus; disse bloggerne skriver for å inspirere andre og for selv å bli inspirert, og det å skulle være til inspirasjon blir et viktig premiss for valg av temaer og bilder. Dette kan forstås i forbindelse med Goffmans teori om frontstage og backstage. Man får ikke se møkkete eller sure unger, heller ikke arbeidet med å få dem rene og blide. Når det gjelder barna, er frontstage mest gjeldende. Det samme kan man si om husarbeidet. Vi får ikke innblikk i arbeidet, og kommer altså ikke backstage, men vi får innblikk i rommene slik de fremstår når det er ryddig og rent, og gjerne nyoppusset. Dermed blir det gunstig å innføre et analytisk skille mellom rommene som utstillingsrom og bruksrom. Man slippes inn i huset, og inn i varmen på kjøkken og stue, og også inn på bad og soverom. Allikevel kommer man ikke helt inn på badet som bruksrom. Soverommet kan på samme måte vises fram når det er ryddet og rent, men som bruksrom har det ingen plass på bloggen.

Et eksempel er hentet fra Blogg 6, hvor innlegget handler om at et interiørmagasin har vært hjemme hos bloggeren og tatt bilder til en fremtidig utgave. I en kommentar står det: "Fint å få styla og ordna i hele huset da! :D Fint å ha framtidige blogginnlegg klare :) Jeg har ideer på mange innlegg, er bare at det er mye pusse- og malejobb først, før jeg er der... :P"³⁷ I en seinere kommentar på samme innlegg står det: "Rekner med du hadde litt å gjøre ja, vi vil vel alle vise våre hjem fra den reneste og ryddigste siden :)". Som eksemplet viser, er det klart at det er mye arbeid bak et rent og ryddig hjem, og backstage siver så vidt frem i disse kommentarene. Dette viser på en fin måte hvordan Goffman tenkte begrepene relasjonelt, og ikke svart-hvitt; det er aldri bare frontstage eller bare backstage, men hele tiden mer av den ene og mindre av den andre (Goffman 1992: 109).

---

³⁷ :D betyr stort smilefjes, :P er "rekker tunge".

Avbildningen og fremvisningen av et rent hjem kan også knyttes til Døving og Klepps (2010) diskusjon rundt skam. Det er skamfullt å ikke vise fram et rent og ryddig hjem, og dermed er det kun den ene siden man får se på bloggene. Men innrømmelsene er noe annet enn å *vise* selve virkeligheten, nemlig at ethvert ryddig og rent hjem krever arbeid og innsats. Dette kan også knyttes til Goffmans (1975) begrep om informasjonskontroll. Det kvinnene velger å vise er gjennomgått deres egen sensur. De gir bare fra seg den informasjonen de selv ønsker, og det er opp til leserne å danne seg et bilde av hvem bloggeren er, basert på den informasjonen man får. I og med at bloggmediet både har spesielle muligheter, og begrensninger, vil jeg si at bloggerne har større informasjonskontroll enn man har i et vanlig ansikt til ansikt-møte (jamfør Sima og Pugsley 2010).

Blogg 7 har et lignende eksempel, i et innlegg om barnerommet. Bildet som vises er overraskende rotete og uoversiktlig. Innleggets poeng er ikke å vise frem rotet, men ny veggpynt, bloggeren har bare ikke ryddet unna alt før ”foto-shooten”. I en kommentar står det: ”For et koselig lekerom, med rot, og en knalltøff wallsticker :)”, mens en annen kommentar lyder: ”Det var kjempefin! :D Og rotet så kjent ut, dessverre. :/”. I en tredje kommentar har noen skrevet: ”Rotete rom = levende unger”. Både kommentarene og innlegget viser at rot, og dermed rydding, forekommer, men det er forskjeller i hvordan rotet tillegges mening. For noen er det velkjent og dermed noe negativt, for andre betyr det at det bor levende barn der, noe som må tolkes som en positiv ting. Dette utfordrer Døving og Klepps (2010) forståelse av rotets, og dermed husarbeidets, betydning, og kan peke på at rot også kan bety levende unger, aktivitet og kreativitet, ord som har positive konnotasjoner i dagens samfunn.

Blogg 1 har nok et lignende eksempel på backstage, som også utfordrer Døving og Klepp (2010), men dette skiller seg noe fra det forrige. Et innlegg har fått tittelen ”I dag er jeg lykkelig..” og teksten fortsetter med: ”...for huset vårt ser slik ut.” Med et påfølgende bilde av en rotete og kaotisk stue. Teksten forklarer videre:

”Nei, jeg er ikke ironisk. Rotet er et resultat av at familien vår har hatt det utrolig kjekt den siste tiden. Bursdagsfest, tantebesøk og sein frokost foran tven, før ungene blir fulgt til barnehagen i morges. Det er et resultat av at vi er så heldige å bo i et av verdens rikeste land. Et resultat av at vi er velsignet! Så dette rotet skal jeg kose meg med (å rydde) i dag” (Blogg 1).

Innlegget viser både fram backstage, til og med i bilder og står som det eneste eksempelet på dette i mitt datamateriale, og at det faktisk skjer husarbeid i disse ellers så perfekt framstilte

hjemmene. Dermed skiller det seg ut fra de andre bloggerne ved å vise disse sidene ved småbarnsfamilielivet. Men bloggeren innrømmer allerede i slutten av teksten at rommet skal ryddes i løpet av dagen, og at det ikke får se slik ut over lengre tid. Dette innlegget kan på en måte føles mer ”ekte” enn et innlegg om en skinnende hvit sofa i et skinnende rent hjem, og som leser kan man dermed føle at bloggeren har sluppet oss nærmere inn på seg. Samtidig ryddes rotet opp med en gang, og de neste innleggene bærer preg av den samme ryddigheten som hersker i bloggene ellers.

Med Goffmans forståelse kan man si at kvinnene i disse romlige innleggene slipper folk nærmere inn på livet, men at de likevel i aller høyeste grad beholder en avstand, ved at de skjuler de banale, hverdagslige og møkkete sidene ved det å ha hus og hjem i orden. I ett tilfelle slippes vi helt inn i soverommet til en av bloggerne (Blogg 6), men rommet er strippet for skittentøy, støvdatter i hjørnene og søvnlukt, selv om dette er elementer rommet trolig bærer preg av til vanlig. Dette kan knyttes til det Gullestad (1989; 1992) skriver om respekten for enkelte rom i huset, spesielt soverommet. Når man vises rundt i et hjem, så går man inn i de fleste rom, men av respekt for soverommets doble betydning, så stopper man på terskelen, og titter så vidt inn (Gullestad 1989: 53). Dette både videreføres og brytes opp i soveromsinnlegget. Seksualiteten synes ikke, men holdes skjult, noe som kan være en parallell til tidligere tiders bluferdighet (Danielsen 2002: 69-80). Dette kan også forstås i sammenheng med hvordan seksualitet finnes overalt på nettet, i mer eller mindre ufine former. Man kan dermed tenke seg at bloggerne bevisst unngår å beskrive slike temaer i disse bloggene, for å unngå å trekke til seg oppmerksomhet fra ”feil type lesere”. Samtidig blir man invitert helt inn i rommet; man befinner seg ikke lenger på terskelen, men får se detaljbilder av nattbord, sengegavl og putetrekk (Blogg 6). I dette tilfellet vil det si at bloggeren både skaper en avstand til leserne, ved å unngå å vise fram rommene som bruksrom, men også en nærhet ved å slippe leserne såpass tett på som hun gjør. Av den grunn kunne disse innleggene sies å være av mer backstagekarakter. Jeg vil likevel argumentere for at fasaden holdes intakt, og at dette også må forstås som hovedsakelig frontstage, noe det analytiske skillet mellom rommene som utstillingsrom og bruksrom viser.

Soverommet og badet er rom som knyttes til de mest intime deler av livet, og dette gjør at man som gjest i et hus, eller leser av en blogg, gjerne holder en viss avstand til disse rommene når man besøker andre. Dermed ble jeg overrasket over å bli invitert med helt inn i disse innerste rommene i bloggene. Likevel er innleggene om disse rommene i mindretall. I mitt datamateriale blir vi invitert inn i tre bad, to etter oppussing og ett bad i kaos (Blogg nr 3,

4 og 15). Det siste badet er fra en av de ironiske bloggene, og viser fram mitt poeng på en god måte. Det er ikke badet i seg selv som er i fokus, men hvordan sokkevask kan skape kaos. Bildet viser drøssevis av forskjellige sokker til tørk på baderomsgulvet, som holder en ironisk distanse til hverdagsrotet ved å forklare trinn for trinn hvordan man kan utnytte enslige sokker som kunst. Innlegget er kalt ”DIY³⁸ - Sokketørk blir til lek og kunst”. De to andre badene som vises fram i mitt datamateriale, er begge vist i forbindelse med oppussing og fornyelse av badeværelsene. Bildene viser lekre løsninger og skinnende overflater, mens teksten beskriver hva som er gjort og tanker rundt resultatet. Disse innleggene viser fram badet som utstillingsrom, men ikke som bruksrom. Ved å innføre et skille mellom bruksrom og utstillingsrom, blir det lettere å se at man fortsatt ikke er helt backstage hos bloggerne, men at en viss avstand opprettholdes.

Sju av bloggene viser verken fram soverom eller bad, men samtlige bloggere har bilder og innlegg om andre rom i huset, da gjerne kjøkken, stue og gang. Det vises også fram loftsstuer og hager. Disse rommene, og måten man blir invitert inn på, fører til at man føler at man blir kjent med og kommer nær bloggerne; man vet hva slags farger de foretrekker på vegger og gulv, man vet hvilke rom huset eller leiligheten har og man får et visst inntrykk av hvordan de ligger i forhold til hverandre. Man vet om oppussingsprosjekter og hvordan ting ser ut etter endt oppussingsperiode. Man har sett blomster på bordene, gardinvalg og lampeskjerm, og ofte er det også plassert mat, kjeks, kaker eller kaffekopper i bildene. Mat og rom henger nøye sammen, og en kaffekopp på bordet er med på å skape en enda mer intim følelse. Blogg 13 inviterer leserne med inn på kjøkkenet på følgende måte:

”Kjøkkenet mitt! Kjøkkenet er mitt hjerterom. Jeg koser meg når jeg får stå i min egen boble og lage mine egne oppskrifter og prøve ut nye ting. Jeg koser meg også når familie og venner setter seg ned ved kjøkkenøya og hygger seg med en kopp te mens de skravler og iherdig følger meg i min svinsing og svansing. Jeg elsker å lage mat, spesielt å bake. Og jeg elsker å ha gjester som jeg kan varte opp! Å være vertinne er ingen sak når man har åpen kjøkkenløsning. ...så VELKOMMEN inn!”

Etter denne teksten følger 13 bilder av kjøkkenet fra forskjellige vinkler og med forskjellig detaljorientering. Noen bilder er oversiktsbilder som viser rommet mer eller mindre i sin helhet, mens flesteparten av bildene faktisk er detaljer på kjøkkenet, for eksempel et lys i en lysestake, en enslig rose, en glasskrukke med linser og så videre. Denne bloggeren er mer

---

³⁸ DIY står for ”Do It Yourself”, som oversatt til norsk betyr gjør det selv. Dette er et vanlig uttrykk som ofte benyttes på bloggene, men i dette tilfellet brukes det altså ironisk.

poetisk i språket enn flere av de andre, og maler først et bilde av hvorfor kjøkkenet er viktig for henne. Her skapes det liv. Her bakes det, og her skravles det. Her er det plass til venner og familie. "...så VELKOMMEN inn!" (Blogg 13). Her er det også plass til leserne. Teksten skaper rom slik Markham (2007) peker på, i likhet med enkelte av selvpresentasjonstekstene. I motsetning til selvpresentasjonene er dette et innlegg, og må sies å være i sterkere grad preget av multimodalitet slik Eisenlauer og Hoffmann (2010) påpeker, gjennom bruk av bilder. Bildene bidrar til helhetsinntrykket, og viser oss kjøkkenet på en mye enklere måte enn kun teksten kunne gjort i seg selv, og forankrer dermed teksten (Gripsrud 2011). I tillegg skaper kommentarene rom for interaktivitet, som er det tredje kjennetegnet ved Eisenlauer og Hoffmanns forståelse av narrativitet på blogger. Slik alle eksemplene med kommentarer over viser, påvirker kommentarene narrative, i og med bloggernes svar på disse, og må dermed sies å være viktige i en narrativ analyse av blogginnleggene. Dette skal jeg også vise i siste analysekapittel.

På tross av at man som leser inviteres med inn i alle rom i huset, så har man, i tråd med Goffman, ikke kommet backstage og tett inn på *personene* bak bloggene: Det som vises er ofte en striglet utgave av virkeligheten, og bilder som er ment til å inspirere, ikke avsløre hvor mye arbeid som ligger bak. I tråd med dette, og med Chatmans (1983) modell for faktisk og implisert forfatter³⁹ (Gripsrud 2011: 212), blir det klart at man ikke kan vite noe om den faktiske forfatteren, men man kan si noe om den impliserte forfatteren og fortelleren og dennes identitet gjennom disse interiørinneleggene. Identiteten kommer fram gjennom fargevalg, forskjellige møbel- og romløsninger, valg av interiør, blomster og puter og så videre. Bloggerne konstruerer sin identitet gjennom å vise hva de selv liker og hva de vil omgi seg med, og både Goffmans (1992) og Carters (2008) forståelse av identitet som deler ved en selv som man velger å fremheve, og Berkaaks (2002) forståelse av hvordan identitet er noe man konstruerer opp mot radikalt forskjellige identiteter, gir dermed mening her. Bloggernes hjem, og de enkelte rommene i disse hjemmene, blir viktige indikatorer på hvem disse kvinnene er, i alle fall på hvem disse kvinnene ønsker å være på bloggen. Stilen til de forskjellige bloggerne er selvfølgelig forskjellige, men likevel er det en overvekt av feminine trekk og farger.

---

³⁹ Modellen er vist i teorikapittelet side 29.

5.2.2 "Å hermetisere plommer i dag er uttrykk for eit overskot"⁴⁰

Igjen knyttet til det skjulte husarbeidet, er det slående hvordan matlaging finnes på bloggene, men ikke i formen full kjøkkenbenk, masse oppvask, dårlige bordvaner fra små og store, eller i forhold til tidsklemma. Det er derimot bilder av de lekreste middagsretter, baking av boller, cupcakes og croissanter. Matlagning og baking er viktige hobbyer som får mye plass på bloggene, og er dermed viktige trekk som fremheves i identitetskonstruksjonen. I et eksempel fra Blogg 13, i et innlegg som heter "Kjøkkenet mitt!", glipper backstage så vidt fram i en kommentar med påfølgende svar: "Koselig kjøkken! Mange fine ting. Også så ryddig, da gitt ;)". Svaret fra bloggeren lyder: "Takk for det:) Skal ikke se bort i fra "litt" oppvask til vanlig ;)". Matlagingens merarbeid, som oppvask, samt vask og stell av kjøkken, hus og klær er ikke-eksisterende, og det arbeidet som nevnes fremstilles ikke som arbeid, men som hobbyer. Dette gir oss tematisk pekepinn på hva som er viktig for disse kvinnene, men gjør også at livet deres og bloggene blir glorifisert. Fokuset ligger på overskudd til å gjennomføre prosjekter i huset, ikke på det daglige husarbeidet (Aarseth 2010; 2011).

Siden det daglige husarbeidet skjules, skapes et inntrykk av at disse husmorbloggerne lever i en perfekt verden. Det er nok også dette inntrykket som har vært med på å skape negativ blest rundt visse typer blogger, selv om mine 15 utvalgte ikke ser ut til å ha opplevd dette. Selv om bloggene kan karakteriseres som husmorblogger, men fordi de alle er tilknyttet arbeidslivet på en eller annen måte, så kan man ikke karakterisere kvinnene bak bloggene som husmødre, i ordets opprinnelige forstand. Det er ganske tydelig at denne opphasingen av huslige sysler og hjemlig glede som disse bloggene bidrar til, kan føre til at flere kvinner velger å gjøre dette, eventuelt velger å vise fram at de gjør dette. Men det har lite eller ingenting med slitet til husmødrene på 1950- og 60-tallet å gjøre, enda mindre med kvinners harde liv før moderniseringen av Norge. Allikevel fremheves enkelte sider ved dette livet, for eksempel håndarbeidet. Noe av håndarbeidet som vises på bloggene er preget av å være overskuddsarbeid, for eksempel det å lage hårbånd eller armbånd. Strikking og søm kan sees som mer praktisk og nyttig, da dette i enkelte tilfeller blir klær som kan brukes av kvinnene selv eller barna deres, eller gis bort som gaver. Fem av bloggerne syr egne klær, barneklær eller vesker og punger. Seks av bloggerne strikker, noen mer enn andre, mens tre av bloggerne hekler, og noen gjør alt. Seks av bloggene skriver ikke om slike kvinnelige hobbyer i løpet av datainnsamlingen, men har vist fram slike hobbyer før og etter jeg fulgte dem, i

---

⁴⁰ Sitat av Hilde Danielsen, i Nilssen (2012): 170.

tillegg skriver de mer om matlaging og interiør.⁴¹ Hobbyene må likevel kunne karakteriseres som feminine, dette er typiske hobbyer kvinner har, som er mindre vanlige blant menn. Det blir viktig å understreke hobbyaspektet ved håndarbeidet. Dette er ikke produksjon av klær til familien fordi det er nødvendig, slik det var tidligere (Avdem 2001; Avdem og Huseby 1985; Lunden 1978). Det er overskuddssysler, som kan kobles til en romantisering av tidligere tiders kunnskaper. Denne romantiseringen står på den ene siden i kontrast til trangen til å bli moderne, som kjennetegnet kvinners valg i stadig større grad mot slutten av 1900-tallet, slik Nielsen og Rudberg (2006) peker på. På den andre siden kan overskuddssyslene sammenlignes med utstyrslista, som jeg beskrev i bakgrunnskapittelet, der kvinnene strikket, sydde og broderte ting til sitt eget fremtidige hjem. Det blir likevel ikke helt det samme; nødvendighetsperspektivet er borte, og kun hobbyperspektivet står tilbake. Selv om man kan se paralleller, er det viktig å understreke at dagens hobbyer er kun det, hobbyer og tidsfordriv med en etterklang av tidligere tiders kvinnekunnskaper (Nielsen og Rudberg 2006: 126).

Lunden (1978) understrekte kvinnes rolle som kunnskapsbærere. Et av hennes poeng er knyttet til tidsaspektet; hvordan hadde kvinnene tid til å drive brev- og dagbokskriving når de hadde så mye annet arbeid? Denne parallellen kan trekkes til husmorbloggerne også; blogging tar tid, og det er mye annet som også skal gjøres i hverdagen, selv om dette ikke synes på bloggene. Kanskje kan bloggene sees som en ny versjon av kvinnes rolle som kunnskapsbærere: Kvinner i dag bruker fortsatt tid på å skrive ned sin kunnskap og dele med andre, men vi sitter ikke lenger i samme stue. Vi søker til internett og blogger for inspirasjon, kunnskap og teknikker vi ønsker å lære oss.

5.2.3 Bloggeren i fokus – ”jeg, meg og mitt”

Mitt siste poeng i denne delen omhandler hvordan kvinnene gir lite plass til de andre som de faktisk deler hjemmene sine med. I enkelte innlegg vises barnerommene fram, og her får barna på en måte plass, men språk og ordvalg understreker at det er mors preferanser som gjelder også i disse rommene. Det er hun som har bestemt farger og møbler. Mannen i huset har også en meget perifer plass, i alle fall når det gjelder fargevalg og interiør, mens det skinner igjennom at han ofte tar de tyngste takene når det gjelder oppussingen (jamfør Nyholt 2007; Rolness 1995). Dette understreker bloggene som feminin uttrykksform, men behøver ikke bety at kvinnene ikke setter pris på sine menn, eller ikke roser dem for det de gjør i dagliglivet. Men det kan vise til hvordan disse bloggene, med sitt feminine uttrykk og

---

⁴¹ Se tidligere i kapittelet for en oversikt over hobbyer, side 55: Tabell 2.

kvinnelige temaer og skribenter, skaper et kvinnefellesskap, der ”nabokonas” eller bloggleserens vurderinger av hjemmet er viktige (jamfør Avdem 2001). Dette viser også til hvordan interiør og hjem fortsatt er ”godkjente” hobbyer for kvinner i vårt samfunn.⁴²

Ikke bare husene ser ryddige ut, også bloggeren må se velstelt ut. Blogg 12 er den bloggen som tydeligst har dette fokuset, og har innlegg som kalles ”dagens outfit”, altså dagens klesvalg. Dette er den eneste bloggen i mitt utvalg som har denne typen innlegg, noe som kanskje kan kategoriseres mer som ”rosablogging”⁴³, men det virker likevel ikke malplassert. Denne bloggeren byr mer på seg selv og skriver om flere temaer enn mange av de andre. En kommentar på Blogg 12 viser fokuset på bloggeren tydelig: ”Du ser alltid helt smashing ut! <3 Kjolen var jo bare superfin! Jeg har på meg fri-og-skal-vaske-huset-outfit i dag. Det egner seg ikke på bloggen for å si det sånn..” Nok engang smyer backstage seg fram, denne gangen når det gjelder personlig utseende og velstelthet, og ikke husets. Kommentaren understreker igjen arbeidet som ligger *bak* bloggingen. Dette er et viktig funn. For å konstruere og bygge opp den fasaden de faktisk gjør, legger ikke bloggerne ut hva som helst, heller ikke når det gjelder bilder av seg selv. Denne kommentaren peker på at det er en gjengs forståelse av hva man kan vise fram, og hva man kan forvente å få lese på en blogg.

5.2.4 Diskusjon

I denne delen av kapittelet har jeg framstilt hvordan forskjellige temaer på bloggene viser identitetskonstruksjonen som foregår. I hovedsak har jeg sett på hvordan en gruppe interiørinlegg viser identitetskonstruksjon hos bloggerne gjennom feminine valg av blant annet interiør, farger, møbler og andre gjenstander i deres hjem. Innleggene følger gjerne samme form, men det er ikke formen i seg selv som gjør disse innleggene til en egen gruppe. Det tematiske, og det hjemlige det faktisk er å vise fram hjemmet sitt, understreker og utfordrer Goffmans begreper om frontstage og backstage. Det at man som leser inviteres helt inn på badet eller soverommet, og får se detaljer fra disse rommene, skaper et inntrykk av backstage, av at man blir kjent med personen bak bloggen. Goffmann (1992) understreker selv hvordan begrepene ikke må forstås svart-hvitt, men at det i enhver situasjon vil være en overvekt av den ene eller den andre spillestilen. Jeg har argumentert for at dette må forstås som overvekt av frontstage, da innleggene stort sett er utpreget ”stylet og tilrettelagt”, og

---

⁴² Et enkelt nettsøk på ”mannlige interiørblogger” gir forsvinnende få treff, men de finnes. En liste over gode norske blogger med andre temaer skrevet av menn finnes her:

<http://bloggermagasinet.com/2011/01/10/mannlige-norske-bloggere/>

⁴³ ”Rosablogging” er, som nevnt i teorikapittelet side 22, en norsk betegnelse på unge jenters blogger som handler om temaer som sminke, mote og klær. Disse bloggene er mer personfikserte enn husmorbloggerne, og enkelte opplever enorm popularitet.

siden rommene ikke vises som bruksrom, men som utstillingsrom. Ved å innføre skillet mellom bruksrom og utstillingsrom blir det lettere å se hvordan man ikke kommer helt backstage hos bloggerne, selv om man kommer nær. Andre temaer som får plass på bloggene, som håndarbeid og matlaging, peker på feminine hobbyer som viktige identitetstrekk i kvinnenenes identitetskonstruksjon. Husarbeidet skjules, og er dermed ikke viktig.

5.3 Oppsummering

I dette kapitlet har jeg ved bruk av tematisk narrativ analyse sett på noen av temaene som tas opp i selvpresentasjonstekstene og blogginnleggene, og vist hvordan disse kan forstås som identitetskonstruksjon. Flere trekk ved husmorbloggerne er framhevet og trekkene er tolket i sammenheng med blant annet Goffmans teori om frontstage og backstage, Berkaaks identitetsforståelse og Eisenlauer og Hoffmanns teori om narrativitet på blogger. I første del av kapitlet så jeg spesielt på selvpresentasjonstekstene, som inneholder mange identitetstrekk, og jeg har vist hvordan bloggerne konstruerer identitet gjennom disse. I andre del har jeg sett nærmere på blogginnleggene, og spesielt de som kan kalles interiørrinnlegg. Disse har fått spesiell plass fordi kvinnenenes identitet knyttes sterkt til hus- og hjemskapning, og her ble flere trekk ved identiteten framtrekkende, gjennom hva de forskjellige bloggerne velger å skrive om. Dette viste også godt hvordan arbeid er et ikke-tema på bloggene, et annet viktig funn i min analyse. Innleggene inneholder en større grad av multimodalitet enn selvpresentasjonstekstene, da i form av linker og bilder, og kommentarer. Dette skal jeg se nærmere på i siste analysekapittel.

6 Form og identitet

I første analysekapittel var fokuset på tematisk narrativ analyse av selvpresentasjonene og blogginnleggene, og identiteten knyttet til dette. Dette viste seg i form av valgene bloggerne har tatt med tanke på hva som vises frem og hva som skjules på bloggene, noe Goffmans teori om frontstage og backstage fikk tydelig fram. I dette kapittelet skifter fokuset fra en tematisk analyse til en strukturell, og dermed fra den enkelte bloggerens identitet, til hvordan bloggerne i fellesskap skaper en gjenkjennelig og mye brukt form. Disse innleggene ligner hverandre overraskende mye, og gjennom analysen vil jeg vise hvordan dette kan forstås som en form for narrativ struktur på bloggene, altså en sjangerspesifikk narrativ struktur. Slik Fangen (2010) påpeker, er det ofte i avstanden mellom forventninger og funn at det interessante finnes, og denne strukturen er et eksempel på noe jeg ikke på forhånd trodde jeg kom til å finne.

6.1 DIY – do it yourself

Formen jeg har funnet gjentar seg i flere blogginnlegg, men er enklere å oppdage i de innleggene man kan kalle hobbyinnlegg eller matinnlegg, der det er naturlig med en oppskrift og fremgangsmåte. Disse innleggene har også gjerne tittel eller etikett DIY⁴⁴, og er typiske ”gjør det selv”-innlegg. Et fåtall av andre typer temaer kan også ligne i form, men disse er det færre eksempler på i mitt materiale. Den vanlige oppbyggingen av disse innleggene følger formen:

- 1) Tittel
- 2) Introduksjon og/eller bakgrunnsfortelling
  - Bilder
- 3) Oppskrift
- 4) Fremgangsmåte
  - Bilder
- 5) Personlig vri og egne tanker om prosjektet
- 6) Avslutning og personlig hilsen.
- 7) Kommentarer

---

⁴⁴ DIY er, som forklart i fotnote side 64, på norsk gjør det selv. Etiketter er ”merkelapper” eller beskrivelser bloggerne selv deler sine blogginnlegg inn i, for eksempel ”Baking”, ”Strikkeprosjekter”, ”Barn”, ”Hjem”, ”Interiør” og så videre.

Innleggene inneholder alltid bilder, og disse befinner seg enten rett etter introduksjonen og/eller bakgrunnsfortellingen eller rett etter fremgangsmåten, eller begge steder. Linker til andres blogger, som viser tilbake til der man har fått inspirasjonen fra, finnes som oftest rett før eller etter oppskriften, eller i avslutningen. Linkingen er viktig fordi den medfører at internett får et annerledes tidsperspektiv, som nevnt i metodekapittelet. Tid er en viktig narrativ struktur, fordi den er med på å ordne narrative, og linearitet er et trekk ved narrativer som samtlige teorier peker på (Eisenlauer og Hoffmann 2010; Elliot 2005; Jackson 2010; Ochs og Capps 2001; Riessmann 1993; 2008). Bloggmediet tilfører tidsaspektet noe nytt, i og med at man kan ”hoppe fram og tilbake” i narrative, uten å ta det samme hensynet til kronologien eller lineariteten (Eisenlauer og Hoffmann 2010; Jackson 2010). Linkingen viser hvordan tradisjonell forståelse av kausalitet, altså årsak-virkningsforhold, kan fremstå annerledes på blogger. Dette understreker også interaktivitet som et kjennetegn ved bloggnarrativer (Eisenlauer og Hoffmann 2010).

Av avgjørende betydning for identitetsspørsmålet, er det faktum at det alltid kommer en personlig vri etter at fremgangsmåten er gjennomgått. Bloggerne er i disse innleggene flinke til å linke til hverandre og vise hvor de har blitt inspirert og hvor de har tatt oppskriften fra, og de gir stort sett eieren av ideen ære for selve ideen. Den personlige vrien kan være en justering, noe som er lagt til eller tatt fra, noe som gjør prosjektet ”personlig”, noe som gjør prosjektet ”til mitt”, og dette er interessant fordi det kan kobles til identitet. Berkaaks (2002) forståelse av identitet som noe som konstrueres opp mot radikale andre viser dette, der en personlig vri nettopp viser avstand til andre og hvordan andre har gjort dette tidligere, slik rockerne hos Berkaak gjør. Også forståelsen av identitet som noe som viser sammenfall mellom det indre selvet og den ytre fasaden kommer fram her: For å være ”tro mot seg selv”, velger bloggeren å *endre* på prosjektet, slik at det blir mer *henne*. Det er dermed klart at den personlige vrien skaper *personlig identitet*, i og med at prosjektet på denne måten tas over av den enkelte blogger, tilføres personlighet og dermed uttrykker den enkelte bloggerens identitet gjennom personlige valg. Strukturen kan også tenkes å skape en felles identitet, eller gruppeidentitet (Eriksen 2008: 44) bloggene i mellom, i den forstand at de kjenner igjen, støtter oppom og gjør bruk av en felles struktur. Strukturen kan da tenkes å være med på å danne bånd bloggerne i mellom.

Et eksempel på strukturen finner jeg i Blogg 11, i et innlegg som har tittelen ”Chai”. Introduksjonen eller kontekstualiseringen gjøres med en gang: ”Jeg har blitt helt hekta på chai te, eller chai latte som mange kaller det siden det er te med melk.” Under teksten er det et

detaljbilde av en kopp med te og melkeskum, og i bakgrunnen skimtes en krukke med honning og en dekorativ pakke te. Teksten fortsetter med: ”Chai teen jeg har er fra Pukka og heter original chai, teen er krydret med kanel, kardemomme og ingefær, sammen med litt honning og steamet/varm melk er dette kanongodt.” Innlegget fortsetter med ytterligere to detaljbilder, før teksten fortsetter, først med oppskriften, deretter med fremgangsmåte, personlig vri og til slutt en personlig hilsen:

”Så til denne teen trenger du:

Chai te

Melk

Honning

Kanel

- Ønsker du skum på chai teen bruker du en elektrisk pisker eller en stavmikser (...) og drysser på litt kanel til slutt.
- Er du ikke så glad i honning kan den fint erstattes med vanlig sukker eller damera sukker.

Håper den smaker, jeg er i hvertfall hekta :)

Klem” (Blogg 11).⁴⁵

Den personlige vrien er at hun anbefaler honning, selv om det er mest vanlig med sukker. At sukker kan erstatte honningen understreker hun selv. I tillegg endres språket i avslutningen, og setningen ”(...) jeg er i hvertfall hekta”, sammen med ordet ”Klem” og smiletegn skaper en nærhetsfølelse resten av innlegget mangler. Avslutningen handler ikke om noe markant annerledes, men språket endrer seg fra oppramsende og instruksjonsmessig, til nært og personlig.

Et annet eksempel finnes i Blogg 12. Tittelen på innlegget er ”Noe nytt på en mandag”, og bakgrunnshistorien handler om en nyinnkjøpt kjole fra Lindex. ”Den var nesten fotsid, men ble lang nok da jeg sydde på en blondekant. Ønsket meg en myk lang kjole, fin til jobb så vel som til late dager i syden. Check!” (Blogg 12). Under teksten er det et detaljbilde av den påsydde blondekanten, og deretter to bilder av bloggeren i helfigur med kjolen på. Under bildene finnes oppskriften: ”Jeg har demontert en gammel kjole, og brukt blonden på nytt.” Ved å tilføre en personlig vri til prosjektet har bloggeren plutselig laget noe helt unikt, i dette tilfellet en kjole ingen andre i verden har maken til. Dette understreker meget godt

---

⁴⁵ Jeg har valgt å gjengi teksten i den formen den ligger i på bloggen, da dette er med på å understreke strukturen jeg viste i starten av kapittelet.

Berkaaks (2002) forståelse av sammenfall mellom personens indre selv, og ytre fasade: For å være ”tro mot seg selv”, velger bloggeren å endre på kjolen, slik at den blir mer henne, også i forhold til hennes ytre fasade. I dette innlegget utdypes personlig vri i samme avsnitt som avslutningen:

”Tips; Ikke kast plagg med fint tilbehør som knapper og blonder før du har tatt det av og lagret! Kan alltid brukes igjen (og igjen). Denne blonden er en favoritt, som jeg betalte dyrt for i New York, men som jaggu meg har gjort nytten sin på ymse plagg. Verdt hver krone.”
(Blogg 12)

Helt til slutt i innlegget kommer en personlig hilsen, og her endres språket til noe mer personlig og nært, som i eksempelet fra Blogg 11: ”Glad mandag til alle!” (Blogg 12). Hilsenen er direkte rettet til leserne, og skaper nærhet mellom blogger og leser på en annen måte enn selve teksten gjør. Denne formen for personlig hilsen finnes i ymse slag i nesten samtlige innlegg. Dette fører til at blogginnleggene kan minne om små brev, som man avslutter med en hilsen, og her kan man igjen se koblingen til Lundens (1978) poeng om kvinnerenes kunnskapsoverføring og kulturformidling, gjennom blant annet brevskrivning.

I noen av avslutningene kan bloggerne plutselig trekke inn helt andre ting, men i eksempelet fra Blogg 12 tok ikke avslutningen en kraftig ”u-sving”, selv om New York og en reisehistorie plutselig finner sted. Et annet innlegg på samme blogg har dette skillet mer kraftig markert. Tittelen er ”Avkobling”, og temaet er ”strikkesvada”(sic!):

”Det blir mye strikkesvada på bloggen for tiden, men når man koser seg glugg med prosjektene blir det en naturlig del av dagens ”meg”, ler. Etter å ha tenkt og grublet på om jeg skal gjøre det igjen, og på hvilken farge så har jeg gått i gang med #skappelgenser nr 2. Det ble nøytralt også denne gang; kremhvitt” (Blogg12).

I denne tekstbiten vil jeg påpeke tre ting, for det første bruken av såkalte emotikoner i ordet ”ler”. Denne måten å skrive på er et kjennetegn ved sosiale medier generelt, og man finner det igjen som forkortelser, med eller uten tegn eller som hele ord, for eksempel LOL, *smiler*, eller som i dette tilfellet bare ”ler”. Ordet beskriver bloggerens humør eller følelser, og kan forstås som en måte å kompensere for manglende ansikt til ansikt-kommunikasjon. Dette viser blant annet hvordan man gjennom data- og internettkommunikasjon forsøker å kompensere for manglende kroppsspråk og ansiktssmimikk med slike emotikoner (Krogstad 2013). Samtidig blir det i forlengelsen av dette viktig å understreke at økt internett- og skjermtid, istedenfor å være fysisk sosiale, påvirker oss på flere mer eller mindre

uoversiktlige måter. Emotikonet understreker og fremhever bloggeren som en blid person, en som ler, har humor og selvironi. I møte med bloggen som verktøy (Markham 2007), og dennes begrensninger, tyr hun til dette for å formilde eller personifisere teksten. Dette viser også hvordan forholdet ansikt - skjerm påvirker oss i dagliglivet (Turkle 1984; Small og Vorgan 2009), og hvordan vi i møte digitale nettverk forandrer måten vi kommuniserer på (Enjolras m.fl. 2013: 38).

For det andre viser bloggeren tilbake til hvor hun har blitt inspirert: Skappelgenser er en genser designet av Dorthe Skappel, og oppskrifter og forskjellige versjoner er lett å finne fram til ved et enkelt internettsøk.⁴⁶ Bloggeren henviser også tilbake til seg selv. Hun har strikket en versjon av denne genseren før, og det kan man som leser klikke seg tilbake til og lese. Dette blir et godt eksempel på det Eisenlauer og Hoffmann (2010) kaller interaktivitet og fragmentering, og understreker hvordan bloggnarrativer ikke nødvendigvis leses i samme rekkefølge som de skrives og legges ut. Det blir også et eksempel på hvordan bloggeren promoterer seg selv og sin blogg. Ved å vise tilbake til tidligere innlegg skaper hun aktivitet på sin egen blogg ved at lesere trykker seg videre på linker eller søker i Bloggarkivet, aktivitet som registreres og telles som besøk, og som dermed gjør bloggen større. Dette er en måte å øke bloggens økonomiske verdi som eventuell reklameplass.

For det tredje vil jeg påpeke hvordan bloggeren selv konstruerer identitet gjennom ordvalgene ”en naturlig del av dagens ”meg”” (Blogg 12). Strikking utheves her som en viktig side ved henne selv, og som feminin aktivitet understreker det hennes kvinnelige identitet i og med at hun gir det såpass stor plass. Forstått med Benhabib (1999) kan man si at identiteten henger sammen med kreativiteten, og kommer til uttrykk gjennom denne. Samtidig skapes verken identitet eller kreativitet i vakuum, men i kontekst. I dagens samfunn er strikking en fin og populær hobby å ha for unge kvinner, dermed kan bloggeren trygt dele denne siden ved seg selv. Selvgjort er velgjort i våre dager, og strikking forbindes ikke med gamle damer eller unyttig bruk av tid, slik det kanskje gjorde for noen år tilbake.⁴⁷ Med Goffmans ord (1992: 22); man går inn i en rolle som er akseptabel. Kontekst og samfunn påvirker hva slags uttrykk for kvinnelighet som er greit og ikke, men på den andre siden kan man også tenke seg at disse kvinnene utfordrer likestillingstanken med sin husmorromantisierende identitetskonstruksjon.

---

⁴⁶ Jeg gjennomførte et enkelt googlesøk med teksten ”skappelgenser” og fikk opp link til hjemmesiden www.skappelgenseren.no (søket ble gjort 8.3.2013).

⁴⁷ Artikler i media viser strikking som trend: <http://studvest.no/kultur/%C3%B8kende-strikketrend-blant-unge;>
[http://minmote.no/index.php/2010/10/nordmenn-strikker-som-aldri-f%C3%B8r/.](http://minmote.no/index.php/2010/10/nordmenn-strikker-som-aldri-f%C3%B8r/)

Under den siterte bloggteksten over, kommer et detaljbilde av tre kremhvite garnnøster med en liten kvist gåsunger stukket inn mellom nøstene. Videre følger hennes personlige vri:

”Denne gangen også et mer pusete garn. Veldig spent på om det gir en annen effekt enn den forrige. (...) Noen etterlyste info om mine justeringer på genseren (...) så jeg skal legge de ut her, men jeg husker ikke i detalj så (...). To be continued” (Blogg 12).

Den personlige vrien gjelder garnvalget, og også informasjon hun kommer tilbake til, på grunn av lesernes etterspørsel. Dette siste står som eksempel på lesernes innvirkning på bloggnarrativene. En blogger blogger ikke kun for seg selv, men tekstene skapes i samarbeid med andre, for eksempel gjennom kommentarene. Dette sitatet utfordrer Brakes (2012) forskning, i og med at det så tydelig viser kommunikasjonen med leserne; ”Noen etterlyste info (...)”. Brakes funn var at bloggere ikke nødvendigvis ofrer leserne så mange tanker, men ofte skriver for sin egen del, og dermed mener forfatteren selv er bloggens viktigste publikum (jamfør også Sima og Pugsley 2010; Stern 2008). Men eksempelet bekrefter andres forskning, som for eksempel Webb og Lee (2011), Lövheim (2011a; 2012) og Bortree (2005), som alle påpeker kommentarene og lesernes viktighet for bloggere og bloggnarrativer. Dette skal jeg se nærmere på i siste analysekapittel.

Til avslutning i blogginlegget skriver bloggeren: ”Ha en fin lørdag! Her er det småpussel med leilighet før fotografering som står på agendaen. Liker derfor koseværet ute spesielt godt i dag!” (Blogg 12). Språket endrer seg og blir mer direkte og personlig her, i likhet med de andre eksemplene jeg har vist. Dette viser hvordan avslutningen noen ganger bryter med resten av innlegget. Småpussel i leiligheten og kosevær ute har ingenting med strikkeprosjektet å gjøre, og skaper et mer helhetlig bilde av bloggerens dag. Her deler hun ikke bare først et prosjekt, som er veldig *henne*, men også vanlige sysler og gleder. Språklig skaper dette en kontrast fra resten av innlegget, men følelsemessig skaper det nærhet og en følelse av at man får innblikk i hverdagslivet til bloggeren. Temaendringen blir dermed både et brudd med resten av innlegget, men også en videreføring av identitetskonstruksjonen til bloggeren; hun er en som liker å pusle og ta bilder, og også en som gleder seg over godt vær.

I Blogg 15, en ironisk blogg, finner jeg også den samme strukturen i et innlegg om matpakkesmøring. Tittelen er ”Tidenes smarteste matpakketips!”, og innledningen er et eneste sleivspark til andre bloggere og hva de bruker tid og krefter på: ”Hva egner seg vel mer på trykk for tiden enn matpakketips? Jeg har et her, TRINN FOR TRINN! Ta et kraftig magedrag og nyyyt...” (Blogg 15). Nytelsen er med overlegg henvist til, og peker på hvordan

bloggere generelt bruker tid og plass på noe enkelte vil kalle mer eller mindre ubetydelige ting, og også på nytelses- og inspirasjonsaspektet som mange bloggere mener de selv har. Etter innledningen følger 12 bilder med bildetekst, som trinn for trinn redegjør for hvordan man skjærer opp brød, smører på smør, legger på pålegg og til slutt hvordan man kan lage ”sænwitsjer” (Blogg 15) av skivene.

”DU og du så spennende barna synes dette er! HVA KAN mor (eller far) ha putta inn i her??!
(...) Topp det hele mer herlige farger! LA BARN NYTE!! Ja, dette krever jo litt av både tid og ressurser, men det fortjener vel de søte små, eller hva?” (Blogg 15).

Eksempelet skiller seg noe fra den generelle strukturen i og med at bildene deler opp teksten, samtidig innebærer den de samme trekkene; tittel, innledning og kontekstualisering (ironisk), oppskrift og fremgangsmåte, personlig vri og avslutning og kommentarer. Den personlige vrien er valget av pålegg, kokt skinke og leverpostei, og hvordan hun ”topper det hele med herlige farger”, agurk og cherrytomat. I avslutningen endres språket igjen. Selv om det fortsatt er ironisk, er det et retorisk spørsmål som avslutter innlegget. Det interessante med den personlige vrien her, er hvordan dette nettopp *ikke* er spesielle eller glamorøse valg av pålegg eller grønnsaker, men helt aldeles vanlige matvarer som finnes i de fleste kjøleskap i norske hjem. Med Berkaak (2002) kan man dermed si at hun for det første oppnår sammenfall mellom indre selv og ytre fasade. Denne bloggeren er ikke som de andre husmorbloggerne, hun er en ”vanlig” kvinne, som velger å holde en ironisk distanse til de mer ”shiny” husmorbloggerne. For det andre knytter hun seg også til en gruppeidentitet som mange nordmenn gjør, nemlig ”de vanlige”.⁴⁸

Denne narrative strukturen finnes i mange slags innlegg, men som oftest i innlegg som innebærer triks eller tips av noe slag. Dette er ofte hobbybaserte triks, og handler som vist over om strikkeoppskrifter og matoppskrifter. I datamaterialet finner jeg også tips om pynt, interiør, hvordan få mer ut av hverdagen, hvordan unngå tidsklemme og lignende, som alle har samme form. Dette kan altså knyttes til identitet gjennom den personlige vrien som finnes i *alle* innleggene. De finner tips på internett eller andre steder, og skaper sin egen vri, som de så deler videre. Dette er også et tydelig tegn på at de ønsker å inspirere og gi videre noe de selv har fått til, eller synes er lurt. Bloggerne mener kanskje selv at de ikke ønsker å skape et inntrykk av en perfekt hverdag og et lykkelig liv, men de skriver for å inspirere andre, skape drømmer hos andre og vise andre hvordan de skal få det til. Denne siden ved bloggene

---

⁴⁸ Se for eksempel Skilbrei 2005, om hvordan folk flest i Norge definerer seg selv som ”vanlige”.

fremhevet enkelte av bloggerne selv, som nevnt, i mailkorrespondanse med meg. Dette kan også settes i sammenheng med kvinners kunnskapsoverføring fra tidligere tider, slik jeg beskrev det i bakgrunnskapittelet og påpekte også i forrige analysekapittel. Likevel er det ikke til å unngå å legge merke til hvordan bloggene også skaper disse inntrykkene av perfekte, harmoniske levde småbarnsfamilieliv, noe som både bidrar til en eventuell husmorromantisering, men også til andres frustrasjon over egen tilkortkommenhet, slik man har sett i media.⁴⁹ På den ene siden bekrefter dette Danielsens (2002) beskrivelser av superkvinnen, som klarer alt, samtidig viser mine data ingenting av det Lopez' (2009) påpeker, om hvordan ekte beskrivelser av hverdagslivet innebærer et frigjøringspotensial for kvinner.⁵⁰

6.1.1 Diskusjon

Slik jeg viste i teorikapittelet, og i tråd med tradisjonell narrativ forskning, er struktur et viktig analysepunkt. Labov og Waletzky's (1967) modell har som nevnt seks elementer (Riessmann 1993: 18-19), og ved sammenligning kan man se at det er enkelte fellestrekk, også med den sjangerspesifikke strukturen bloggene har. Det første trekket, *oversikt* eller *abstract*, kan ligne det jeg har kalt innledning eller kontekstualisering. Deres andre trekk, *orientering*, som omhandler tid, sted, situasjon og deltagere, er ikke like fremtredende i den bloggspesifikke strukturen, selv om tid ofte knyttes til "i dag". Prosjektene som beskrives er noe bloggeren har gjort i nær fortid, og omhandler på den måten tid og deltager. Labov og Waletzky's tredje element, *kompliserende hendelser*, finnes ikke i disse bloggnarrativene; det har ikke skjedd noe som endrer handlingen eller gir den ny mening. Men en *evaluering*, det fjerde elementet, kan sammenlignes med personlig vri: Noe som innebærer en vurdering av hendelsens eller prosjektets mening og viktighet, i tillegg til fortellerens, eller i dette tilfellet bloggerens, holdning. Det femte elementet, *løsning*, og det sjette, *coda*, er ikke like gjenkjennelige, selv om avslutningen i bloggnarrativenes struktur bringer perspektivet tilbake til nåtid. Dette gjøres som nevnt ofte på en "dramatisk" måte, enten ved at helt nye ting bringes inn, eller i det minste ved at språket har en tendens til å endre form her. To siste trekk som skiller den bloggspesifikke strukturen fra Labov og Waletzky's struktur er for det første bildene og for det

---

⁴⁹ Eksempler fra media har jeg vist i Innledning, side 3.

⁵⁰ Eksempler fra media kan belyse dette ytterligere, for eksempel har NRK en reportasje om at det har blitt sexy å være husmor: <http://www.nrk.no/nyheter/distrikt/rogaland/1.10977311>
Samtidig er det bloggere som selv mener det skjer en endring i forhold til hverdagslivsbeskrivelsene: <http://www.mamma.no/mammaliv/bloggere-uten-glasur>

andre kommentarene. Samtlige innlegg på bloggene i mitt materiale som har denne strukturen, har også bilder, som i alle tilfellene forankrer teksten. Ofte viser også bildene fremgangsmåten i de innleggene som er mer hobbybaserte. Bildene er altså av stor betydning i disse innleggene, men finner ingen naturlig plass i Labov og Waletskys modell. Kommentarene er, slik Eisenlauer og Hoffmann (2010) understreker, med på å forme narrative, slik at et samarbeidsperspektiv som Ochs og Capps (2001) fremlegger, blir viktig for den narrative analysen.

Strukturen understreker poenget om at bloggnarrativer ikke kan tolkes strengt tradisjonalistisk, men at disse narrative innebærer andre trekk enn andre skrevne eller muntlige narrativer. Dette handler om bloggene som verktøy (Markham 2007), bildenes viktighet og at leseren kan interagere med tekstene og narrative på en annen måte enn skrevne tekster i for eksempel bøker. At jeg likevel har funnet en lett gjenkjennelig struktur som går igjen i mange innlegg på samtlige blogger peker på hvordan enkelte av narrative kan analyseres strukturelt, men da med en annen struktur enn den Labov og Waletsky definerer. Denne felles strukturen kan også forstås som noe som skaper en fellesskapsfølelse og derigjennom en felles identitet, som bloggerne deler ved å kopiere, bruke og opprettholde en lik og lett gjenkjennelig struktur. Dette peker også på at det forekommer nettverksbygging: Bloggerne følger hverandre og inspireres av hverandre, samtidig som de vil gi inspirasjon tilbake. Fellesskapets betydning kommer jeg tilbake til i siste analysekapittel.

6.2 Oppsummering

I dette kapitlet har jeg sett nærmere på en bloggspesifikk struktur jeg fant i mitt datamateriale. Ved å vise med eksempler fra spesielle innlegg, kalt DIY-innlegg og ved å diskutere og sammenligne strukturen opp mot Labov og Waletskys tradisjonelle forståelse av narrativ struktur, har jeg argumentert for både identitetskonstruksjon som skjer gjennom strukturen, spesielt i form av en personlig vri, og funnets viktighet i forskningssammenheng. Strukturen er ikke tidligere nevnt eller forsket på, og kan dermed sees som et nytt bidrag til bloggforskningen, som forskerfellesskapet kan bygge videre på.

7 Kvinnefellesskap, kommentarer og nettkommunikasjon

I de to foregående analysekapitlene har fokuset vært på narrativ analyse, enten tematisk eller strukturell, og identitetskonstruksjon som skapes gjennom disse narrativene. I dette kapitlet skal jeg se nærmere på kommentarer, kvinnefellesskap og nettverksbygging, og hvordan identiteten kommer til uttrykk her. Sosiale medier ”gjør det mulig å danne, institusjonalisere og utvide nettverk” (Enjolras m.fl. 2013: 21). I stedet for å benytte meg av tradisjonell nettverksteori, som for eksempel Granovetters (1973) kjente teori om ”styrken i de svake bånd”, vil se jeg på dette i et historisk perspektiv, med husmorhistorien spesielt som bakteppe. Måten kvinner har skapt fellesskap på før og nå har både likhetstrekk og forskjeller det er verdt å se nærmere på. Kvinnefellesskap kan knyttes til gruppeidentitet, et viktig trekk ved identitetsdannelse i samtlige identitetsteorier jeg viste til i teorikapitlet, og er derfor en gunstig måte å se dette på. Min antakelse er altså at kvinnene danner et bloggnettverk, i hovedsak gjennom kommentarer.

7.1 Kommentarer – påvirkningskraft og støtte

Kommentarfeltene er i mitt utvalg det som i størst grad påvirker narrativiteten på bloggene i den retningen Eisenlauer og Hoffmann (2010) beskriver. Kommentarene og kommentarfeltene åpner opp mulighetene for å ”føre en samtale”, diskutere blogginnlegget videre eller rose og rise. Det finnes ingen begrensninger på hva man kan skrive i kommentarene, men det er vanlig å ha et kommentarfilter. Det vil si at man må tolke en kode for å få legge ut kommentaren sin, og dette skal sørge for at det kun er faktiske personer som får kommentert, slik at man unngår uønskede kommentarer.⁵¹ De fleste av mine bloggere har kommentarfilter, og det er også vanlig blant større bloggere. Kommentargodkjenning forekommer ikke i mitt utvalg, men finnes på andre blogger, dette er da at bloggeren leser og godkjenner kommentarene før de legges ut. Begge disse vil påvirke hva slags kommentarer som legges ut, og dermed også hva slags narrativer bloggeren og leserne i fellesskap konstruerer. For å få en oversikt over kommentarer og innlegg i mitt datamateriale, har jeg samlet informasjonen i en tabell:

---

⁵¹ Uønskede kommentarer kan være reklame eller linker til sider med pussig innhold eller virus. Slike legges ut av datamaskiner, eller såkalte agenter, altså ikke av personer.

Tabell 3: Kommentarstatistikk

BLOGG	Antall innlegg	Antall kommentarer	Antall innlegg uten kommentarer	Gjennomsnitt av antall kommentarer pr innlegg
BLOGG 1	28	72	4	2,6
BLOGG 2	15	196	0	13,1 8,5 ⁵²
BLOGG 3	32	173	0	5,4
BLOGG 4	24	15	14	0,7
BLOGG 5	25	139	0	5,6 4,3
BLOGG 6	24	515	0	21,5 19,3
BLOGG 7	36	122	1	3,4
BLOGG 8	26	464	0	17,9
BLOGG 9	14	230	0	16,5
BLOGG 10	26	184	1	7,1
BLOGG 11	28	244	1	8,7
BLOGG 12	60	628	0	10,5 9,6
BLOGG 13	34	139	1	4,1
BLOGG 14	26	466	0	17,9
BLOGG 15	21	166	0	7,9
SUM	419	3753	-	9,0

Samtlige 15 bloggere i mitt datamateriale får kommentarer på nesten alle sine innlegg. Dette peker på hvor viktig kommentarene er for blogging generelt, og for bloggerne i mitt utvalg spesielt. Flere av bloggerne har også oppfordringer på bloggen om at kommentarer er velkomment, for eksempel Blogg 14: ”Kult, du har trykka på ”kommentarknappen”! Du skal vel ikke bare lese hva andre har skrevet, vel? Håper ikke det.” Blogg 10 har følgende tekst: ”Det er så hyggelig at du tar deg tid til å legge igjen en kommentar! Det setter jeg stor pris på :) Tusen takk!” Begge disse tekstene finnes inne i kommentarsiden, altså synes de først etter at man har trykket på kommentarknappen. Blogg 11 har dette ønsket tydelig i presentasjonsteksten øverst på bloggen: ”Takk for at du titter innom hos meg, det setter jeg stor pris på. Blir veldig glad hvis dere legger igjen en kommentar eller to :)”.

Blogg 1, Blogg 4 og Blogg 13 er de tre bloggene i mitt utvalg som har færrest kommentarer, og Blogg 13 har også opplevd reklame eller uønskede kommentarer på et av

⁵² Gjennomsnittet på Blogg 2, Blogg 5, Blogg 6 og Blogg 12 dras opp av Give Away-innlegg. Med give away-innleggene blir gjennomsnittet høyere enn uten. Jeg har derfor valgt å vise to gjennomsnittsverdier i disse tilfellene, siden ett gjennomsnitt her ville vært unøyaktig og litt for høyt. Flere blogger har hatt give aways i datainnsamlingsperioden, men her ble ikke gjennomsnittet drastisk forhøyet.

sine innlegg. Det er sannsynlig at disse tre bloggene har en mindre leserskare enn de andre bloggene, og ting som peker på dette er færre innlegg og generelt mindre aktivitet. Etter datainnsamlingsperioden har det vært få innlegg fra disse. Selv om jeg ikke kan vite sikkert, så kan dette peke på viktigheten av kommentarene. Dersom man ikke får tilbakemelding og støtte på det man skriver, så forsvinner noe av poenget med å skrive. Dette utfordrer igjen Brakes (2012) forskning, som fant at bloggerne blogget for egen del. I mitt utvalg og for mine bloggere ser kommentarene ut til å være svært viktige, og uten dem faller mye av poenget med bloggingen bort. Dette hevder jeg både på bakgrunn av at bloggene med færrest kommentarer skriver sjeldnere og sjeldnere, men også på grunn av kommunikasjonsformen jeg finner i samtlige kommentarer: Dette er positive tilbakemeldinger til bloggerne, skryt av bloggene og bloggerne som personer og en voldsom vilje til støtte, oppmuntring og ikke minst mange takksigelser: ”Takk for inspirasjon” og ”takk for at du deler”.

Mitt hovedfunn i analysen av 3753 kommentarer på 419 innlegg er dermed at jeg ikke finner en eneste negativ kommentar. Samtlige er positive og støttende, eller med Lövheims (2012) uttrykk ”empathic communication”. Dette er som nevnt en dialogisk form for kommunikasjon, der hovedpoenget er å utveksle empati gjennom å uttrykke og opprettholde verdier om likhet og gjensidighet mellom blogger og lesere. Mitt funn er eksepsjonelt, da andre blogger ofte opplever krass kritikk i sine kommentarfelt, og enkelte slutter å blogge på grunn av dette. Fra andre medier, for eksempel nettdebatter på offentlige avisers nettsider eller andre nettsider, er det lett å se at slike debatter kan innebære krasse kommentarer og til og med personhets (Enjolras m.fl. 2013: kapittel 6). Men mitt datamateriale viser altså det helt motsatte. En forklaring på dette kan være at mine bloggere ikke skaper stor nok blest i samfunnet. De er verken utpregede mammabloggere eller rosabloggere, to grupper som eksempelvis har møtt endel kritikk i media og offentligheten. ”Det er ikkje hobbybloggane som blir kritiserte, vi er heller ikkje så kjende, vi blir ikkje sett av media på same måte som dei meir glansa variantane, der fokuset er på hus og heim, og der heimelivet synest altoppslukande” (Flyum, i Nilssen 2012: 154).⁵³ Store bloggere i Norge har også måttet tåle personkritikk⁵⁴, noe mine bloggere ikke opplever i løpet av datainnsamlingsperioden. De opplever heller det motsatte. Kommentarene gir uttrykk for respekt, takknemlighet, kjærlighet og nærhet, og dette forsterker igjen Lövheims (2012) funn, om kvinnelige bloggere

---

⁵³ Magni Hjertenes Flyum er en ganske kjent blogger i Norge. <http://magfly.blogspot.no>

⁵⁴ Debatten har blant annet rast på Aftenpostens nettsider: http://www.aftenposten.no/meninger/Kontroll-og-kritikk_-eller-fornuft-og-folkeskikk-6846066.html#.UVBYURkZwy5, <http://www.aftenposten.no/meninger/Hva-er-rett-og-feil-i-bloggosfaren-6848331.html#.UVBaoBkZwy4> og <http://www.aftenposten.no/meninger/Hvorfor-blir-de-provosert-6953806.html#.UVBbLhkZwy4>.

opptatthet rundt det å bli verdsatt og støttet av sine lesere, og at kvinnelige bloggere for å oppnå dette forsøker å gjøre seg like sine lesere.

Flere eksempler fra Blogg 12 viser denne positive kommentarkulturen godt, for eksempel i følgende kommentar:

”Har nettopp oppdaga bloggen din og liker stilen og miksen skikkelig godt. Går gravid med andremann sjølv, så veldig inspirerende med antrekk o.l., godt over gjennomsnittet glad i matlaging, så digger matinnlegga og interiør er også ei stor interesse, Heilt topp!”

I et tidligere innlegg har Blogg 12 fått følgende kommentar: ”Elskar bloggen din, (...) Det er så god stemning her inne, så fine bilder og herleg inspirasjon.” Og i en annen kommentar står det: ”Så fin bloggen din er. Blir alltid i godt humør av å komme inn hit :)”, og videre i neste kommentar: ”Alltid hyggelig å titte innom deg.” Under et seinere innlegg lyder en kommentar: ”Nydelige dekorasjoner og den gode stemningen i bildene kommer liksom ut av Macen her kjenner jeg. Helt nydelig (...) <3”.⁵⁵ I Blogg 9 viser en kommentar til og med en bekreftelse på hvordan bloggerens påvirkningskraft virker på leseren: ”Ett innlegg fylt med lykke, kjærevene så fine bilder! Bloggen din får meg til å glede meg til et familieliv utenfor byen, helst nesten i ødemarka – og det hadde jeg aldri trodd jeg ønsket meg! <3”.

Dette funnet må nyanseres noe, for det finnes et par innlegg der det faktisk diskuteres i kommentarfeltene. Men det er ikke bloggen og bloggeren som diskuteres eller nevnes med negative ord, det er kun mild kritikk av de produktene bloggeren i disse tilfellene har blogget om. I Blogg 12 finnes en diskusjon av hvorvidt brie kan spises av gravide. Bloggeren har i innlegget delt hvordan hun nyter brie med valnøtter og honning, mens en av kommentatorene mener dette ikke er sunt:

“Hei! Det er ikke anbefalt å spise myke, pasteuriserte oster (eks brie, camembert) som gravid. Det er lav risiko for listeriainfeksjon, men likevel er det vært 15-20 tilfeller årlig i Norge. Ingen gravide ble smittet i fjor, men det er kanskje greit å ikke utsette seg for risikoen? Ville bare si i fra:-)”

Bloggeren svarer umiddelbart: “Takk for info;-) jeg kjenner til disse tingene og bruker matportalen.no, men spiser dog brie fra produsenter jeg kjenner godt til og som er helt ferske.” Som eksempelet viser, er det ikke bloggeren selv eller hennes anbefalinger som diskuteres, men selve praksisen med å spise brie som gravid. Den samme bloggeren får i et annet innlegg kommentarer på en serie hudpleieprodukter som hun anbefalte, der en person er

---

⁵⁵ <3 er en måte å skrive på som betyr ”hjerte” eller ”kjærlighet”.

negativ til produktene: ”Må innrømme at jeg ble utrolig skuffet da jeg oppdaget av de fleste andre Kiehls produkter inneholder hormonforstyrrende stoffer... (...) Veldig inspirerende blogg, forresten ;)” Hun er altså ikke negativ til bloggen, men til produktene bloggeren har omtalt. Men kritikken former bloggen videre, og påvirker hvordan man leser selve blogginnlegget, slik Eisenlauer og Hoffmann (2010) påpeker er et trekk ved bloggnarrativer: De skapes i samarbeid mellom blogger og leser. Kritikken former også bloggerens oppfatning, som svarer i neste kommentar: ”Dette skuffer meg skikkelig å høre! (...) Fin blogg du har! Lagt til i bloggroll :)”.

De negative kommentarene møtes med diskusjon, men blir i første eksempel ikke tatt til etterretning, mens de i det andre eksempelet blir fulgt opp av bloggeren. I de kritiske kommentarene er det, som vist, til og med lagt vekt på å skape nærhet og skryte av den fine bloggen. Skrytet kan kobles til identitet. Det må antas å føre til en viss grad av selvsikkerhet som blogger, og også til at man lager flere innlegg av samme slag. Dette vil si at man formes som blogger og at bloggen formes av kommentarene. I andre rekke vil dette bety at man også formes i identitetskonstruksjonen; man endrer seg og legger ut mer av det man får tilbakemelding på at leserne vil ha. I flere tilfeller fører dette til at man deler mer av seg selv. Med Goffmans (1975) forståelse av identitet og informasjonskontroll kan man si at kommentarene påvirker bloggeren til å dele mer eller andre ting enn hun egentlig i første omgang hadde planlagt. Dette viser også til bloggen som et flytende produkt, som hele tiden kan endres. Man kan også si at overgangen mellom backstage og frontstage flyttes, ved at bloggeren for eksempel legger ut flere bilder av seg selv, etter hvert som hun blir trygg på bloggen som medium. Dette kan vi se for eksempel i Blogg 12 i en kommentar som har form som en ”bestilling”: ”Fortsett med dagens outfit og gravidmage :)”. I en påfølgende kommentar kommer en lignende ”bestilling”: ”Elsker at du har begynt å legge ut litt antrekkbilder igjen! Og gleder meg til babysokkoppskrift!”. Dette følger bloggeren opp i seinere innlegg, allerede dagen etter skriver hun: ”Takk for fantastisk hyggelig respons på innlegget under! Blir helt satt ut jeg :)”, og hun legger jevnlig ut ”dagens outfit”- innlegg etter dette.

Et annet eksempel er Blogg 5 som også får en oppfordring til blogginnlegg i kommentarfeltet: ”Gjerne DIY! Nydelig teppe. Selv om jeg ikke er så god til å lese hekleoppskrifter da.. jeg skjønner når det står tegning, men synes det er vanskelig og forstå når det bare er skrift. :)”. Bloggeren svarer i dette tilfellet i kommentarfeltet: ”Da skal jeg prøve å lage en med bilder. :)” I et seinere innlegg kommer svaret i form av et innlegg med

hekleoppskrift og forklaring, og i en kommentar takkes det for innlegget: ”Super søte takk for at du deler :)”.

Lesernes kommentarer og påvirkning på bloggen kan også sees i forhold til Chatmans (1983) modell, da i forhold til lesersiden. Bloggeren kan antas å ha et bilde av sine implisitte lesere i hodet når hun skriver innleggene, og denne oppfatningen kan tenkes å påvirke hva hun velger å skrive om. Selv om hun ikke kan vite noe om sine faktiske lesere, vil et bilde av implisitt leser fortsatt påvirke. Dette følger også Brakes (2012) funn om at bloggere forestiller seg seg selv som viktigste publikum, og sett sammen med modellen åpner dette for en forståelse av at bloggere og lesere føler seg like hverandre. Bloggeren skriver for noen hun tenker er lik seg selv, og leseren leser tekster skrevet av en man tenker er lik seg selv.

7.1.1 Diskusjon

Kommunikasjonen går altså begge veier gjennom kommentarene, og leserne får i mange tilfeller oppfylt sine ønsker, samtidig som bloggerne påvirkes til å skrive om det ene eller det andre. Disse ”bestillingene” er sjangerspesifikke, og peker igjen på poenget om at tradisjonell narrativ analyse ikke fanger opp hele bloggfenomenet. Ved å innlemme kommentarene i narrativene, ser man hvordan disse formes i samarbeid mellom blogger og leser. Leserens påvirkning virker også på bloggerens identitetskonstruksjon, i og med at temaer som etterlyses ofte besvares med innlegg. Som jeg viste i første analysekapittel, er temaer bloggerne skriver om en viktig del av en tematisk narrativ analyse, som dermed kan kobles til identitetsbegrepet. Det bloggerne velger å skrive om, farger både vår og deres måte å se seg selv på, og dermed deres identitet. At samtlige kommentarer er positive, bekrefter og forsterker tidligere forskning, og kan dermed sees som et viktig bidrag til forskningsfellesskapet.

7.2 Kvinnefellesskap og nettverk

Av samtlige kommentarer, 3753, er det kun 11 som er fra menn, det vil si en prosentandel på 0,29. At det er så få kommentarer fra menn tyder også på at det er veldig få mannlige lesere, og dette bygger oppunder min antakelse om hvordan disse bloggene kan sies å skape et kvinnettverk. Kvinnefellesskapet understrekes av at det er kvinner som kommenterer og som oppfordrer andre kvinner til å dele og legge ut om seg og sitt liv. Dette kan sammenlignes med tidligere tiders kvinnefellesskap, og kan være et moderne uttrykk for hvordan kvinner søker sammen for å drøfte felles interesser og temaer, jamfør hvordan Gullestad (1992) beskriver hvordan kvinnene samles på kjøkkenet, mens mennene blir

sittende i stua, og hvordan Lunden (1978) beskriver kvinnefellesskapet samlet rundt håndarbeidet på kveldstid. Dette kvinnenettverket kan sies å bygges opp rundt hver enkelt blogg i og med at det ofte er de samme som kommenterer. Hver av de 15 bloggene har noe man kan kalle en kjerne av lesere som er flinke til å kommentere og som kommenterer ofte. Hos de minste bloggene består denne kjernen av fra en til fire lesere, mens det hos de store er opptil 15-20 navn eller mer som går igjen. Men nettverket er også større enn hver enkelt blogg, og jeg finner også de samme kommentatorene hos flere av bloggerne. Tre av mine blogger kan karakteriseres som store⁵⁶, med mange kommentarer på hvert innlegg og mange lesere, og disse har også felles kommentatorer. Jeg finner også eksempler på at enkelte av mine bloggere kommenterer inne hos hverandre. Allikevel vil jeg tro, siden antallet blogger der ute er så stort, at man som blogger og leser velger seg ut noen blogger man følger, men man følger ikke alle. Dette kjenner jeg igjen fra forprosjektet mitt. Via min egen blogg har jeg vært innom veldig mange blogger, men det er ikke alle jeg velger å følge fast videre. Det er dermed grunn til å tro at bloggene skaper et større kvinnefellesskap, grunnlagt på felles interesser og fokusområder i livet, som blir et ”sted” kvinnene kan søke informasjon, kunnskap og inspirasjon, slik kvinner har gjort på forskjellige måter til alle tider. En viktig forskjell er at disse møtene foregår via skjerm, og dermed påvirkes både nettverkene og identiteten av dette mellomledet, slik jeg påpekte i teorikapittelet.

7.2.1 Skjulte lesere og andre følgere

At det er flere lesere enn kommentarene angir, altså lesere som aldri kommenterer, kan man se av to ting. For det første har enkelte av bloggerne en teller som registrerer antall besøk synlig plassert på bloggen, og enkelte har meget høye tall på disse.⁵⁷ Det betyr altså at kommentarene kan gi en pekepinn på hvor mange lesere en blogg relativt har i forhold til andre blogger, men det vil alltid være mange skjulte lesere, slik blant annet Bortree (2005) påpeker. Bortree viser imidlertid en viss grad av overraskelse over bloggernes forventninger om store lezerskarer, uavhengig av om de reflekterte over det eller ikke. Hun argumenterer for hvordan blogging om eget liv må tenkes å være narsissistisk, og syns det er overraskende at

---

⁵⁶ Bloggstørrelse må sies å være et relativt begrep. Bloggene er store i forhold til noen blogger, men det er små i forhold til andre. Dette er flytende, og det er vanskelig å si hva som avgjør størrelsen på en blogg; er det aktivitetsnivå, antall kommentarer eller besøkstall og følgere? Alle disse trekkene kan sammen gi en pekepinn på bloggens størrelse og popularitet.

⁵⁷ For eksempel har Blogg 2 et besøkstall på 32.578, Blogg 5 har følgende statistikk: Antall besøk i dag: [8](#) Totalt antall besøk: [27983](#) Antall besøkende online: [1](#), og Blogg 6 har totalantall på 520,928 besøkende. Alle tall er hentet 25.03.2013. Blogg 6 er den største bloggen jeg følger, mens Blogg 2 og Blogg 3 er ganske mye mindre, basert på antall kommentarer og disse besøkstallene. Se Tabell 3 side 82 for oversikt over kommentarer.

bloggerne uttrykker at de tror at andre er interessert i å lese om deres hverdagsliv (Bortree 2005: 38). Jeg mener dette peker på manglende erfaring med egen blogging, og at Bortree her går glipp av vesentlig forståelse for blogging som fenomen og uttrykksmåte. I mitt forprosjekt har jeg fått erfare selv hva det vil si å blogge, og selv både vært blogger, leser, følger og kommentator. Etter hvert bringer bloggingen med seg følelser av fellesskap og nærhet, som jeg skal peke på i neste delkapittel. I tillegg til dette tror jeg de fleste mennesker har en naturlig nysgjerrighet på andre rundt seg, og dermed stiller jeg meg uforstående til denne uttalelsen. Bortree innrømmer selv at antall kommentarer og lesertall peker mot at folk i aller høyeste grad syns dette er interessant å lese. Hun avslutter med å påpeke at hvis man forstår hverdagslivsblogging kun som tenåringsjenters online-dagbøker, som hennes forskning fokuserte på, står man i fare for å

”(...) miss the fact that bloggers are using this permanent record of their thoughts to communicate in a somewhat interactive way. Unlike personal web pages, personal blogs are very dynamic, changing weekly or even daily, which may mean readers log on frequently to read them, (...) , thereby building a sense of community” (Bortree 2005: 38).

Dette gjelder også husmorbloggerens hverdagslivsoppdateringer. Mange finner dem interessante, og sammen med kommentarene kan de skape en nettverksfølelse. Lesernes kommentarer, og derigjennom påvirkning av blogginnleggene, er slik jeg ser det av stor viktighet. Her kan danah boyds (2006) definisjon av blogg være nyttig. Hun understreker det sosiale aspektet ved blogging, og at man kan se bloggen som en forlengelse av bloggeren, altså en som prøver å nå ut og få kontakt med andre. Dette fanges også opp av Cardon (m.fl. 2007), som ser det å uttrykke seg gjennom blogging både som en kollektiv måte å bygge identitet, og en relasjonell teknikk.

For det andre gir en stor økning i antall kommentarer når det er ”give away” eller gavedryss, en pekepinn på at det finnes ”skjulte” lesere. Ni av mine 15 bloggere hadde i løpet av datainnsamlingsperioden en eller flere give aways. Koblingen til økonomi og markedskrefter har jeg understreket tidligere, poenget her blir imidlertid at disse give awayene har mange flere kommentarer enn det gjennomsnittlige blogginnlegget. Alt fra fem til 25 kommentarer er vanlig på et vanlig blogginnlegg, avhengig av bloggens faste leserskare, mens giveawayinnlegg i mitt materiale har ca 30 til 80 kommentarer. Dette avslører at det finnes en større leserskare enn de leserne som kommenterer på nesten hvert innlegg. Et eksempel finnes i Blogg 9: ”Det måtte altså en konkurranse til før jeg kommenterte, etter flere

år som snikleser av dine skriblerier :) (...) jeg har lagt meg til som følger av bloggen. Jeg blei følger nummer 100 ser jeg (...)” .

Antallet følgere sier noe om hvor mange som leser bloggen jevnlig, og man kan også ha skjulte følgere, så det reelle tallet kan være høyere. Dersom man selv har blogg, er det mye lettere å være følger av andre blogger. Dette er et bloggteknisk anliggende som jeg fikk stor nytte av i mitt forarbeid. På sin egen blogg kan man organisere andres blogger i en leseliste, som hele tiden vil vise nyeste innlegg fra samtlige blogger man følger. Man kan dermed lett se aktivitet. Dersom man ikke har egen blogg, kan man følge andre blogger via mail, det vil si at man får en mail for hvert nye innlegg på hver blogg man følger. Dette er en mer tungvint måte å følge blogger på. Man kan selvfølgelig også følge en blogg uten å være registrert følger noe sted, men da må man huske å gå inn og sjekke selv.

Selv uten give away kan ”skjulte” lesere plutselig åpenbare seg, for eksempel i Blogg 12: ”Takk for inspirasjonen du gir meg. Er ikke alltid like flink til å kommentere, men er innom deg hver dag ;)” I et seinere innlegg på samme blogg, lyder en kommentar slik: ”Jeg er litt dårlig på kommentarer om dagen, men jeg følger med deg, søte <3”. Disse ”skjulte” leserne støtter også teorien om et kvinnenettverk, både et mindre nettverk rundt hver enkelt blogg, men også et større nettverk bloggene i mellom. Nye lesere er selvfølgelig viktig, i og med at dette fører til at nettverket vokser. I Blogg 5 kommer dette klart fram, først i en kommentar: ”Tusen takk for så koselig hilsen hos meg:) Gleder meg til å følge deg videre:)” Deretter, i en annen kommentar står det: ”Så koselig at du fant meg, for da fant jeg deg og.” Og et tredje eksempel lyder: ”Hei og takk for hyggelig hilsen hos meg, veldig hyggelig at du vil følge bloggen min!” Disse kommentarene er bruddstykker av pågående samtaler bloggerne i mellom. De er svar på tiltale, men mitt datamateriale avslører ikke mer av samtalen. Det er likevel gode eksempler på nettverksbygging.

7.2.2 Pågående kommunikasjon og nærhet

Et annet element som støtter nettverksteorien er noe jeg kaller pågående kommunikasjon, det vil si måten bloggerne og leserne benytter seg av flere kanaler for kommunikasjonen seg i mellom, for eksempel i kommentarfeltene, på mail eller på Facebook⁵⁸. Et eksempel finnes på Blogg 6, der en kommentar lyder: ”Hei på deg :) Ang. skygge på bilde: (...) Jeg gjorde det ved å fjerne skyggen manuelt, men ser at det skal gå an ved å lime inn en kode øverst i html'en også. Good luck og en finfin uke til deg:)”. Kommentaren har ingenting med innlegget å

---

⁵⁸ Et par av bloggene har egne Facebookprofiler, der de linker til bloggen og diskuterer videre dagens innlegg eller planlagte innlegg. Dette har jeg valgt å ikke se nærmere på, fordi det faller utenfor mitt datamateriale.

gjøre, som handler om sommerværet, og de andre kommentarene henviser stort sett til selve innlegget. Allerede i første setningen, ”Ang. skygge på bilde:”, kan man også ane at dette er en pågående samtale som innebærer minst to blogger, og kanskje andre fora, som mail eller Facebook. I Blogg 8 står det i en kommentar: ”Hei(...) Kirsten nemnte at du hadde funne nye skjermer til gammel trearma stålampe, og no ser eg jo den her på det siste bildet! Kor har du funne tak i det? Har leita land og strand. Finfin blogg :) Blir inspirert!” Og bloggeren svarer: ”Du har fått svar på face!!”

Nettverksteorien blir også støttet ved at man kan skjelve på kommentarene mellom hvem som er kjente og venner av bloggeren fra før, og hvem som er likesinnede bloggere som finner bloggen via andre blogger. Kommentarer fra venner og kjente understreker bloggen som en ny måte for bekjente å holde kontakt på. Kommentarer fra venner bærer oftest preg av å være det jeg har valgt å kalle pågående kommunikasjon, altså samtaler som er startet et annet sted og som fortsetter i flere kanaler over lengre tid. Et eksempel på venninne som kommenterer finner jeg i Blogg 1: ”Takk for tipse te nyyydelige hals og lua! Det må eg laga te Sofie så alltid må ha någe i halsen – eg så hadde masse deilige restegarn i alpakka :)” I en seinere kommentar er det samme venninne som skriver: ”Kor mange nøster brukte du? Å kor langt strikka du det?? Forsto ikkje heilt det sista. Det du gjorde før du sydde samene..? Kan ver eg ringe deg :)” Dette er tydeligvis ei som kjenner bloggeren fra før, og kommentarene tyder både på en pågående samtale dem i mellom, som foregår i flere kanaler, her telefon og blogg i det minste. Denne kommentaren understreker også poenget med at blogger kan være en ny måte å skaffe seg kunnskap på, fra fjern og nær, og skaffe seg og opprettholde et nettverk på, og kan vise til hvordan denne type kommunikasjon erstatter den typen som var vanlig tidligere, og som eksempelet i Avdem (2001: 106) viste, med de nyvaskede vinduene. Dette gjelder da både venninner som kommenterer, og som bruker bloggen som enda en kommunikasjonsform, og det gjelder også kommentarer fra andre, ukjente bloggere. Kommentarer fra ukjente understreker nettverksbygging og viser hvordan kvinnefellesskapet vokser. Disse er ofte kortere og mindre personlige, men kan også være med å bygge opp en form for vennskap over tid. Dermed kan ukjente bloggere bli noe mer og nærere etter hvert. For eksempel har Blogg 9 fått følgende kommentar: ”Takk for hilsen hos meg, så kos at du vil følge meg videre:)”. Videre i en annen kommentar står det:

”Tusen takk for super hyggelig kommentar hos meg, det varma et usikkert bloggehjerte. Er nemlig veldig sånn ”skal/skal ikkje” fortsette med bloggen. (...) Super kjekt å følge med på andre inspirerende bloggar i alle fall :-)”

Blogg 4 får også lignende kommentarer: ”Koselig blogg du har! La meg til som følger ;) Kjempehyggelig om du titter innom min blogg også ;) Ha en flott dag videre!” Disse kommentarene kan være eksempler på starten på en form for vennskap, selv om personene ikke har møttes ansikt til ansikt ennå. Med slike kommentarer kan man anta at det bygges et nettverk av kvinner over tid, et nettverk som kan brukes når man lurere på noe, og et nettverk man stadig vender tilbake til for inspirasjon eller ”bare for å følge med”.

At jeg velger å kalle dette en form for vennskap som kan vokse fram, vil jeg begrunne med den nærhetsfølelsen som dukker opp i enkelte kommentarer, for eksempel fra Blogg 9, i et innlegg der bloggeren forteller om en planlagt Oslotur, og i en kommentar står det: ”Ah, det hørt fantastisk ut! Fikk nesten lyst til å treffe deg;) KOS deg i massevis!!” Denne kommentaren viser hva slags kontakt man føler man får når man følger andre nært innpå livet gjennom blogging. Så selv om de har en skjerm i mellom seg, og alt det fører med seg, så vokser det fram følelser som gjør at det føles mer eller mindre naturlig å møtes. Skinstad (2008) peker på hvordan Facebook endrer vennskapskategorien, ved at flere bekjente får økt tilgang til informasjon om den enkeltes liv. Mitt funn støttes også i annen forskning, der det påpekes hvordan blogger former internettsamfunn rundt spesifikke temaer, ideer eller aktiviteter (Webb og Lee 2011: 247). Nettopp dette nettverket gjør bloggingen verdt det; en gruppe tilsynelatende ukjente blir over tid til nye bloggvenner, og gir hverandre støtte og inspirasjon. Webb og Lee viser hvordan bloggerens identitet, motivasjon og blogginnhold påvirker hverandre og også har et symbiotisk forhold til bloggnettverk, slik at disse nettverkene på sin side også påvirker både identitet og innhold. Dette har jeg også pekt på: Enkelte kommentarer, for eksempel ”bestillinger”, påvirker bloggnarrativene, og derigjennom bloggerens identitetskonstruksjon. Dersom identitet forstås som noe som spilles, slik Goffman peker på, vil bloggen med dens lesere fungere som en interaktiv forlengelse av bloggerens identitet (Webb og Lee 2011: 246; boyd 2006).

Et annet eksempel på at man bygger relasjoner og føler at man kommer nær hverandre kun gjennom bloggingen finner jeg på Blogg 8, der bloggeren akkurat har født sitt første barn, og delt dette med både kjente og ukjente lesere. Her lar ikke gratulasjonene vente på seg: ”Så koselig!! Der var’ a jooooo ;) Så rart - føler liksom jeg kjenner folk så godt her inne, så nå ble jeg litt rørt ;)” Kommentaren viser at man kan føle at man kjenner folk godt, fordi man har fulgt dem over lengre tid og vet mye om dem, selv om man kanskje aldri har møttes. Samtidig er dette koblet til identiteten de konstruerer i bloggene; dersom man liker identiteten bloggeren konstruerer, og dermed føler at man liker personen bak bloggen, er det lettere å føle

en nærhet til bloggeren. I forlengelsen av dette betyr det at man skaper relasjoner til og føler nærhet til fortelleren og den implisitte forfatteren i teksten, slik Chatman (1983) påpeker. Modellen viser at man aldri kan finne den faktiske forfatteren bak bloggen, i selve bloggtekstene. Likevel er det ting som tyder på at nettverkene vokser seg sterkere. Og det er jo ikke slik at bloggerne ikke kan treffe hverandre, det arrangeres for eksempel bloggtreff, der man kan melde seg på eller blir invitert. Dette er forum for ukjente kvinner, skapt for å møte nye venner og bekjente og styrke det nettverket som er startet gjennom bloggene.⁵⁹

7.2.3 Diskusjon

Kvinnefellesskapet som kommer til uttrykk gjennom kommentarene kan sees i lys av gruppeidentitetsteori. Mye av vår identitet ligger i det at vi grupperer oss i ”vi” mot ”dem” (Eriksen 2008: 8; 44). Vi blir oss selv ved å speile oss i andre, dermed er det naturlig for oss å søke sammen med andre likesinnede. Dette fanges opp av Berkaaks (2002) understreking av tilhørighetsfølelse og sammenfall mellom personen og personens omgivelser som viktig for identiteten, og han understreker også hvordan vi skaper identitet i møte med identiteter som er radikalt annerledes enn vår egen. Identitetskonstruksjonen på bloggene formes dermed av kommentarene som danner fellesskap. Webb og Lee (2011) peker også på hvordan identitet, motivasjon, nettverk og innhold påvirker hverandre. Nettverket gir støtte og relasjoner, og dette igjen påvirker identiteten. Dette understreker også hvordan blogging ikke er et ensomt prosjekt: Narrativene påvirkes av leserne og i dette tilfellet kvinnefellesskapet.

Denne nærhetsfølelsen som vokser fram mellom bloggerne kan utfordre Goffmans teori om frontstage og backstage. Selv om jeg finner svært lite stoff på bloggene som kan karakteriseres som backstage, så er det tydelig at det finnes nok informasjon der til at leserne skaper seg et bilde av personen bak bloggen, altså den implisitte forfatter, og knytter følelser til denne personen. Følelsene virker kan hende overdrevne, men fra mitt eget feltarbeid kan jeg bekrefte at man føler seg nærere noen bloggere, mens man ikke bryr seg like mye om andre. Dette handler om identitet og likhet; man kjenner igjen trekk ved seg selv hos andre som man setter pris på, og som skaper grobunn for at nærhet og vennskap kan vokse fram. Man har også en forventning om å følge bloggeren videre, og lære denne stadig bedre å

---

⁵⁹ Disse bloggtreffene er også i aller høyeste grad koblet til marked og økonomi, som jeg av plassmangel ikke skal gå inn på i denne oppgaven. Fremtidig forskning bør se på hvordan butikker og økonomiske interesser bruker nye kvinnefora på salg og reklame av sine produkter, og hvorvidt dette kobler kvinnene til den passive forbrukerrollen, eller om det tilføres noe nytt i og med dette fenomenet. Om reklame knyttet til husmorrollen, se Hagemann (2010) og Myrstad (2010), begge i *Tidsskrift for kjønnsforskning*, årgang 34, nr 4.

kjenne, på tross av at det altså ikke deles særlig mye backstageinformasjon. Det er heller ingenting i materialet som tyder på at det kommer til å bli delt slik informasjon i framtiden; mine bloggere er forsiktige med hva de deler, men de deler fortsatt noe, og dette noe er nok til å skape følelser og skjøre bånd av vennskap dem i mellom.

7.3 Oppsummering

I dette analysekapittelet har jeg sett på hvordan kommentarene bidrar på bloggene, gjennom blant annet å skape et kvinnefellesskap som forsterker bloggernes identitet. Tidligere bloggforskning, som jeg viste til i teorikapittelet, har vært nyttig og belyst funnene, det samme har identitetsteoriene. Kommentarene er som nevnt noe av det som gjør bloggtekster annerledes enn ”vanlige” skrevne tekster, der eneste interaksjonsmulighet er leserens møte med teksten. I bloggene har man mulighet til å kommentere direkte. Et annet viktig poeng her er hvordan kommentarene oppmuntrer til videre blogging og blir en viktig forsterking når det gjelder bloggernes uttrykk og identitet. I enkelte tilfeller innebærer kommentarene faktiske oppfordringer til bloggerne om hva slags stoff leserne ønsker seg. Et siste viktig funn her er at samtlige kommentarer er positive, og at nesten alle er fra andre kvinner. Dette understreker hvordan bloggene er med på å skape et moderne kvinnefellesskap, der støtte, likhet og inspirasjon er viktige stikkord.

8 Sammenfatning og konklusjon

I denne masteroppgaven har jeg arbeidet med følgende problemstillinger:

- 1) *Hvordan presenterer kvinner seg selv via husmorblogger på internett, og hvilke trekk fremheves i deres identitetskonstruksjon?*
- 2) *Hvordan påvirker bloggmediet identitetskonstruksjonen som deles på bloggene; hvilke begrensninger og muligheter får form å si for narrative?*
- 3) *Hvordan påvirker bloggmediet muligheten for å danne fellesskap via internett?*

I alle tre analysekapitlene viser jeg til identitet slik Goffman forstår personlig identitet, altså det som gjør et menneske til "en unik" person. Goffman understreker identitetens varighet over tid, samtidig som han knytter dette til identitetsknagger, som er viktige personlige trekk ved hvert enkelt individ. Mange trekk ved en person vil også finnes hos andre, så det er *kombinasjonen* av trekk som gjør individet unikt. I arbeidet med husmorbloggerne har jeg sett på slike identitetsknagger, og både funnet at bloggerne bruker de samme knaggene, samtidig som hver blogg og blogger er unik: Noen fremhever matlaging mer enn andre, noen strikker mer, andre strikker ingenting, noen pusser opp, og noen syr. *Kombinasjonen* av disse aktivitetene skaper hver enkelt bloggers unike identitet.

I første analysekapittel svarer jeg på første del av problemstillingen; *hvordan presenterer kvinner seg selv via husmorblogger på internett?* Her gjør jeg en tematisk narrativ analyse, og ser først spesielt på selvpresentasjonstekstene på bloggene, og hvilke identitetstrekk som nevnes her. Navn, alder og bosted samt hobbyer trekkes fram av kvinnene som viktige identitetstrekk, mens det er påfallende hvordan yrkestilknytning ikke nevnes i disse tekstene. Min konklusjon er dermed at yrkestilknytning ikke er et viktig trekk i identitetskonstruksjonen når det kommer til den identiteten disse kvinnene velger å konstruere på bloggene. Videre i samme kapittel svarer jeg på andre del av problemstillingen; *hvilke trekk fremheves i denne konstruksjonen?* Her ser jeg også på temaer som ofte dukker opp i blogginnleggene, og sammenligner dette med ikke-temaer. For eksempel er hobbyer, matlaging og oppussing trekk som fremheves som viktig for kvinnene, og dermed noe som bidrar til hva slags identitet de konstruerer på bloggen, mens husarbeid og arbeid ikke vises fram. Her var spesielt Goffmans teorier om frontstage og backstage, og informasjonskontroll, nyttige for å få fram hvordan bloggene både skaper en nærhet og en avstand til leserne. Goffman kritiseres ofte for å være for mikroorientert, og at teorien ikke får med seg

strukturelle føringer på vår identitetskonstruksjon. Brake (2012: 1068) og Stern (2008) påpeker hvordan hans teorier alene dermed ikke kan gi noen helhetlig analyse av identitet. Jeg har derfor brukt flere teorier om identitet, og kontekstualisert bloggene ved hjelp av husmorhistorien for å bøte på dette. Av andre identitetsteorier er det spesielt Berkaaks forståelser av identitet som har vært viktige, med unntak av hans første: Hvordan det skal være sammenfall i identitetsforståelsen til en person gjennom hele livet, altså at man skal være *den samme* til alle tider. Dette gir ikke mitt datamateriale noe grunnlag for å si noe om, i og med at det er mer et stillbilde av enkelte bloggers identitet slik den ble konstruert i deler av 2012. Forståelsen kan i overført betydning tenkes å gjelde husmoridentitet før og nå, og om det er sammenfall her eller ikke. Her har jeg pekt både på at disse kvinnene trekker fram ”gammel kunnskap” som viktige sysler, for eksempel i form av håndarbeid. Men jeg har også vist hvordan husmoridentiteten i dag ikke handler om arbeid, som må sies å være det viktigste trekket ved husmoridentiteten tidligere. De tre andre forståelsene, sammenfall mellom ytre fasade og indre kjerne, sammenfall mellom person og ytre omstendigheter og konstruksjon av identitet mot radikale andre, fungerer godt som utgangspunkt for diskusjon av mitt materiale.

I andre analysekapittel svarte jeg på andre del av problemstillingen; *Hvordan påvirker bloggmediet identitetskonstruksjonen som deles på bloggene; hvilke begrensninger og muligheter får form å si for narrative?* Her gjorde jeg bruk av strukturell narrativ analyse. Jeg viste til en sjangerspesifikk struktur jeg har funnet, spesielt i enkelte hobby- eller matinnlegg, og sammenlignet denne med Labov og Waletskys tradisjonelle strukturelle oppfatning av narrativer. Slik jeg viste, kommer identitetskonstruksjonen her spesielt til syne gjennom kvinnes personlige vri, altså en eller annen endring ved en oppskrift som bloggeren selv har tilført, og som førte til et, i alle fall i følge bloggeren, bedre resultat. Analytisk var det tydelig i den personlige vrien at identitet og personlighet kom til syne, og dette svarer også på første del av problemstillingen; *hvilke trekk fremheves i identitetskonstruksjonen?* Eisenlauer og Hoffmanns teori om bloggnarrativitet var viktig her, fordi den viser hvordan tradisjonell strukturell forståelse blir for ”trang” for bloggnarrativenes utvidede muligheter, her i forbindelse med at blogginnlegg gjerne følger en annen struktur enn den tradisjonelle. Selv om de baserer seg på innholdsanalyser av få bloggsjangre, og dermed ikke kan generalisere funnene til å gjelde samtlige blogger (Eisenlauer og Hoffmann 2010: 105), vil jeg påstå at teorien har vært god i møte med mitt materiale.

I tredje analysekapittel var også deres teori sentral, for her har jeg sett nærmere på kommunikasjon, kvinnefellesskap og kommentarer. I min analyse av kommentarene var

kontekstualiseringen av disse husmorbloggerne spesielt viktige, altså husmorhistorien og arbeidsdiskusjonen som jeg beskrev i bakgrunnskapittelet. Her var også tidligere bloggforskning viktig, da mitt funn bekrefter blant andre Lövheims (2012) funn om positivitet og støtte i kommentarene, men motsa andres funn, for eksempel Brakes (2012), om at kommentarer ikke spiller noen rolle for bloggere. I dette kapittelet svarer jeg på problemstillingens tredje del; *Hvordan påvirker bloggmediet muligheten for å danne fellesskap via internett?* Mitt svar er at gruppeidentitet, og likhetsfølelse med andre bloggere, samt den positive kommentarkulturen, er med på å bygge store og små kvinnenettverk på internett. Disse nettverkene kan sees som et svar på tidligere tiders kultur- og kunnskapsformidling, men er samtidig et uttrykk for vår tid.

Min kombinasjon av metoder og narrative analyser har ført til interessante funn, som jeg har vist i hvert analysekapittel. En evaluering av narrativ metode kan ikke enkelt reduseres til et sett regler eller tekniske prosedyrer, men Riessmann nevner noen generelle krav (Riessmann 1993: 68). Et viktig krav er hvorvidt analysen er fornuftig og overbevisende. Dette må det være opp til andre å bedømme, men jeg har forsøkt å lage grundige og tykke beskrivelser av empirien, som er et annet krav, og dermed gjort tolkningen så tykk som mulig. Tykke beskrivelser er at man både ser etter overhengende mål med fortellingene, og temaer som går igjen. Jeg har vist at jeg mener disse bloggerne skaper et kvinnefellesskap, og at bloggingen, forstått som sosial og relasjonell (boyd 2006, Cardon m.fl. 2007), må sees som et viktig verktøy disse kvinnene bruker for å skape egen identitet og for å nå ut til andre. Dette kan sees som et overhengende mål. I tillegg har jeg hatt de tilbakevendende temaene på bloggerne i fokus.

Å ta studien tilbake til de studerte er også et viktig krav. Dette skjer etter at arbeidet med oppgaven er over. Det betyr at bloggernes meninger ikke kommer til uttrykk i arbeidet slik det nå foreligger, men jeg har i alle deler av arbeidet, fra datainnsamling til analyse, jobbet etisk med stoffet. Poenget med forskningen er ikke å peke på noen for å ”henge dem ut” til offentlig spott og spe, eller framstille enkeltmennesker på en dårlig måte. Poenget er å se på et viktig fenomen i vår samtid: En oppblomstrende husmortrend og en ny uttrykksmåte på internett som stadig vokser, nemlig blogging. Jeg tror ingen av bloggerne kommer til å føle seg utnyttet, men håper de er stolte over å ha bidratt til viktig forskning om kvinners uttrykksmåte i den offentlige sfære i dag. Riessmanns siste kvalitetskrav er at forskningen danner grunnlag for videre forskning. Dette kan jeg bare håpe, og jeg har pekt på flere områder det hadde vært meget interessant å se nærmere på.

For det første tror jeg det ligger mye nødvendig kunnskap i å se nærmere på hva forholdet ansikt - skjerm gjør med oss. Dette har jeg så vidt nevnt, men ikke hatt mulighet til å gå dypere inn i. Nyere hjerneforskning, blant annet, peker på hvordan hjernen utvikles annerledes i yngre generasjoner som følge av økt tidsbruk foran dataskjermer, som fører til mindre tid til å være sosiale ansikt til ansikt (Small og Vorgan 2009). Vår økte bruk av skjermtid vil nødvendigvis også få sosiale, og ikke bare fysiske, følger, som vi enda ikke ser omfanget av. Dette kan sies å være et noe pessimistisk syn på den teknologiske utviklingen (Enjolras m.fl. 2013: 35), på den andre siden finnes de som påpeker internettets og de sosiale medienes muligheter for å knytte til seg flere bekjente og større nettverk (Skinstad 2008).

For det andre ville en grundigere bildeanalyse belyst bloggmediet på en mer helhetlig måte. Bildene utgjør en stor del av bloggene, og må sies å være av stor betydning. På grunn av plassbegrensninger har jeg ikke fått analysert bildene i den grad de fortjener, men har kun sett på dem med utgangspunkt i Barthes skille mellom avløsning og forankring. I mitt datamateriale framstår det som påfallende at bildene i tilnærmet samtlige tilfeller forankrer teksten, og dermed understreker bloggernes fremstilling av lykkelige liv i rene, velstelte omgivelser. Men hvordan bildene påvirker leserne, og i forlengelsen av dette, hvordan bloggens utseende og layout generelt har noe å si for leseropplevelsen, hadde vært spennende å se mer på.

Et tredje viktig aspekt jeg ikke har hatt mulighet til å gå inn i, er det økonomiske. Tidligere bloggforskning viser hvordan koblingen til marked tydelig kommer til uttrykk i blant annet reklame på bloggene, og dette finner jeg også. I et feministisk perspektiv ville dette vært interessant å se på, da bloggene kan karakteriseres som kvinnelige sfærer; husmorbloggerne er kvinner, og basert på kommentarene er de aller fleste leserne også kvinner. Deres møte med den tradisjonelt forstått mannlige sfæren økonomi og marked, kan for eksempel åpne opp for å se forbrukerrollen på en ny måte. Dette bør fremtidig forskning fokusere på.

Dette er altså tre ting jeg ikke har sett grundig på i arbeidet med masteren. Men hva har jeg egentlig funnet? Som vist har jeg gjennom å fokusere på kvinners identitet og selvpresentasjoner, slik de kommer til uttrykk på nett gjennom husmorblogger, kommet fram til flere funn. Jeg har funnet et fokus på hus og hjem i såkalte interiørrinnlegg, og hvordan bloggene gjennom dette skaper rom på internett. Jeg har funnet et fokus på håndarbeid og andre feminine og huslige hobbyer. Jeg har også funnet hvordan både yrkestilknytning og *faktisk* arbeid, husarbeid og omsorgsarbeid, er ikke-temaer i disse husmorbloggerne

identitetskonstruksjon. Jeg har funnet en sjangerspesifikk struktur, som kan være et nytt bidrag til bloggteori, og som jeg håper andre også vil bruke videre. Jeg har funnet kvinnefellesskap og nettverk, og sett på dette i forhold til husmorhistorien. Jeg har funnet en type kommunikasjon jeg har valgt å kalle pågående kommunikasjon, som viser seg i hvordan disse kvinnene kommuniserer i flere fora på en gang. Jeg har funnet en utelukkende positiv kommentarkultur. Og jeg har funnet ting som tyder på en husmorromantisering; en trend som fokuserer på kvinnelige sysler, hjemskaping og husmorliv. Men jeg har også påpekt at dette må nyanseres med tall, som viser at kvinner ikke er mer hjemme nå enn de var noen år tilbake (Hagemann og Kitterød, NRK Dagsrevyen 12.11.2012). Det er altså ikke en trend å være mer hjemme, men det er en trend å fokusere på huslige sysler:

”(...) svært få kvinner er husmødrer i streng forstand. Men vi ser samstundes eit oppsving i interessa for kvinnelege syslar, det er ny interesse for ”det nye husmorlivet”, og det blir feil å bagatellisere dette, for då seier vi samstundes at det ikkje er viktig kva for draumar folk har, kva for interesser dei har” (Danielsen, kulturforsker, i Nilssen 2012: 169)

Sitatet av kulturforsker Hilde Danielsen understreker viktigheten av mitt arbeid med disse husmorbloggerne. Dette er en tidsspesifikk uttrykksmåte, med gamle husmortemaer i fokus, og denne kombinasjonen sier noe interessant om vårt samfunn i dag. Fortellinger er ikke stabile, men endres med den historiske utviklingen. Endringer i de store, eller ”dominerende fortellingene”, indikerer sosiale forandringer (Frønes 2001: 93, 117). De små fortellingene husmorbloggerne forteller, kan til sammen sees som en større fortelling. Endringer i denne kan være med på å indikere at husmorhistorien ikke er et avsluttet kapittel, og at husmorliv i Norge fortsatt er viktig, selv om det tar nye former, får ny betydning eller tar nye retninger.

Min kvalitative oppgave kan ikke si noe om omfanget av husmorromantiseringen, men temaene og ikke-temaene har jeg sagt noe om. Bloggerne i sin helhet skaper inntrykk av lykkelige liv, levd i pudderrosa omgivelser, og som leser får man en følelse av å tre inn i denne verdenen, på grunn av både bloggmediets form og husmorbloggerne evne til å skape rom på internett. Bloggerne opplever kun positive tilbakemeldinger og kommentarer på det de deler, og det synes klart at det som slippes gjennom er nøye gjennomtenkt. Bloggerne skaper et bilde av et lykkelig liv, og det er helt planlagt, med vilje og viten. På den andre siden ønsker de også å være til inspirasjon: De får tilbakemeldinger om at det de deler er interessant, og at det gir leserne noe, dermed så deler de mer av samme ting. De bruker tid på å ta bilder, rigge i stand, skrive tekst, linke til andre; alt fordi leserne ber om det gjennom sine kommentarer. De svarer også leserne, responderer på lesernes ønsker og bygger narrativene

videre i samsvar med lesere og kommentarer. Dermed kan ikke bloggerne ta på seg all skylden for hvorfor bloggene blir disse ”lykkeboblene” som presser seg opp i en ellers travel hverdag. Noe av ansvaret tilfaller også oss leserne.

Med Goffmans skille mellom frontstage og backstage, vil jeg likevel hevde at man ikke kommer så nært innpå kvinnene bak bloggene som man kan få følelsen av. Deres historier og deres identitet konstrueres bevisst, og de sidene de velger å vise er nettopp det; utvalgte. Som nevnt finnes ingen beskrivelser av arbeid på bloggene, og husarbeid er ikke-eksisterende. Det finnes ikke vonde ting, og knapt hverdagsrealiteter. Bloggerne konstruerer og opprettholder en fasade. Når det gjelder dette skillet har min egen blogg og mine egne erfaringer rundt det å blogge vært av uvurderlig verdi. Gjennom å blogge selv har jeg fått forståelse for arbeidet som ligger bak, og hvordan man planlegger og gjennomfører, innlegg for innlegg. Bloggen min er selvfølgelig *meg*, men den er ikke *hele meg*, men en utvalgt del. Den er en søtere versjon, og på flere måter ”uærlig”. Det er ikke det at man lyver på bloggen, men man *skjuler* noe, og man *pynter på* det man viser frem, noe som heller ikke er helt uvanlig i andre sosiale sammenhenger. Dette gjelder, etter bloggene å dømme, i aller høyeste grad mitt utvalg også. At disse bloggene dermed er med på å bidra til en husmorromantisering blir det vanskelig å motsi.

Litteraturliste

- Album, Dag (2010), "Den ene undersøkelsen etter den andre". I Dag Album, Marianne Nordli Hansen og Karin Widerberg (red.) *Metodene våre. Eksempler fra samfunnsvitenskapelig forskning*. (253-270) Oslo: Universitetsforlaget
- Album, Dag, Marianne Nordli Hansen og Karin Widerberg (red.)(2010), *Metodene våre. Eksempler fra samfunnsvitenskapelig forskning*. Oslo: Universitetsforlaget
- Alsos, Kristin og Line Eldring (2010), "Husarbeid uten grenser?". *Tidsskrift for kjønnsforskning*, årgang 34. Nr. 4: 377- 393
- Asdal, Kristin og Eivind Jacobsen (red.)(2009), *Forbrukerens ansvar*. Oslo: Cappelens Akademiske Forlag
- Avdem, Anna Jorunn (2001), *Husmorparadiset. Eit tilbakeblikk på husmora i 1950- og 60-åra*. Oslo: Det Norske Samlaget
- Avdem, Anna Jorunn og Kari Melby (1985), *Oppe først og sist i seng. Husarbeid i Norge fra 1850 til i dag*. 2. opplag. Oslo: Universitetsforlaget AS
- Bakhtin, M.M (1986), *Speech genres and other late essays*. Austin Texas: University of Texas Press
- Bamberg, Michael (2012), "Narrative practice and identity navigation". I James A. Holstein & Jaber F. Gubrium (red.) *Varieties of Narrative Analysis*. (99-124) California: SAGE Publications, Inc.
- Barthes, Roland([1964]1967), "Rhetoric of the image". *Image, music, text*. London: Fontana
- Beckmann, Suzanne C. & Roy Langer (2005), "Netnography: Rich insights from online research". Tillegg i *Insights@CBS*, nr.14
URL: http://frontpage.cbs.dk/insights/pdf/670005_beckmann_langer_full_version.pdf
- Beer, David og Roger Burrows (2007): "Sociology and, of and in Web 2.0: Some initial considerations". *Sociological Research Online*, 12(5)17
URL: <http://www.socresonline.org.uk/12/5/17.html>
- Bell, Brandi (2010), "Private writing in public spaces: Girls' blogs and shifting boundaries". I Sandra Weber & Shanly Dixon (red.) *Growing up online. Young people and digital technologies*. (97-113) New York: Palgrave Macmillan
- Benhabib, Seyla (1999), "Sexual difference and collective identities: The new global constellation". *Chicago Journals, Signs*, Vol. 24, nr 2., 335-361
- Berkaak, Odd Are (2002), "Ikke la meg ta meg: Livsbilder i populærmusikkens tid". I Jostein Gripsrud (red.) *Populærmusikken i kulturpolitikken*. (195-225) Oslo: Norsk Kulturråd

- Ellingsæter, Anne Lise (2011), "Symmetriske foreldreskap – politiske forhindringer". *Tidsskrift for samfunnsforskning* 52(1): 3-32
- Elliot, Jane (2005), *Using narrative in social research: qualitative and quantitative approaches*. London: Sage Publications Ltd.
- Engelstad, Fredrik (1976), "Kjærlighet og utbytting". *Kjerringråd* 2: 16-21
- Enjolras, Bernard, Rune Karlsen, Kari Steen-Johnsen og Dag Wollebæk (2013), *Liker – liker ikke. Sosiale medier, samfunnsengasjement og offentlighet*. Oslo: Cappelen Damm Akademisk
- Eriksen, Thomas Hylland (2008), *Røtter og føtter. Identitet i en omskiftelig tid*. Oslo: Aschehoug Pocket
- Fangen, Katrine (2010), *Deltagende observasjon*. 2.utgave. Bergen: Fagbokforlaget
- Flaaten, Mari Hovland (2005), *Bloggens komplekse natur – en kvalitativ undersøkelse av webloggens rolle som identitetsskaper og nettverksbygger*. Masteroppgave i medievitenskap. Institutt for medier og kommunikasjon. Universitetet i Oslo.
- Forskningsetikk* Nr.1, mars 2013. 13. årgang
- Franzosi, Roberto (1998), "Narrative Analysis – or why (and how) sociologists should be interested in narrative". *Annual Review of Sociology*. 24: 517-554
- Frønes, Ivar (2001), *Handling, kultur og mening*. Bergen: Fagbokforlaget
- García-Gómez, Antonio (2009), "Teenage girls' personal weblog writing". *Information, Communication & Society*, 12:5, 611-638 URL: <http://dx.doi.org/10.1080/13691180802266657>
- Gauntlett, David (2007), *Creative Explorations. New Approaches to identities and audiences*. Oxon: Routledge
- Gauntlett, David (2011), *Making is connecting. The social meaning of creativity, from DIY to Youtube and Web 2.0*. Cambridge: Polity Press
- du Gay, P. (1996), *Consumption and identity at work*. London: Sage Publications
- Gillespie, Marie & Jason Toynbee (red.) (2006), *Analyzing Media Texts*. Maidenhead: Open University Press
- Goffman, Erving ([1963]1975), *Stigma. Om afvigerens sociale identitet*. Dansk utgave. København: Gyldendalske Bokhandel, Nordisk Forlag A/S
- Goffman, Erving ([1959]1992), *Vårt rollespill til daglig. En studie i hverdagslivets dramatik*. Norsk utgave. Oslo: Pax Forlag A/S

- Granovetter, Mark S. (1973), "The strength of weak ties". *The American Journal of Sociology*, 78(6):1360-1380
- Grenness, Ragnhild (red.)(1978), *Hvis husmoren ikke fantes*. Oslo: Pax Forlag
- Gripsrud, Jostein (red.)(2002), *Populærmusikken i kulturpolitikken*. Oslo: Norsk Kulturråd
- Gripsrud, Jostein (2011), *Mediekultur, mediesamfunn*. 4.utgave. Oslo: Universitetsforlaget
- Grønseth, Bjørg, Harriet Holter og Willy Martinussen (1967), *Hjemmet som arbeidsplass. Studier av husmorens arbeidssituasjon, av veiledningsbehov og veiledningstilbud*. Oslo: Universitetsforlaget
- Gubrium, Jaber F. & James A. Holstein (red.)(2001), *Institutional Selves. Troubled identities in a postmodern world*". New York: Oxford University Press
- Gubrium, Jaber F. & James A. Holstein (2009), *Analyzing narrative reality*. California: SAGE Publications, Inc.
- Gullestad, Marianne (1984), *A Kitchentable Society*. 2001-utgave. Oslo: Universitetsforlaget
- Gullestad, Marianne (1989), *Kultur og hverdagsliv. På sporet av det moderne Norge*. Oslo: Universitetsforlaget
- Gullestad, Marianne (1992), *The art of social relations. Essays on culture, social action and everyday life in modern Norway*. Oslo: Scandinavian University Press (Universitetsforlaget AS)
- Hagemann, Gro (2009), "Drømmekjøkkenet. Husarbeid, forbruk, modernisering". I Kristin Asdal og Eivind Jacobsen (red.) *Forbrukerens ansvar*. (323-354) Oslo: Cappelen Akademiske Forlag
- Hagemann, Gro (2010), "Kjøkkenet som samfunnsprosjekt". *Tidsskrift for kjønnsforskning*, årgang 34. Nr. 4: 290-310
- Hagemann, Gro og Eirin Larsen (2010), "Husmorens foranderlighet". *Tidsskrift for kjønnsforskning*, årgang 34. Nr. 4: 267-273
- Hegeland, Hugo (1978), "Husarbeid – en kjempeinnsats i det stille". I Ragnhild Grenness (red.) *Hvis husmoren ikke fantes*. (73-88) Oslo: Pax Forlag
- Hoffmann, Christian R. (2010a), *From monologue to dialogue. Cohesive interaction in personal weblogs*. Doktorgradsavhandling. University of Augsburg.
- Hoffmann, Christian R. (red.)(2010b), *Narrative revisited: telling a story in the age of new media*. Amsterdam: John Benjamins
- Hoffmann, Christian R. (2012), *Cohesive profiling: meaning and interaction in personal weblogs*. Amsterdam: John Benjamins

Holmedal, Trude Karin (2012), *Det mannlige og det kvinnelige hjerteinfarkt. En analyse av kjønn og prestisje i sykdom*. Masteroppgave i sosiologi. Institutt for sosiologi og samfunnsgeografi. Universitetet i Oslo.

Holstein, James A. & Jaber F. Gubrium (red.) (2012), *Varieties of Narrative Analysis*. California: SAGE Publications, Inc.

Holter, Øystein Gullevåg (2010), "Den store debatten om husholdsarbeidet 1975-1985". *Tidsskrift for kjønnsforskning*, årgang 34. Nr. 4: 333-348

Houg, Tora (1978), "Kvinnekultur i forandring". I Ragnhild Grenness (red.), *Hvis husmoren ikke fantes*. (15-35). Oslo: Pax Forlag

Jackson, Ida (2010), *Sosiale medier. Hvordan ta over verden uten å gå ut av huset*. Oslo: Aschehoug

Jakobsen, Siw Ellen (2013), "Regelverket for Internett-forskning: Ikke akkurat krystallklart". *Forskningsetikk* Nr.1, 13. årgang: 8-9

Kitterød, Ragni Hege og Marit Rønsen (2011), "Husmor i likestillingsland: Hvem er hjemmearbeidende i dag?" *Samfunnsspeilet*, 1: 8-20

Kitterød, Ragni Hege, Marit Rønsen og Ane Seierstad (2011), "Working hours in dual-earner couples. Does one partner work less when the other works more?" *Statistics Norway, Research Department, Discussion Papers* No. 670: 3-26
URL: <http://www.ssb.no/a/publikasjoner/pdf/DP/dp670.pdf>

Kitterød, Ragni Hege og Marit Rønsen (2012), "Entry into work following childbirth among mothers in Norway. Recent trends and variation". *Statistics Norway, Research Department Discussion Papers* No 702: 3-33
URL: <http://www.ssb.no/a/publikasjoner/pdf/DP/dp702.pdf>

Krogstad, Anne (2013), "Avatarpolitikk og visuell retorikk". *Tidsskrift for samfunnsforskning* Vol 54, nr.2: 153-185

Labov, William og Joshua Waletzky (1967), "Narrative analysis. Oral versions of personal experience". *Journal of Narrative and Life History* 7:1: 1-38

Lopez, Lori Kido (2009), "The radical act of "mommyblogging": redefining motherhood through the blogosphere". *New Media Society*, 11: 729-747

Loseke, Donileen R. (2001), "Lived realities and formula stories of "battered women"". I Jaber F. Gubrium & James A. Holstein (red.) *Institutional Selves. Troubled identities in a postmodern world*". (107-126) New York: Oxford University Press

Lowney, Kathleen S. & James A. Holstein (2001), "Victims, villains and talk show selves". I Jaber F. Gubrium & James A. Holstein (red.) *Institutional Selves. Troubled identities in a postmodern world*". (23-45) New York: Oxford University Press

Lövheim, Mia (2011a), "Personal and popular. The case of young swedish female top-bloggers". *Nordicom Review*, Nr 32, 3-16

Lövheim, Mia (2011b), "Young womens' blogs as ethical spaces". *Information, Communication and Society*. Nr.14: 3, 338-354

Lövheim, Mia (2012), "Negotiating empathic communication". *Feminist Media studies*. DOI: 10.1080/14680777.2012.659672: 1-16

Lunden, Mimi Sverdrup ([1941]1978), *De frigjorte hender*. Femte opplag. Oslo: Tanum – Norli

Markham, Annette N (2007), "The Internet as Research Context". I Clive Seale, David Silverman, Jaber F. Gubrium og Giampietro Gobo (red.), *Qualitative research practice*. (328-344) London: Sage

McKenna, Katelyn Y.A. & Gwendolyn Seidman (2005), "Social identity and the self: Getting connected online". I W. Richard Walker & Douglas J. Herrmann (red.) *Cognitive technology. Essays on transformation of thought and society*. (89-110) London/North Carolina: McFarland & Company, Inc., Publishers

Moravec, Michelle (red.)(2011), *Motherhood online: How online communitites shape modern motherhood*. Newcastle: Cambridge Scholars Publications

Myrstad, Anne Marit (2010), "Dumme menn og troll til kjærringer. Hva husmødre fikk le av i de norske husmorfilmene". *Tidsskrift for kjønnsforskning*, årgang 34. Nr. 4: 311-332

Nielsen, Harriet Bjerrum og Monica Rudberg (2006), *Moderne jenter. Tre generasjoner på vei*. Oslo: Universitetsforlaget

Nilssen, Olaug (2012), *Kjøkenbenkrealisme – ærlege historier om tidsklemma*. Oslo: Samlaget

Nygaard, Lynn P. (2008), *Writing for scholars. A practical guide to making sense and being heard*. Oslo: Universitetsforlaget

Nyholt, Inger Kristin (2007), "*Hjem kan ikke kjøpes*". *Kvinnens strategier og forståelser av hjeminnredning*. Hovedoppgave i sosiologi for cand.polit. Institutt for sosiologi og samfunnsgeografi. Universitetet i Oslo.

Oakley, Ann (1985), *The Sociology of Housework*. 2. utgave. Oxford: Basil Blackwell Limited

Ochs, Ellinor og Lisa Capps (2001), *Living Narrative. Creating lives in everyday storytelling*. Cambridge, Mass.: Harvard University Press

Polletta, Francesca, Pang Ching Bobby Chen, Beth Gharrity Gardner & Alice Motes (2011), "The sociology of storytelling". *The Annual Review of Sociology*, 37:109-30 DOI: 10.1146/annurev-soc-081309-150106

Powell, Rebecca (2010), "Good mothers, bad mothers and mommy bloggers: Rhetorical resistance and fluid subjectivities". *MP: An Online Feminist Journal*. URL: http://academinist.org/wp-content/uploads/2010/02/03_Powell_Bloggers.pdf

Reiakvam, Janne og Tor Skoglund (2009), "Ulønnet arbeid skaper store verdier". *Samfunnsspeilet* 2:7-11

Rettberg, Jill Walker (2008), *Blogging*. Cambridge: Polity Press

Riessmann, Catherine Kohler (1993), *Narrative Analysis*. California: Sage Publications, Inc.

Riessmann, Catherine Kohler (2008), *Narrative Methods for the Human Sciences*. California: Sage Publications, Inc.

Roll-Hansen, Hege (2010), "Kjønn, statistikk og politikk. Husarbeidet og ertvervsbefolkningen i norske folketellinger (1920-1940)". *Tidsskrift for kjønnskforskning*, årgang 34. Nr. 4: 274-289

Rolness, Kjetil (1995), *Med smak skal hjemmet bygges. Innredning av det moderne Norge*. Oslo: Aschehoug & Co.

Sandberg, Sveinung (2009), "A narrative search for respect". *Deviant Behaviour*, 30: 6, 487-510

Sandberg, Sveinung (2010), "What can "lies" tell us about life? Notes towards a framework of narrative criminology". *Journal of Criminal Justice Education*, 21:4, 447-465

Sandelowski, Margarete (1991), "Telling Stories: Narrative approaches in Qualitative research". *Journal of Nursing Scholarship*, Vol.23, Nr.3: 161-166

Seale, Clive, David Silverman, Jaber F. Gubrium og Giampietro Gobo (red.)(2007), *Qualitative research practice*. London: Sage

Shuman, Amy (2012), "Exploring narrative interaction in multiple contexts". I James A. Holstein & Jaber F. Gubrium (red.) *Varieties of Narrative Analysis*. (125- 150) California: SAGE Publications, Inc.

Silverman, David (2010), *Doing qualitative research*. 3.utgave. London: Sage Publications Ltd.

Sima, Yangzi & Peter C. Pugsley (2010), "The rise of a "me culture" in postsocialist China: Youth, individualism and identity creation in the Blogosphere". *International Communication Gazette* Vol 72: 287-306 DOI: 10.1177/1748048509356952
URL: <http://gaz.sagepub.com/content/72/3/287>

Skilbrei, May Len (2005), "Klasse, etnisitet og kjønn som erfaringer: Om å være vanlig, arbeidsom og anstendig". *Sosiologi i dag*, Årgang 35, nr. 4: 50-68

Skinstad, Marianne (2008), *Facebooks forunderlige verden. En kvalitativ undersøkelse av Facebook*. Masteroppgave i sosiologi. Institutt for sosiologi og samfunnsgeografi. Universitetet i Oslo.

Small, Gary & Gigi Vorgan (2009), *iBrain. Surviving the technological alteration of the modern mind*. First paperback edition. New York: Harper

Smith, Dorothy ([1999]2004), *Writing the social. Critique, theory and investigations*. Toronto: University of Toronto Press Inc.

Soanes, Catherine & Angus Stevenson (2003), *Oxford Dictionary of English*. 2.utgave. Oxford: Oxford University Press

Stern, Susannah (2008), "Producing sites, exploring identities: Youth online authorship". I David Buckingham (red.) *Youth, identity and digital media*. (95-117) London: The MIT Press

Stern, Susannah (2010), "Adolescent girls' expression on web home pages: Spirited, sober and self-conscious sites". I Sandra Weber & Shanly Dixon (red.) *Growing up online. Young people and digital technologies*. (161-181) New York: Palgrave Macmillan

Thwaites, Tony, Lloyd Davis & Warwick Mules (red.) (2002), *Introducing cultural and media studies : a semiotic approach*. Houndmills: Palgrave

Turkle, Sherry (1984), *The Second Self. Computers and the Human Spirit*. London: Granada Publishing Limited

Turkle, Sherry (1995), *Life on the Screen. Identity in the Age of the Internet*. London: Weidenfeld & Nicolson

Turkle, Sherry (2011), *Alone together. Why we expect more from technology and less from each other*. New York: Basic Books

Walker, Richard W. & Douglas J. Herrmann (red.)(2005), *Cognitive technology. Essays on transformation of thought and society*. (89-110) London/North Carolina: McFarland & Company, Inc., Publishers

Webb, Lynne M. & Brittney S. Lee (2011), "Mommy blogs: The centrality of community in the performance of online maternity". I Michelle Moravec (red.) *Motherhood online: How online communities shape modern motherhood*. (242-256) Newcastle: Cambridge Scholars Publications

Weber, Sandra & Shanly Dixon (red.)(2010), *Growing up online. Young people and digital technologies*. New York: Palgrave Macmillan

Widerberg, Karin (2001), *Historien om et kvalitativt forskningsprosjekt – en alternativ lærebok*. Oslo: Universitetsforlaget.

Widerberg, Karin (2010), "Med samtalen som utgangspunkt. Om veivalg og kunnskapsmuligheter ved intervjuing". I Dag Album, Marianne Nordli Hansen og Karin

Widerberg (red.) *Metodene våre. Eksempler fra samfunnsvitenskapelig forskning.* (219-234) Oslo: Universitetsforlaget

Wærness, Kari (2000), *Hvem er hjemme? Essays om hverdagslivets sosiologi.* Bergen: Fagbokforlaget

Aarseth, Helene (2010), "Husarbeid i limbo? Emosjonelle investeringer i den husmorløse familien". *Tidsskrift for kjønnsforskning*, årgang 34. Nr. 4: 349-365

Aarseth, Helene (2011), *Moderne familieliv. Den likestilte familiens motivasjonsformer.* Oslo: Cappelen Damm Akademisk.

Alle linkene er testet og funnet i orden 6.5.2013.

Avisartikler, blogger og andre mediebidrag:

URL: <http://bloggermagasinet.com/2011/01/10/mannlige-norske-bloggere/>

URL: <http://frokenmakelos.com/hvorfor-sammenligner-kvinner-seg-med-andre-kvinner/>

URL: <http://frokenmakelos.com/hvorfor-blogger-kvinner-om-trivialiteter/>

URL: <http://frokenmakelos.com/derfor-blogger-kvinner-om-trivialiteter/>

URL: <http://komikerfrue.no/2013/01/10/kjaere-marthe-krogh/>

URL: <http://mammanett.no/forum/showthread.php?88042-Marte-Krogh-Livet-p%E5-solsiden!-Misforst%E5tt-kj%E8nnsrolledebatt>

URL: <http://minmote.no/index.php/2010/10/nordmenn-strikker-som-aldri-f%C3%B8r/>

URL: <http://studvest.no/kultur/%C3%B8kende-strikketreng-blant-unge>

URL: <http://tv.nrk.no/serie/dagsrevyen/nnfal9111212/12-11-2012#t=27m49s> (NRK Dagsrevyen 12.11.2012)

URL: http://www.aftenposten.no/kultur/Foreldre-kan-heller-ikke-nettvett-7112763.html#.UX_TloKJIy4

URL: http://www.aftenposten.no/kultur/--Nei_-vi-legger-ikke-ut-bilder-av-barna-pa-Facebook-ikke-sa-ofte-i-hvert-fall-7113569.html#.UX_TR4KJIy4

URL: <http://www.aftenposten.no/meninger/Hva-er-rett-og-feil-i-bloggosfaren-6848331.html#.UVBaoBkZwy4>

URL: <http://www.aftenposten.no/meninger/Hvorfor-blir-de-provosert-6953806.html#.UVxEyhmJIy4>

URL: http://www.aftenposten.no/meninger/Kontroll-og-kritikk_-eller-fornuft-og-folkeskikk-6846066.html#.UVBYURkZwy5

URL: <http://www.aftenposten.no/meninger/Livslogn-og-balansekunst-6949207.html#.UVxFCBmJIy4>

URL: <http://www.aftenposten.no/nyheter/iriks/Andreas-rosa-verden-7095368.html#.UVBXcBkZwy4>

URL: http://www.aftenposten.no/nyheter/iriks/Har-lagt-ut-1000-bilder-av-datteren-9-mnd-pa-nett-6781350.html#.UX_TG4KJIy4

URL: <http://www.bt.no/bolig/En-av-to-nordmenn-pusser-opp-i-var-2882038.html#.UXeJW4KJIy5>

URL: <http://www.bt.no/nyheter/innenriks/Blogger-seg-til-inntekter-1891936.html#.UVAEdhkZwy4>

URL: <http://www.dagbladet.no/2012/07/13/kultur/debatt/kronikk/mammablogger/perfeksjon/22534908/>

URL: <http://www.dinepenger.no/vi-pusser-opp-for-60-milliarder-i-aar/20276396>

URL: <http://www.mamma.no/mammaliv/bloggere-uten-glasur>

URL: <http://www.nordlys.no/kultur/article6265084.ece>

URL: <http://www.nrk.no/nyheter/distrikt/rogaland/1.10977311>

URL: <http://www.side2.no/underholdning/article3496408.ece>

URL: <http://www.side2.no/underholdning/article3542494.ece>

URL: <http://www.vg.no/nyheter/innenriks/artikkel.php?artid=10072330>

URL: <http://www.vg.no/nyheter/innenriks/artikkel.php?artid=10119564>

URL: <http://www.vg.no/nyheter/innenriks/artikkel.php?artid=6856798>

Alle linkene er testet og funnet i orden 6.5.2013.

Andre nettressurser:

URL: www.blogg.no

URL: <http://magfly.blogspot.no>

URL: <http://norgesbeste.net/> (Statistikk over populære blogger i Norge.)

URL: <http://norskeinteriorblogger.no>

URL: <http://norskeinteriorblogger.no/alfabetisk-oversikt/>

URL: www.rosenhufsa.blogspot.no

URL: http://snl.no/sosial_konstruksjonisme

URL: www.skappelgensen.no

URL: www.technorati.com

Alle linkene er testet og funnet i orden 6.5.2013.

Alle kilder som er brukt i denne oppgaven er oppgitt.

Antall ord i oppgaven: 39596

Vedlegg

Brev til informanter

Hei (navn)

Mitt navn er Gunhild Karlsen, og jeg er masterstudent ved Universitetet i Oslo. Jeg skriver nå på en masteroppgave om husmorblogging, og i den forbindelse bruker jeg blogger som datamateriale til min forskning. Jeg har valgt ut 15 blogger som jeg har fulgt gjennom deler av 2012, og som er interessante for mitt arbeid. Oppgaven min handler om hvordan kvinner bruker husmorblogger til egen identitetskonstruksjon, og jeg skal se nærmere på temaene det skrives om, hvordan bilder brukes for å understreke temaene og tekstene, og hva kommentarene har å si i dette helhetsbildet.

Grunnen til at jeg kontakter deg nå er at jeg ønsker å informere om at jeg bruker din blogg i mitt arbeid. Dette er fordi bloggen din på forskjellige måter viser nettopp det jeg leter etter; hvordan en kvinne gjennom sin blogg framhever sider ved sitt liv som hun setter pris på eller er stolt av. Din blogg er et godt eksempel på det jeg har valgt å kalle ”husmorblogg”; en blogg der det skrives om hverdagsliv, familie, håndarbeid, matlaging og interiør.

Dette kan kanskje føles som et overtramp, i og med at en blogg føles som ”sin egen” og som noe man selv kan bestemme og ha kontroll over, og dette kan jeg som blogger selv forstå, men det er to viktige grunner til at jeg ikke har sagt i fra før. For det første er alle tekster som legges ut på Internett i praksis åpne og tilgjengelige for alle, og dette regner jeg med du som blogger allerede har reflektert over. Som forskere har man dermed ikke noen plikt til å si i fra, allikevel ønsker jeg å gjøre det, da mange bloggere er opptatt av Copyright - regler, både når det gjelder bilder og tekst. Den andre grunnen til at jeg ikke har sagt i fra før er enda viktigere, og dette handler om tekstenes brukbarhet. Hvis du som blogger hadde visst om at det var en forsker der ute som brukte tekstene dine, så ville du kanskje, bevisst eller ubevisst, endret måten å skrive på, temaer du skriver om eller bildene du presenterer. Dette ville skapt skjevheter i datamaterialet, og gjort det umulig å bruke i forskning. Derfor har jeg ikke bedt om tillatelse på forhånd, men jeg ber nå om ”tilgivelse”.

Som forsker er det viktig for meg at mine informanter behandles på best mulig måte. Alle bloggene vil anonymiseres, også når jeg bruker sitater i teksten. Dersom jeg vil bruke bilder, så kommer jeg til å spørre deg direkte, slik at du kan ha mulighet til å si nei. Jeg kommer ikke til å bruke bilder av personer. Det er også viktig for meg å understreke at jeg ikke på noen som helst måte er ute etter å henge ut en gruppe bloggere, skrive negativt om husmødre i dag eller noe i den retning. Jeg er ute etter å se på hvordan bloggene brukes som identitetskonstruksjon, hvordan dette gjøres på forskjellige måter, hva som velges å skrive om og hva som deles på disse bloggene. Jeg er også interessert i kommentarene som gies, og hva de bidrar med i bloggene.

Det kan ikke understrekes nok at dette ikke er et prosjekt som er designet for å sette noen i et dårlig lys, slik samfunnsdebatten rundt mammablogger for eksempel kan virke som. Mitt prosjekt handler i bunn og grunn om en interesse for hvordan noen kvinner i dag velger å uttrykke seg gjennom forholdsvis nye medier, men om forholdsvis gamle temaer. Jeg håper du synes det er spennende at jeg har valgt ut akkurat deg og din blogg!

Dersom du er interessert, så vil jeg gjerne sende deg en kopi av masteroppgaven når den er ferdig. Det blir interessant lesing, det kan jeg love ☺

Ta gjerne kontakt med meg på telefon 920 37 113, svar på denne mailen eller sjekk ut min husmorblogg, som også er en del av mitt datamateriale: www.rosenhufsa.blogspot.no.

Denne bloggen er startet som en type feltarbeid, for å øke min forståelse for blogging, for hvorfor man gjør det, og hvordan skriveprosessen bak en blogg foregår. Blogging som fenomen har forundret meg lenge, det er derfor jeg forsker på dette. Og gjennom bloggen øker min egen erfaring om det å blogge, med tanker om hva man skal skrive om, hvilke bilder man skal bruke, hvorfor man vil dele akkurat dette, men ikke dette, og så videre. Dette er tanker du sikkert kjenner deg igjen i gjennom din egen blogging.

Med vennlig hilsen
Gunhild Karlsen.